

Стенографски дневник

НА

82. заседание

Вторник, 10 юни 1947 г.

(Открито в 16 ч. 10 м.)

Председателствували: председателят Васил Коларов и подпредседателят д-р Георги Атанасов.
Секретари: Димитър Георгиев и Илия Радков.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Говорили: Тодор Павлов	165
Отпуски	163	Иван п. Димитров	171
Законопроекти	171	Законопроекти: 1. За отчуждаване недвижимите имоти,	
Проекторешения	171	необходими за прокарване на нов булевар в гр. Плов-	
Писмо от прокурорския надзор при Хасковския областен		див. (Второ четене)	175
съд за разрешаване даването под съд на народния пред-		2. За намаляване броя на кръчмите и ограничаване на	
ставител Димитър Стоянов Ангелов. (Оставяне без по-		пиянството. (Първо четене)	175
следствие)	163	Говорили: Анастасия Вълкова	177
Писмо от прокурора при Софийския областен съд, с което		Д-р Вяра Златарева	178
изпраща писмените оставки на 23 народни представители		Министър Георги Попов	180
от БЗНС — Никола Петков. (Прочитане)	163	Решение за одобрение решенията на пропетарната коми-	
По дневния ред:		сия, взети в заседанието и на 15 май 1947 г., протокол	
Проект-конституция на Народната република България.		№ 6. (Приемане)	182
(Първо четене — продължение разискванията)	165	Дневен ред за следващото заседание	191

Председател Васил Коларов: (Посрещнат с ръкоплекания и със ставане на крака от мнозинството. Звъни) Приобщават нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: д-р Александър Георгиев, Ангел Бъчваров, Андрей Михайлов, Атанас Минков, Борис Николов, Борис Тасков, Васил Иванов Василев, Веселин Дашин, Вида Василева, Вълчо Цанков, Гани Радев, Георги Данков, Георги Генев, Георги Колев Илиев, Георги Костов, Георги Хайдутов, Георги Михайлов Добрев, д-р Георги Славчев, Горан Ангелов, Гочо Терзиев, Грудя Атанасов, Деню Попов, д-р Димитър Хаджиев, Димитър Чорбаджиев, Димитър Нейков, Димитър Панайотов, Димитър Стойков, Димитър Петров, Дойчо Чолаков, Дочо Шинков, Елена Гаврилова, Ефрем Митев, Жейка Хардалова, Желю Иванов, Запрян Ташев, Иван Василев, Иван Копринков, Иван Димитров, Иван Евтимов, Иван Делев, Иван Бешев, Иван Кишмеров, Иван Чуков, Илия Добрев, Исмаил Сарходжов, Йордан Ковачев, Коста Крачанов, Кръстю Стойчев, Кръстю Добрев, Любен Гумеров, Матра Гюлева, Манахил Стоянов, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Младен Големански, Мустафа Билялов, Недялка Душкова, д-р Ненчо Николов, Никола Минчев, Никола Петвичев, Никола Станев, Никола Палагачев, Никола Янев, Пело Пеловски, Петко Кунин, Петко Деков, Петко Димитров, Петър Анастасов, Петър Бомбов, Петър Ковачев, Петър Русев, Рада Ноева, Сава Дълбоков, Слави Пушкарков, Спаска Воденичарска, Сребро Иванов, Стамо Костадинов, Стамо Станев, Стойне Лисийски, Стоян Гюров, Стоян Павлов, Таню Цолов, Трифон Купев, Хефуз Генджев, Христо Попов, Цанко Григоров, Юсип Еминов, Янчо Георгиев, Янко Димитров и Янко Комитов)

Съобщавам на г-да народните представители, че председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: д-р Георги Славчев — 4 дни, Димитър Петров — 4 дни, Дияно Тодоров — 4 дни, Доню Сербезов — 1 ден, Кирил Попов — 4 дни, Петър Анастасов — 4 дни, Петър Бомбов — 8 дни, Станю Коев — 4 дни, Тодор Атанасов — 1 ден, Тодор Драганов — 2 дена, Христо Пунев — 1 ден, Иван Пенев — 3 дни, Иван Неделчев Дуков — 2 дена, Георги Василев — 3 дни, Георги Минчев — 1 ден, Младен Големански — 1 ден, Иван Пенев — 1 ден.

(В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещнат със ставане на крака и ръкоплекания от мнозинството)

За следните г-да народни представители, които са се ползували с повече от 20 дни отпуск, следва да се иска съгласието на Събранията.

Д-р Александър Георгиев иска 7 дни отпуск. Ползувал се е досега с 15 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се удовлетвори молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Анастасия Вълкова иска 4 дни отпуск. Ползувала се е досега с 58 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата ѝ, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Д-р Борис Ненов иска 10 дни отпуск. Ползувал се е досега с 21 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се удовлетвори молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Веселин Дашин иска 8 дни отпуск. Ползувал се е досега с 23 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Георги Кръстев иска 4 дни отпуск. Ползувал се е досега с 31 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Димитър Стойков иска 5 дни отпуск. Ползувал се е досега с 30 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Матра Гюлева иска 7 дни отпуск. Ползувала се е досега с 58 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата ѝ, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Манахил Стоянов иска 4 дни отпуск. Ползувал се е досега с 23 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Мата Тюркеджиева иска 24 дни отпуск. Ползувала се е досега с 32 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата ѝ, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Никола Минчев иска 5 дни отпуск. Ползувал се е досега с 43 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Никола Станев иска 4 дни отпуск. Ползувал се е досега с 24 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Сава Дълбоков иска 1 ден отпуск. Ползувал се е досега с 50 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Цанко Григоров иска 5 дни отпуск. Ползувал се е досега с 25 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Цветан Гаджовски иска 5 дни отпуск. Ползувал се е досега с 26 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Кръстю Добрев иска 10 дни отпуск. Ползувал се е досега с 31 дни отпуск. Моля г-да народните представители, които са съгласни да се уважи молбата му, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Председателството съобщава, че от прокурорския надзор при Хасковския областен съд е постъпило писмо, с което се моли председателството на Великото народно събрание да разреши да бъде подведен под съд Димитър Стоянов, адвокат от гр. Хасково, сега народен представител от групата на Никола Петков, за да отговаря по чл. 236, пункт трети, от наказателния закон.

Тъй като е ясно, че в случая се касае за едно престъпление, за което законите в страната не предвиждат най-тежко наказание, председателството оставя без последствие искането на прокурорския надзор при Хасковския областен съд. (Оживление)

Постъпило е от прокурорския надзор при Софийския областен съд до председателството на Великото народно събрание следното писмо: (Чете) „Тук приложено ви изпращаме на ваше разположение едно досие, съдържащо заявления за оставки на народни представители от Великото народно събрание, намерено в личните книжа на народния представител Никола Д. Петков при обиска, извършен в дома му на 6 т. м.“

Недялко Атанасов (зНП): Не могат да бъдат предмет на разглеждане тук.

Министър-председател Георги Димитров: Седнете, седнете! Мълчете! (Оживление)

Председател Васил Коларов: (Звъни) Моля г-на докладчика да ги докладва.

Докладчик Черню Чендов (к): (От трибуната, Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. — София. Заявление от Петко Стоянов, от гр. София, народен представител от Софийска избирателна колегия.“

Крум Миланов (к): Независим!

Докладчик Черню Чендов (к): „Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от съответната избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. София, 14 ноември 1946 г. С почит: Петко Стоянов.“

Министър-председател Георги Димитров: Независим интелектуалец!

От мнозинството: Приема се! Позор!

Петко Стоянов (нез): Не съм го подал в бюрото на Великото народно събрание.

Вълко Червенков (к): Дал си го на Никола Петков. (Шум)

Председател В сил Коларов: (Звъни)

Докладчик Черню Чендов (к): Второ заявление. (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Недялко Атанасов Мочуров, от гр. София, народен представител от Павликенска избирателна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от съответната избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. 14. XI. 1946 г. С почит: Недялко Атанасов.“

Недялко Атанасов (зНП): Аз съм го написал, но не съм го пратил в бюрото на Народното събрание. Това е традиция в нашата организация. (Възражения от мнозинството)

Председател В сил Коларов: (Звъни)

Министър-председател Георги Димитров: Дал си го на своя чорбаджия. На тоя който ти плаща, на него си го дал! Мерзавец! (Ръкоплескания от мнозинството)

Недялко Атанасов (зНП): Това са чисто организационни работи.

Министър-председател Георги Димитров: Седни там, седни!

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Асен Александров Стамболийски, от гр. София, народен представител от Севлиеиската избирателна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Севлиеиската избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Асен Стамболийски.“

Крум Миланов (к): Независим! (Оживление)

Вълко Червенков (к): Тези, които се борят за свободата на съвестта и за свободата на депутата — ето, вижте ги! (Шум)

Председател В сил Коларов: (Звъни)

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание — София. Заявление от Димитър Стоянов Ангелов, от Хасково, народен представител от Хасковската избирателна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Хасковската избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Димитър Стоянов Ангелов.“ Дана не е сложена.

Димитър Стоянов (зНП): Заявлението съм го дал. . .

Председател Васил Коларов: (Силно звъни) Въпросът още не е поставен на дневен ред. Прави се само съобщение.

Минчо Драндаревски (зНП): (Възразява)

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Рангел Василев Даскалов, от гр. Пловдив.“

От мнозинството: А-а-а!

Докладчик Черню Чендов (к): „Г-н председателю. С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Пловдивска селска избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Рангел Даскалов.“ Без дата. Датата ще я постави Никола Петков.

Рангел Даскалов (зНП): Оттеглям подписа си.

Министър-председател Георги Димитров: Има една българска поговорка: ти го плюеш, то мига. Какво е то? — Това ста вие.

Рангел Даскалов (зНП): Ние изпълняваме съюзния си устав.

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Асен Павлов Баев, от с. Александрово, Ловчанско, народен представител. Г-н председателю! С настоящето Ви моля да ми бъде приета оставката като народен представител от съответната избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Асен Павлов Баев.“ Следва подпис.

(Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Димитър Цветков. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от съответната избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа.“ Подпис: Димитър Цветков.

Тодор Павлов (к): Абсолютно еднообразни.

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Кирил Попов. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от съответната избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Кирил Попов.“

(Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Недко Ботев, от гр. София. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Русенска селска избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Недко Ботев.“

Министър-председател Георги Димитров: Народовластие!

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Тодор Стоянов Лазаров, от гр. Шумен, народен представител от Преславската избирателна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Преславската избирателна колегия, като вместо мен бъде поставен следващият по ред от същата листа. С почит: Тодор Стоянов Лазаров.“

(Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. Заявление от инж. Стоян Божков Георгиев, от гр. София.“

От мнозинството: А-а-а!

Стоян Божков (зНП): Това е традиция на Земеделския съюз. Ние изпълняваме устава. (Смях всред мнозинството)

Цола Драгойчева (к): Това ли е традицията на народовластие?

Христо Юруков (р): Никола Петков може да ви отзове всички. (Възражения от опозицията)

Васил Павурджиев (з): Интересно е къде са заложени тези подписи. Шом са заложени някъде, то не е току така.

Докладчик Черню Чендов (к): „Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Софийска градска избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: инж. Стоян Божков.“

Владимир Димчев (к): Петко Стоянов съгласно кой устав е дал на Никола Петков заявление за оставка?

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание. София. Заявление от Иван Цветанов Гинчев, от с. Обнова, Плевенско, народен представител от Плевенската избирателна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Плевенската избирателна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. 8. XI. 1946 г. Гинчев.“

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Иван Христов Костов, от гр. София, народен представител от Кюстендилска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител на Кюстендилската изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Иван Костов“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Кочо Георгиев Бонев“.

От мнозинството: Е-е-е! (Продължителен смях сред мнозинството)

Кочо Бонев (ЗНП): По решение на Върховния съвет аз съм депозирал оставката си пред съюзните институти. Тук аз не съм депозирал оставката си.

Докладчик Черню Чендов (к): „Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Новопазарската изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит Кочо Георгиев Бонев“.

Крум Миланов (к): Варела! (Смях сред мнозинството)

Министър Георги Трайков: Може, с удоволствие се приема.

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Михаил Т. Михайлов, от гр. София, народен представител от Видинска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Видинска изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. 8. XI. 1946 г. С почит: Михайлов“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Митю Иванов Седев...“

От мнозинството: Е-е-е!

Докладчик Черню Чендов (к): ... „от гр. София, народен представител от Елховска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Елховската изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. 12. XI. 1946 г. С почит: Митю Седев“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Петко Иванов Франгов, народен представител от Кубратска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Кубратската изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: Франгов“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Петър Божинов Трифонов...“

От мнозинството: А-а-а!

Докладчик Черню Чендов (к): ... „народен представител от Никополска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Никополска изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит Петър Божинов“.

Петър Божинов (ЗНП): Така беше и при Стамболийски, така е и сега.

Един от опозицията: И Оббов е подписвал оставка.

Докладчик Черню Чендов (к): (Чете) „До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Спас Найденов, от гр. София, народен представител на Софийска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Софийска изборителна колегия, като вместо мен бъде поставен следващият по ред от същата листа. Спас Найденов“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от инж. Тончо Тенев (Оживление сред мнозинството), от София, народен представител от втора Софийска изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от втора Софийска изборителна колегия, като вместо мен се постави следващият по ред от същата листа. С почит: инж. Тончо Тенев“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Стоян Кърлов, от гр. Враца, народен представител от Ломската изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Ломската изборителна колегия, като вместо мен бъде поставен следващият по ред от същата листа. Стоян Кърлов“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Стефан Г. Димитров, от гр. София, народен представител от Исперихската изборителна колегия. Г-н председателю! Моля да ми бъде приета оставката като народен представител от Исперихската изборителна колегия, като вместо мен бъде поставен следващият по ред от същата листа. София, 14. XI. 1946 г. Стефан Димитров“.

„До председателя на VI-то Велико народно събрание, София. Заявление от Калю М. Калев, от гр. Варна, народен представител от Новопазарската изборителна колегия. Г-н председателю! С настоящето моля да ми бъде приета оставката като народен предста-

витель от Новопазарската изборителна колегия, като вместо мен бъде поставен следващият по ред от същата листа. 14. XI. 1946 г. С почит: Калю Калев“.

Председател Васил Коларов: Бюрото на Великото народно събрание предлага, тъй заявления да се изпратят в комисията по проверка на изборите, за да даде тя заключение както по формалната страна на тях оставки...

Недялко Атанасов (ЗНП): Няма подадени оставки. Ние не сме ги изпратили тук. Не сме ги писали за Народното събрание.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Моля, не прекъсвайте!

Петко Франгов (ЗНП): Нашите подписи са оттеглени.

Министър-председател Георги Димитров: Мълчи! Утре няма да бъдеш тук!

Рангел Даскалов (ЗНП): То си има ред. Когато ги депозираме тук, тогава ще имате право.

Министър-председател Георги Димитров: Засрамете се! Морално падение е това у вас.

Председател Васил Коларов: Прочетените заявления за оставка на народните представители да се изпратят в комисията по проверка на изборите, за да даде тя заключение, както по формалната страна на тях оставки, така и по въпроса за законните последици от депозирането на заявления за оставки в разположение на Никола Петков от страна на въпросните народни представители. (Ръкоплескания от мнозинството)

Моля г-да народните представители, които са съгласни с това предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания от мнозинството)

Заявленията, заедно с писмото на прокурора и другите книжа, се изпращат на председателя на комисията по проверка на изборите.

Един от опозицията: Само че не са всичките заявления, г-н председателю. Има още.

Председател Васил Коларов: Минаваме към дневния ред:

Първо четене на проекта за конституция на Народната република България — продължение на разискванията.

Има думата народният представител Тодор Павлов.

Тодор Павлов (к): (От трибуната. Посрещнат с продължителни ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! По въпроса за общия характер на нашата нова конституция онова, което е най-съществено, вече се каза, както тук, във Великото народно събрание, така и в печата, а също и в изявленията на нашите най-отговорни хора, начело с министър-председателя Георги Димитров. В това отношение особено изчерпателни и убедителни бяха речите на секретаря на Работническата партия др. Вълко Червенков, на докладчика на законопроекта Йордан Чобанов, на Владимир Поптомов, Петко Куниин и др.

Понеже в своята реч искам да се спра главно върху въпроса за развитието на нашата родна култура и отражението, което намира в проекта за конституция, ще кажа само следното за общия характер на нашата нова конституция.

Буржоазните историци и конституционисти у нас, когато говорят за търновската конституция и когато ни я препоръчват като последна дума на демокрацията, забравят едно обстоятелство, което в същност е от голямо значение. Думата ми е за следното.

Нашето народно демократическо движение преди Освобождението, което се ръководеше от Тайния революционен комитет и намери най-висшия си израз в Априлското въстание, беше, обективно исторически погледнато, антифеодално демократическо движение с основна задача да ликвидира всички и всякакви остатъци на феодализма и да установи такъв обществен и правен ред у нас, при който развитието на капиталистическите отношения да може да се извършва свободно и правилно. Вътрешните и външните условия обаче, при които се разви нашето народно демократическо движение, бяха такива, че основните обществени движещи сили на националната революция, а именно селячеството, занаятчиите и народната интелигенция, бяха до такава степен радикализирани и революционизирани че дори по-десните елементи в революционното движение бяха убедени, че България трябва да стане след освобождението си демократическа република, а хората от лявото крило и особено Христо Ботев и Левски, наред с исканията за национално освобождение и демократическа република, издигаха и такива искания от социален характер, които сега ние определяме като социалистически, макар и утопически. Ботев надхвърли по този начин рамките на буржоазно-демократическата революция, а Левски в своя народен демократизъм стигаше дотам, че в проекта си за устав на тайния революционен комитет собственоръчно бе написал, че който в България проповядва монархията или конституционна монархия, ще се счита за народен предател и ще се наказва със смърт. Не е трудно да си представим, какво щеше да се получи във Великото народно събрание в Търново, ако революционната партия на Левски и Ботев не беше претърпяла априлското поражение и ако нашите народни маси можеха да пратят в Събранието свои истински представители, изразяващи техните радикални революционни искания и настроения.

(Председателското място заема подпредседателят д-р Георги Атанасов.)

Във Великото търновско народно събрание взеха връх либералите, които именно отредактираха основните постановления на търновската конституция. Народните маси подкрепяха чибералното крало, защото консерваторите предлагаха такава конституция, със сенаг и пр., която би означавала пълно тържество на най-реакционните предносвободенски и слезосвободенски обществени сили у нас, нчело с класата на чорбаджите и лихварите. Руският царизъм, по редица свои дипломатически и други съображения, се примиря с либералната българска конституция, защото в същност в основата си тя беше монархическо-капиталистическа конституция и поради това откриваше много възможности за руския царизъм да провежда своята политика в новоосвободеното кнжество.

Като се има всичко това пред вид, става съвършено ясно, че новата либерална конституция, означавайки крачка напред в сравнение с проекта на консерваторите и като означаваше юридически правно изражение и обособяване на извършената у нас буржоазно-демократическа, антифеодална революция, същевременно означаваше явно и значително отстъпление от устава на революционната организация на Левски и Ботев, който устав може да се смята като проект за една евентуална и в пълния смисъл на думата народно-демократическа конституция на освободена България. Ние, както това много правилно отбеляза в речта си др. Вълко Червенков никога не сме отричали, не отричаме и сега, че с редица свои постановления търновската конституция даваше възможност на нашите народни маси да вземат известно участие в политическия живот на страната, да се организират в разни партии и други организации, да участвуват в изборите, в пресата и т. н. Ала историята на България от Освобождението до 9 септември по един най-нагледен и убедителен начин доказа, че тези и други права, които търновската конституция даваше на нашите народни маси, бяха ограничени и то в полза на монархо-капиталистическите обществени сили и фактори у нас и че в своята основа търновската конституция беше и си остана една монархическо-капиталистическа конституция.

Не е случайно поради това, че в самата търновска конституция, в първата ѝ релакция, думата „труд“ чисто и просто не се споменава. За трудова собственост не се говори, а собствеността въобще, като се обявява за свещена и неприкосновена, се разбира в чисто капиталистически смисъл. Не е случайно, че в тая си релакция и още повече в по-сетнешните няколко редакции, особено след изменението на чл. 17 от царските демократи, търновската конституция даваше такива права на монархизма и на крупния капитал у нас и че с развитието на стопанския и социален живот у нас тя замочна все повече и повече да оstarява и да изоставя назад от това развитие.

И когато на 9 септември се извърши коренният политически прелом у нас, когато бе ликвидирана властта на монархизма и на крупния хищнически капитал, когато нашият народ, нашите селяни, работници, занаятци, трудова интелигенция и всичко патриотично у нас взе съдбата на нашата страна в своите собствени ръце, съвършено ясно стана пуждата да се създаде една нова конституция, която да отрази именно онова, което на 9 септември и от 9 септември до сега е станало и става у нас.

Следователно всички опити да се защити отречената от самата история търновска конституция и всички опити да се запази властта на монархизма, под прозрачната форма на неограничените права на председателя на републиката и властта на едрия хищнически капитал, под демагогската форма на защита на частната собственост изобщо и на гражданските права и свободи изобщо, са отречени от самия живот и доказват само едно — че някои политици у нас нищо старо не са забравили и нищо ново не са научили и че в същност всяка апология на търновската конституция, в каквато и примамлива форма да се прави, означава политика на реакционна реставрация, означава отричане на делото на 9 септември, отричане на истинската народна демокрация, която господствува днес у нас, отричане на държавния стопански план и т. н. (Ръкоплексания от мчовинството)

Във връзка с това и с основната тема на моята реч дължен съм да обърна вниманието ви върху следното особено важно обстоятелство.

Преди Освобождението не само нашето народно политическо революционно движение, но и нашето народно-културно движение носеше също радикален и революционен характер. Разбира се, имаше среди и лица, които гледаха на просветно-културната работа чисто опортюнистически, като се стремяха по тоя начин да ударят революционното течение в нашето общо народно движение. Най-ярките представители обаче на революционното крало в нашето национално-революционно движение и особено в лицето на Петко Каравелов, от първия период на живота му, на Левски, на Христо Ботев и други гледаха на просветата и културата като на мощно средство за революционизиране на народните маси, като на оръдие не само за правилно обяснение, но и за радикално и революционно изменение на света. Особено Ботев със своята поезия и публицистика стана и преди и след освобождението най-любимият и най-влиятелният поет и публицист у нас.

Това революционно разбиране на народната просвета и култура не се хвърляше на монархизма и на крупната капиталистическа буржоазия у нас след освобождението. Не само Ботев, но и всички по-радикални обществени и културни дейци станаха прелмет на критики на разни фалшификации и полценяване ч когато това не помогна — на премълчаване; а когато и това се оказа неэффективно, техните произведения и идеи влезяха в списъка на забранените по силата на закона за защита на държавата и на другите реакционни закони у нас. Нещо повече — работите стигнаха дотам, че у нас в крач на кривщата бе забранено народното чествуване на великото дело на солунските братя Кирил и Методи, шушукаше се вече за заменяване на кирилицата с латиница, лансираха се антинаучни теории за неславянския произход на българите, развиваха се ултра-реакционни великобългарско-шовинистически идеи, водеше се по-

литика на славянско разединение и насъскване славянските народи един срещу други в угода на германските и други империалисти, хулене се, чернеше се и безогледно се отричаше великото общо-аино и културно дело на съветските народи и т. н.

С една дума, както в случая с търновската конституция, така и в този случай либерализмът в областта на просветно-културната политика прерастна в консерватизъм и монархофашистка реакция, която в похода си срещу демократическите права и свободи на народа и срещу народно-демократическата просвета и култура стигна дотам, че първенци на нашата художествена научна и публицистична мисъл биваха живи изгаряни в пещите на Дирекцията на полицията, забивани, затваряни, интернирани, уволнявани и т. н., както бе случаят например с Гео Милев, Христо Ясенев, Сергей Румянцев, Херберт и десетки и стотици други първенци на нашата народна и демократична културна мисъл.

9 септември, като означава политическо разкрепостяване на българския народ и премахване на неговата външно-политическа изолация, същевременно означава разкрепостяване и на нашата родна културна мисъл и премахване на нейната изолация.

Тук именно трябва да подчертая, че новият тип демокрация у нас, както не веднџе е казал министър-председателят Георги Димитров, не е нито съветско-социалистически тип демокрация, нито пък е тип на старата буржоазна демокрация, която, както видяхме вече, при последна сметка се оказва винаги формална демокрация, зад която се прикрива диктатурата на монархизма и на крупния хищнически капитал. Във връзка с това трябва да подчертая, че и нашата нова, народно-демократична култура не е идентична или тъждествена със съветската социалистическа култура, но същевременно тя не е и не може да бъде култура от оная тип, какъвто имаме от Освобождението до 9 септември.

От ораторите на болшинството, които говореха досега за новата конституция, бе казано и убедително доказано, че новата конституция не и не може да бъде някаква социалистическа или друга програма, т. е. не е и не може да бъде отражение на онова, което в бъдеще може да стане у нас. Нашата нова конституция, както всяка конституция изобщо, е и трябва да бъде, първо, обективно-вярно отражение на новото съотношение на обществените сили у нас и, второ, такава обективно отражение, което да фиксира не само онова, което вече е установено като завършен процес у нас, но и онова, което представлява от себе си най-дълбока закономерна тенденция на нашето развитие, в смисъл на неговото придвижване напред. О други думи, без да бъде каквато и да било програма за бъдещето, нашата конституция в никой случай не е и не може да бъде пречка за по-нататъшното закономерно развитие на нашия народ по линията на все по-голямото усъвършенстване на нашата нова народна демокрация и на все по-пълното и всеотрасно развитие на националните ни държавни, стопански, социални и културни сили и възможности.

Естествено е, че новата конституция, за да бъде действително нова и действително народно-демократическа и прогресивна, трябва също така, първо, да отрази обективно-вярно онова, което вече е станало у нас в областта на нашия културен живот и, второ, така да го отрази, така да го изрази и формулира, че тя, новата конституция, с разните свои постановления в тая област, да се яви не като пречка, а като мощен стимул или, ако щете, фактор за по-нататъшното наше културно развитие в оная насока, в която то се извърши и извършва у нас от 9 септември насам.

Ето защо, г-да и г-жи народни представители, преди да се спрџ върху разните постановления на новата конституция, отнасящи се до нашата народно-демократическа култура, дължен съм да отговоря с няколко думи, или, по-точно казано, с изяснянето на някои факти, които най-добре характеризират нашето културно развитие от 9 септември насам.

Преди всичко ще си позволя — и вие, вярвам, ще се съгласите — да отговоря с няколко думи на въпроса: що е онова, което ние всички наричаме култура, и също, по-специално, що е онова, което ние всички наричаме наука? Разбира се, не се плашете, аз нямам намерение да ви чета тук лекции по философия на културата и науката. Смятам обаче, че все пак нужно е да се кажат няколко думи по тоя въпрос, защото някои господа, и то не само у нас, много злоупотребяват с понятията култура и наука, като си позволяват да ги определят и тълкуват така, както на тях им е изгодно в момента, съгласно с техните антинародни, антисоциални и антикултурни интереси и тенденции.

Установено е отдавна, че културата е специфично човешка проява. Животните — да не говорим за растенията — макар да са надарени от природата с някои психически способности, не живеят и не могат да живеят културен живот, нямат и не могат да имат култура. Културата е специфично човешко дело. Тя се появява само тогава, когато се появява именно човекът като човек. А самият човек, макар да е произлязъл по пътя на еволюцията от някои висши животни, е станал човек само тогава, когато е преминал от трудоводната и общественоподобната животинска дейност към трудовия и обществения живот в точния и в пълния смисъл на тия думи. Само тогава, когато човекът е създад първите свои оръдия за производство и когато, във връзка със състоянието на трудовете производствени сили и закономерно определящите се от тях производствени отношения, е минал от фазата на животинско стадно съществуване в фазата на своето историческо обществено съществуване, само тогава той е станал човек и само тогава е почнал да създава и да развива по-нататък онова, което ние всички наричаме култура или културен живот на човека.

Поради това логически необходимо е да се направи заключението, че онова, което ние наричаме култура, е преди всичко и главно съвкупност от най-различните постижения или продукти на материално-производствения и духовно-творчески живот на човека или

и други думи, културата е преди всичко съвкупност от различните човешки, материални и духовни блага.

Недостатъчно е обаче да се измислят, изнамерят, сътворят разните материални и духовни блага. Понеже човек по самата своя човешка природа е обществено същество, културните, материални и духовни блага по самата си природа като такива може и трябва да бъдат използвани правилно от човешките общества. Културните блага, за да бъдат такива, трябва да бъдат достояние на обществото или народа. И когато и доколкото културните материални и духовни блага в процеса на човешката история са бивали заключавани и запазвани като привилегия само за отделни групи или лица, културата неизбежно е започвала да отива назад и да се разлага. Тя е била спасявана в такива случаи само тогава и дотолкова, когато и доколкото на историческата сцена са се появявали нови обществени сили, които са били по историческата си природа демократични и прогресивни и в качеството си на такива, първо, излизали са и са запазвали завареното от миналото човешко културно наследство и, второ, развивали са по-нататък това наследство върху една качествено нова историческо-обществена основа.

А от всичко това следва, че истинската култура предполага не само наличие на съвкупност от вече исторически създадени материални и духовни блага и не само способност, умение, навици да се използват правилно тия блага от дадено общество или народ, но също и способност или умение да се развива по-нататък заварената човешка култура върху качествено нова обществено-историческа основа.

Не са ли налице всички тия условия, културата спира да се развива, отива назад и може да стигне до пълно разложение и катастрофа.

Същото важи и за онова, което наричаме наука.

Всяка наука без изключение е, първо, съвкупност от понятия, категории и пр., до които вече е дошла човешката мисъл. Второ, всяка наука предполага метод, с помощта на който не само се разясняват, но и се развиват по-нататък, усъвършенствуват, коригират или допълнят с нови заварените понятия, категории и пр. Спире ли се развитието на науката, тя неизбежно тръгва назад и може също да завърши с пълно загиване и катастрофа. Науката, както и културата, трябва винаги да се намира в процес на развитие, извършено именно с помощта на научния метод и винаги върху качествено новата обществено-историческа основа на даден народ и време. Трето, по самата си природа науката, както гениално е доказал това Сталин, е обобщение на човешкия практически опит. Науката има своя произход в човешката практика. Истинската наука си служи пак с практиката като със свой върховен и последен критерий, а също така и като определител на оми страни, свойства и пр. в нещата, които във всеки конкретен определен момент интересуват човека във връзка с неговата всеотрасилна материална и културна практика. Всеки предмет в природата съдържа в себе си безкрайно много частици, страни, свойства, отношения и пр. За да се изчерпи докрай знанието и за най-дребния и най-нищожния предмет, биха били нужни милиарди години. Поради това човек търси, открива и използва по-нататък ония части, свойства, страни и пр. на предметите, които в даден момент са, в една или друга форма и степен, свързани с неговата практика. Най-сетне, във връзка с всичко това не е трудно да се разбере, че всяка наука, щом тя е истинска наука, има като задача не само да ни обясни света, но и да ни помогне да го изменим в една или друга смисъл или насока, пак във връзка с обществено-историческите практически нужди, възможности и тенденции на човешкото развитие.

От всичко това могат да се направят редица изводи за характера и значението на науката и на културата изобщо. Аз тук, разбира се, няма да се впускам в формулирането на всички тия изводи. Това може да бъде задача, да речем, на нашите университетски или академически лекции и изследвания. Ще отбележа и подчертая тук само, че щом всичко това е така, т. е. щом науката, както и цялата култура изобщо, е по самата си природа обществено-историческо явление, тя пак по самата си природа неизбежно носи характера или отпечатък на ония обществени сили и фактори, които във всяко общество и епоха я определят. Поради това в общества и епохи, които имат класово-антагонистичен характер, науката и културата винаги имат също определен класов характер или отпечатък и само в общества, каквото ще бъде например бъдещото комунистическо общество, те неизбежно ще престанат да имат класов характер и ще станат в истинския и пълния смисъл на думата общочовешка наука и култура.

Същевременно обаче нужно е да се подчертае, че класите минават разни фази в своето развитие. Те могат да се появят на историческата сцена като прогресивни и в тоя смисъл техните основни интереси и тенденции да съвпадат с общия прогресивен ход на човешкото общество и култура. Тогава именно, дотолкова и в тоя именно смисъл науката и културата на прогресивните класи придобиват също така и определен общочовешки характер и значение, както беше например, когато и доколкото буржоазната класа беше една безспорно прогресивна класа в човешката история. Когато обаче дадена класа изиграе своята прогресивно-историческа роля и, по силата на собственото диалектическо развитие, се превърне в реакционна и започне всеотрасилно да загива, нейната научна и културна мисъл също така, в една или друга форма и степен, започва да загива, става реакционна, антидемократична, антинародна, антипрогресивна. Макар този процес да не е праволинейен и да е придружен често с значително развитие на отделни отрасли или елементи от общата човешка мисъл, той, общо взето, е процес именно на отиване надолу и в такива случаи човешката наука и човешката култура изобщо могат да бъдат спасени и да продължат своето настъпателно развитие напред, само когато и доколкото на историческата сцена се яви нова възходяща класа или, което е все същото, когато пред човешката наука и култура се поставят нови исторически задачи, дадат им се нови средства

и методи за развитие, създаде се нов практически критерий, нова цел на научното и културно развитие и т. н.

Точно това виждаме днес у нас, особено от 9 септември насам. Но веднага трябва да направя една уговорка. Някои, които обичат да опростяват въпросите, са склонни да мислят, че от 9 септември насам у нас няма вече класова борба. Това би било вярно, но само ако нашето общество би било комунистическо общество, и то в своята висша фаза. България обаче не е комунистическа държава, а отечественофронтовска с особен тип демократически режим, за който вече говорих по-рано. У нас има и може би за дълго още ще има класови борби, които, между другото, се изразяват в опитите на нашата и външната реакция за ликвидирани постиженията на 9 септември и за реставрация. Особено съществено обаче за класовата борба у нас е обстоятелството, че тя днес се води не, да речем, между работническата класа и селяните или занаятчиите, а се води, от една страна, от съюза на работниците, селяните, занаятчиите, народната интелигенция и пр. и, от друга страна, от всички и всякакви остатъци на бившия монархо-фашистки и крупно-капиталистически режим у нас, които остатъци, в една или друга форма и степен, издигат програми и излизат със статии, речи и пр., а също така организират заговори и конспирации с единствената цел да върнат колелото на историята назад и да реставрират било открития монархо-фашистки режим, било пък либерално-демократическия, буржоазно-капиталистическия режим, който, както това е известно и на децата у нас, стана в миналото изходна база за нашата монархо-фашистка диктатура. Както казах вече, след 9 септември ние имаме не само нов тип демокрация, но също така и нов тип култура, наука, изкуство, физкултура и т. н.

Какво е характерно в тая наша нов тип култура?

Преди всичко характерно е, че нашата нова народна култура не само не отрича, а най-високо цени всички наши културни и просветни постижения от миналото и особено пък от възрожденския. Ето тези дни целият наш народ чествува най-тържествено паметта на солунските братя Кирил и Методи и на нашия велик национален поет, революционер и герой Христо Ботев. Всичко действително велико и прогресивно в живота и делата не само на Кирил и Методи и на Христо Ботев, но и на Каравелов, и на Пенчо Славейков и на всички наши без изключение възрожденски будители и революционери е днес на особена почит у нас, в отличие от мрачните и срамни времена на монархо-фашистките и капиталистическо-реакционните режими у нас. Но не само възрожденските наши борци и творци са на такава почит днес у нас. Иван Вазов, Панко Църковски, Алеко Константинов, Пею Яворов, Пенчо Славейков, Димчо Дебелянов, проф. Иван Шишманов, проф. Боян Пенев, Г. Златарски, и с една дума всички прогресивни дейци и творци от нашето далечно и по-близо минало са на всенародна почит днес у нас и целокупното тяхно културно наследство се цени така, както никога досега в историята на нашия народ. Това е един съществен характерен признак за нашата нова народна култура днес.

Казах обаче и ще повторя пак, че само с завареното културно наследство не може да се живее и да се отиде далеч. То е необходимо, ала не е единственото условие за това. Нужно е да се творят и нови културни, материални и духовни блага, нужно е да се създават навици, умение, способности у народните маси за правилно използване на тия блага. Нужно е най-сетне народните маси, начело със своята народна интелигенция, да имат способността да умейт да създават нова народна култура върху качествено нова обществено-историческа основа, с качествено нови обществено-исторически задачи, цели, тенденции, практически критерии и т. н.

Ето това именно ние виждаме да става от 9 септември насам. Разбира се, в известна степен и смисъл то ставаше и преди 9 септември. Работническата класа и всички демократически и прогресивни сили у нас не само критикуваха господстващата тогава монархо-фашистка и реакционно-капиталистическа културна политика, но също така, в една или друга форма и степен, при тогавашните тежки условия, създаваха своя собствена култура, изграждаха предпоставките или заченките на бъдещата, т. е. на днешната и утрешната наша истинска народна култура. Но тогава работническата класа и всички демократически и прогресивни сили у нас бяха в опозиция на монархо-фашистките и другите реакционни режими и поради това те, естествено, не можеха да развият и да реализират докрай своята нова народна култура и културна политика. И ако въпреки това у нас се родиха, израстнаха и станаха любими народни културни просветители и творци такива хора, като например Димитър Благоев, Георги Кирков, Александър Стамболийски, Алеко Константинов, Асен Златаров, Христо Смирненски, Сергей Румянцев и маса още други, това се дължи не само на техните лични способности, труд, жертвотворност и културни дарби, но и на силите, нуждите и културните тенденции на ония обществени класи и слоеве, които изразители и организатори бяха тези наши културни дейци и творци.

Сега след 9 септември, след ликвидиранието на монархо-фашистката диктатура след отстраняването на хищния капитал от командващите политически и стопански места, след укрепването и мощното развитие на новия републикански, народно-демократичен и във всяко отношение прогресивен режим, създадох се и се създават у нас всички необходими условия не само за продължението, но и за мощното и всеотрасилно развитие на тази културна тенденция и за изграждането на една действително качествено нова, народно-демократическа и във всяко отношение прогресивна българска, славянска и общочовешка култура. (Ръкоплескания от мнозинството)

Доказателства за това има толкова много, че нека да ги изброя подробно всички, не биха ми стигнали не ..., а двадесет, и двеста часа.

Ето например, иска вземем самото наше правителство. Характеристика на нашето правителство в политическо и стопанско отношение вече бе дадена в речите на преждеговорившите оратори и особено и на първо място в речите на др. Вълко Червенков и др. Аз ще добавя тук, че нашето отечественофронтовско републиканско правителство смело може да бъде наречено първото истинско културно правителство на България (Ръкоплескания от мнозинството), защото то има ясно определена и твърдо провеждана народно-културна политика.

Не случайно в декларацията на правителството бе казано: „Правителството ще положи всестрани грижи за развитието и разцвета на народната култура. То ще помага със средства, съдействие и настръчение всяка творческа дейност и всяка инициатива, които обогатяват народната култура и тласкат развитието в прогресивна посока“. В декларацията също не случайно бе казано, че правителството ще оказва всестранина защита на физически и умствен труд, който днес у нас е не само висша национална чест и гордост, но и висш дълг за всеки съзнателен и патриотичен гражданин на отечественофронтовска и републиканска България.

В правителствената декларация бе подчертано също така, че то ще се грижи за народното здраве, за младежта и за жената и особено за жената-майка, че ще се положат особени грижи за правителството просвещаване и всестранино културно развитие на младежта, за подготвени, добре обучени културни кадри за всички области на нашето народно стопанство, а също така и за физкултурата, за летните детски и младежки лагери, за младежко бригадирско движение, за работа сред юношите и децата и т. н.

Също така, изхождайки от идеята за свободата на съвестта и на изповеданията, правителството заяви в своята декларация, че то е за отделение на черквата от държавата, което не значи лишаване на свещениците от държавна субсидия, за да могат да получават пълна издръжка докато би станало възможно тяхното издръжане от страна на самите верующи. С тази своя мисъл обаче правителството подчертава твърдото си решение да се даде пълна свобода както на всички вероизповедания, в туй число и на мюсюлманското, така и на всички граждани, които нямат религиозни убеждения и са дошли до атеистически мирогледни възгледи. Това дава възможност, всички черкви у нас да бъдат демократизирани и да се поставят в услуга на целия народ и на неговата народна власт, а не да стават проводници на разни вътрешни и външни реакционни сили, да сеят религиозна ненавист между нашето население и да се явяват като пречка за постигането на пълното народно единство и за провеждането на стопанския държавен план и всички други демократически и прогресивни начинания на правителството, както в областта на външната, така и в областта на вътрешната политика. Димитровското правителство действително провежда твърд курс не само на религиозна търпимост, но и на расова и народностна търпимост. Никакви расови проповеди, никакви подклаждане на народности вражди и особено пък на ненавист към другите братски славянски малцинства и народи не са и няма да бъдат позволени у нас.

Същевременно, като дава всемерно съдействие и като организира всенародното движение за ударничество и съревнувание, като развива трудовия ентузиазъм изобретателството, патриотизма и героизма в нашата младеж и в целия наш народ, Димитровското правителство създава мощни предпоставки или условия за развитието на една небивала досега в нашата история материална и духовна култура.

За тая цел, както неведнъж това се изнесе от тази трибуна, самият държавен бюджет отдели и занапред все повече ще отдели много и много милиарди средства за всестраниното подпомагане и развитие на нашата материална и духовна култура. Никога досега у нас никой държавен бюджет не е отделил толкова огромни суми за тая цел. Това беше възможно и стана и ще става само и единствено в бюджетите на нашето Димитровско и на всички бъдещи народно-демократически и прогресивни правителства. Същото важи, разбира се, и за нашето временно председателство на републиката, начело на което стои всеобщо уважаваният наш гражданин, академикът Васил Коларов. Това важи също и за самото наше Велико народно събрание, излъчено от народа със свободни избори и вече дало всички доказателства, че е застанало на явна, непоколебима стража за защита не само на държавните, стопански и политически интереси на нашия народ, но също и на неговите всестрани културни интереси. (Ръкоплескания от мнозинството)

Тук имаме съм дължен особено да подчертая полета и значението на нашия любим народен учител и вожд, министър-председателя Георги Димитров, който се прояви и проявява като изключително вдъхновител, покровител и ръководител на всестранината наша материална и духовна култура. И съвсем не е случайно поради това, че не друг, а именно министър-председателят на България Георги Димитров не отдавна бе казал думи, които никой министър-председател у нас нито е казвал, нито е помислявал да каже, а именно той каза: „Ако не бях политически деец, бих отдал всичките си сили на културно-просветна дейност“. (Ръкоплескания от мнозинството) Тези негови думи като бенгалски огън осветяват в същност цялата културна политика както на нашето народно отечествено-фронтовско правителство, така и на Националния комитет на Отечествония фронт, на отечественофронтовските партии и особено на нашата славна Българска работническа партия — комунисти на ОРПС и на всички наши масови народни политически, професионални, културни и други организации.

Като председател на Българската академия на науките, дължен съм да подчертая също, че нашето правителство, председателството на републиката, Националният комитет на Отечествония фронт и Великото народно събрание, а особено и на първо място министър-председателят Георги Димитров, дадох и дават всемерно съдействие за пълната и бърза реорганизация на нашата Академия на науките, за ликвидирането на нейния някогашен чисто книжовен харак-

тер и на всички и всякакви великобългарски и шовинистически остатъци и за превръщането ѝ в истинско най-висше наше национално научно учреждение, което да организира и съобрази така своята целостна дейност, че академията в най-скоро време да се превърне в мощен орган или фактор за успешното и навременно реализиране на двегодишния и на всички други, които ще последват, държавни стопански планове. За тая цел Академията на науките, както знаете, пристъпи вече към създаване на редица институти и комисии, които ще има да разучават основните, най-важните, най-актуални стопански и културни проблеми у нас, като тия например за сушата, за фуража, за животновъдството, за преработването на земеделските и горски произведения, за болестите по нашите растения и животни, за създаване на истинско научно славянознание, за научна разработка на въпросите на нашата история и т. н. и т. н. За тая цел Великото народно събрание гласува преди няколко месеци новия закон за Академията на науките, а самата академия си изработи нов устав в духа на същия закон. За тая цел най-сетне, по предложение на правителството и при особено настояване и грижи на министър-председателя Георги Димитров на нашата Академия на науките бе гласуван за настоящата отчетна година бюджет от 100 милиона лева — факт, който в миналото беше абсолютно невъзможен когато на академията се подхвърляха най-мизерни и просто обидни субсидии от по няколко милиона и дори от по няколко стотини хиляди лева. Сега, разбира се, на нас, българските академици, не остава нищо друго, освен да запретне здраво ръкавите си и да окуражае напълно тези грижи на нашето правителство и особено на нашия многоуважаем министър-председател Георги Димитров. (Ръкоплескания от мнозинството)

Не по-малко характерен за културната политика на нашето правителство е фактът, че както никога досега в нашата история, при самия Министерски съвет е създаден специален комитет за разглеждане и ръководене на културните въпроси у нас и че такива комитети има също и при Националния комитет на Отечествония фронт, при Работническата и други партии, при ОРПС и при всички почти масови, обществени и културни организации.

Не по-малко показателна е политиката и на нашите културни министерства и преди всичко на Министерството на народната просвета. Ето например някои факти, които говорят достатъчно сами по себе си и не се нуждаят от особени коментирания. У нас сме имали до 9 септември 1944 г. гимназии 134 с 113.328 ученици. Днес имаме 261 гимназии с 156.369 ученици. Прогимназии — 2.149 с 280.150 ученици, а сега — 2.238 прогимназии с 307.391 ученици. Основни училища до 9 септември 1944 г. — 5.022 с 562.116 ученици, а сега имаме 5.775 основни училища с 580.006 ученици. Вечерни гимназии — нито една до 9 септември 1944 г., а сега 31 с 5.618 ученици във вечерните гимназии. (Ръкоплескания от мнозинството)

Вечерни прогимназии до 9 септември 1944 г. — нито една, а сега 194 с 3.695 ученици.

Детски градини до 9 септември 1944 г. — 242 с 10.643 ученици, а сега — 545 с 24.746 ученици.

Студенти във висшите училища (университетите) до 9 септември 1944 г. 13.799, а сега 44.494. (Ръкоплескания от мнозинството)

Не по-малко интересно и важно е, че никакво държавно издателство при Министерството на просветата до 9 септември 1944 г. не е съществувало. Имало е някакво отделение за учебници и учебни помагала с крайно анемичен живот и данните за него са несигурни. Дейността на Държавното издателство за първата от 1 септември 1945 г., когато е влязло в действие, до 30 април 1947 г. се изразява в следното:

Тетрадки 21.725.700, или 1.183 тона.

Книги 31 бройки с 3.794.500 печатни коли, или средно по 10.000 тираж на книга.

Учебници 199 бройки с 100.285.000 печатни коли с амплитуда на тиража от 5.000 до 200.000 екземпляра.

Министър-председател Георги Димитров: И друго качество.

Тодор Павлов (к): Бързам да добавя и това, че от 9 септември 1944 г. до днес нашата образователна система се преустрои по дух, съдържание, организация, методи. Народната власт прави всичко възможно да подпомогне учителството в неговата трудна задача. Още в миналогодишния бюджет кредитите за просветата превъзхождаха с 61% тия от последния фашистки бюджет. В бюджетът за 1947 г. кредитът за заплати на учители и професори се увеличава с над 400.000.000 лв., отделят се 178.000.000 лв. за безплатно облекло и обувки. Кредитът за учителски курсове и конференции — предвидени за пръв път миналата година — нарастна от 30 на 40 милиона, за стипендии предимно за готвещи се за учителска професия се отпускат 150 милиона лева повече, отколкото миналата година, за организациите на учащите се 110.000.000 лв. и пр. Всичко това, разбира се, е само едно начало. Българското учителство и народът въобще отлично разбират, че действителното подобрене на тяхното материално положение ще става паралелно с засилване производството, с осъществяване плановете стопанство. Затова общият трудов ентузиазъм обхваща не само учащите се, но и учители, асистенти, професори, които също се записват в националната трудова бригада.

Доколкото ми е известно, предстои внасянето във Великото народно събрание на нов закон за висшето образование, който е изготвен също в духа на тая нова културна и научна политика на нашето Димитровско правителство. А завчера пресата съобщи, че Министерството на индустрията също готви законопроект за професионалните училища. Такъв законопроект действително е крайно необходим, защото, трябва да се признае, професионалното образование у нас в миналото беше на много ниско равнище, а нуждата от добре подготвени професионални кадри, т. е. от непосредствени дейни и творци в областта на нашето планово народно стопанство е огромна. Трябва да се признае също, че след 9 септември 1944 г. бе допусната явна грешка, като се откриха гимназии даже и в такива

места, където няма нужните условия за тяхното правилно развитие. Тази грешка може да се поправи, струва ми се, не като се закрият откритите вече гимназии, а като постепенно някои от тях се трансформират в средни професионални училища от различен тип, според местните възможности и нуждите на нашето общо народно планово стопанство.

Както ви е известно, г-жи и г-да народни представители, след 9 септември у нас се създаде наред с новите министерства за Електрификацията, за Социалната политика и други, също и Министерство на информацията и изкуствата, при което съществува и Камарата на народната култура. Както самото министерство, така и Камарата на народната култура в своята целокупна досегашна дейност, въпреки някои грешки и недостатъци, се проявиха и проявяват като мощни фактори за развитието на нашата нова народна култура. Понеже, доколкото имам сведения, постиженията на министерството и на Камарата ще бъдат изнесени пред вас по-подробно в недалечно бъдеще във връзка с друг законопроект, ще отбележа тук само следното. Министерството на информацията и изкуствата, създадено след 9 септември, зае не последно по важност място в нашия държавен и културен живот. Достатъчно е да се каже, че неговият бюджет достигна вече половин милиард, за да се види веднага какво значение отечественофронтовската власт отдава на това съществуващо в много други културни страни министерство. Неговата роля и значение изпъкват още по-ясно, като се знаят основните дирекции и други служби, които са концентрирани в него. Така например в него са концентрирани: Дирекцията на изкуствата — театри, опери, симфонични оркестри, изобразителни изкуства, концертна и друга музика и пр.; Дирекция на печата, Дирекция на радиоразпръскването, което след 9 септември получи особено голямо значение у нас; служби по информацията, по документацията и за връзки с чужбина; Дирекция на кино и фотокултурата, издателство — с библиотеки „Извори“, „Нива“, Народно-стопанска библиотека“ и др.

Съвършено ясно е, че цялата тя многообразна и безспорно много важна народна културна дейност, а също така и оная на народните ни читалища и библиотеки и на разните художествени и други самодейни колективи и инициативи, се нуждаеха от едно общо и то държавно ръководство. Това именно, за пръв път в историята на нашата страна, е вече осъществено със създаването на това министерство, което, общо взето, с някои не особено важни грешки и опущения, успя от 9 септември насам да развие във всички тези области на нашия културен живот една значителна полезна дейност, която, зная от разговори с чужденци, се следи с не малък интерес дори и в много други, иначе по-напреднали от нас в културно отношение страни.

Що се касае по-специално за Камарата на народната култура, ще отбележа тук, че тя е един оригинален опит за създаване на такова учреждение и институт, което, от една страна, по бюджета си и по връзките с министерството, координира своята работа с държавата и с нейния двегодишен стопански план, и, от друга страна, доколкото нейното ръководство не се назначава, а се избира по демократически път от също така избрани представители на разни културни съюзи — на писателите, художниците, музикантите, филмовите дейатели и т. н. — които влизат в Камарата на културата, оказва се една своеобразна и целесъобразна форма както за приобщаването на всички наши културни работници към политиката на нашата нова народно-демократична държава, така и за развиването от тяхна страна на редица творчески и културни инициативи, които, факт е, не малко допринесоха и допринасят за общото развитие на нашата нова, народно-демократическа републиканска култура.

Разбира се, опитът на Камарата на народната култура трябва най-грижливо и всеотдайно да се изучи и прецени и, ако и доколкото стане нужда, от самото Велико народно събрание, при разглеждането на приготвявания нов закон за Министерството на информацията и изкуствата, което според проекта за конституцията се преименува в Министерство на културата, да се внесат в нейната организация, програми и методи на работа някои изменения и подобрения с цел например да не се допуска в никой случай у дейците на Камарата на народната култура да се заражда каквато и да било мисъл било за дублиране на самото Министерство на културата, биля пък за открито или прикрито превръщане на Камарата в един вид ново, негласно министерство — нещо, което явно е ненужно и опасно.

Колкото пък за самите наши културни съюзи, както и за читалищата и за редица още масови, професионални, спортни и културни организации, факт е, че те от 9 септември насам, всичките заедно и всяка поотделно, развиха и развиват такава огромна културна творческа работа, каквато никога досега в историята на нашия народ не е била развивана, та дори и по време на нашето възраждане. Няколко от тях организации по числото на своите членове стигнаха и даже надхвърляха милион, а някои от тях, като например Съюзът на демократическата младеж, „Септемвричче“, „Емос“, Български народен женски съюз, Съюзът на бойците против фашизма, Съюзът на българо-съветските дружества и др., само за една година са изнесли по всички градове и села на страната по 10, 20, 30 или 40 и повече хиляди доклади на разни обществени, стопански и културни теми, както е случаят особено със Съюза на българо-съветските дружества, който за една година е изнесъл над 40.000 доклади и е устроил маса други културни събрания, кинопредставления, манифестации, конференции, областни и околийски събори и т. н. (Ръкоплексиания от музикалното)

Същевременно някога у нас в историята на нашия народ не се е издавало такова огромно количество художествена, философска, стопанска, научно-техническа и друга литература както от 9 септември насам, и то не само преводна, но и оригинална. Ето, само за последните няколко дни аз лично получих и получавам маса художествена, научна и друга литература, посветена на проблемите

за народната конституция и държавно-стопанския план, за опиза и неговото правилно отглеждане, за методите на полски опит и полските земеделски растения, за селските трудово-производителни кооперации, за развитието на културата, стопанството и науката в СССР, за разпределение валежите в България, издание на Академията на науките, за вредителите по растенията, също така издание на Академията на науките.

Разбира се, все още има издателства, които пускат ненужна и дори вредна литература, но срещу това зло може и трябва да се вземат съответните мерки, а общо погледнато факт е, че по количество и по качество на издаваната художествена и научна литература от 9 септември насам нашият народ с право може да се реди в общността на културните народи и да гледа със спокойствие и увереност на своето културно развитие. Фактът пък, че не само се превежда у нас съветска и друга литература, но че и много наши автори вече са преведени и превеждат на други славянски и европейски езици, а също така и фактът, че от 9 септември насам България бе посетена от най-видни съветски, югославски, чешки, полски, румънски, французски, английски, а напоследък и шведски — Брантинг — и други журналисти и културни дейци и че, от друга страна, наши журналисти и културни дейци посетиха и посещаваха братските славянски и други демократически страни, при което се завързваха благотворни културни връзки, обменя се културният опит, устройват се конференции, съвещания, конгреси, фестивали, общи издания и т. н. и т. н. — тези и много още подобни факти са най-кресорезиво доказателство, че действително културният живот в нова отечественофронтовска България кипи в буквения смисъл на тая дума и че действително у нас се създава една нова народно-демократическа култура, която не е само предназначена за народа, но и във висша степен е негово собствено, кръвно дело. (Ръкоплексиания от музикалното)

Доказателство за това е също така и огромната самодейна културна работа, която залива цялата страна и един от прекрасните резултати на която ние видяхме тези дни на тържествата и състезанията, устроени в София от самодейните колективи на нашата славна, героична и творческа народна младеж. Не е случайно поради това, че сам министър-председателят Георги Димитров поздравя творческите колективи на тая младеж, като същевременно им отпрати мъдри напътствени слова за по-нататъшното правилно развитие на тяхната дълбокопатриотична и висококултурна дейност. (Ръкоплексиания от музикалното)

Най-сетне трябва да кажа, че също и нашият всекидневен и периодичен печат от 9 септември насам отбелязва голямо развитие, както в количествено, така и в качествено отношение. Разбира се, има още много да се желае в това отношение, но все пак факт е, че нашите най-големи и най-меродавни всекидневници в списания далеч превъзхождат ония от времето на монархо-фашистката диктатура, както по своята принципалност и съгласуваност с общата строителна политика на правителството, така и по стремежа си да се избягват всякакви сензации и да дават на народните маси здрава политическа и културна храна. В това отношение не малка заслуга се пада пак на министър-председателя Георги Димитров, който най-внимателно следи развитието на всекидневния и периодичния и особено пък на партийния работнически печат. Негова е също и инициативата да се открие в нашия Университет и факултет за журналистика.

Казах и ще повторя пак: нямам тук възможност да очертая цялото развитие на нашата нова народна култура и да изброя всичките нейни количествени и качествени постижения. Но и от това, което вече казах, се вижда достатъчно ясно, че в нашия културен живот действително има маса нови и важни задачи и постижения, които, съвършено естествено, може и трябва да намерят — и все са намерили, както ще видим и подир малко — своето отражение в новата ни конституция.

Нашата опозиция, разбира се не е на това мнение. С едно упорство, достойно за по-добра участ, тя, както в пресата си, така и във всевъзможните си публични изказвания в Народното събрание и във от него, употреби и употребява танталовски усилия да внуши на своите читатели и слушатели, че в същност е някакво ново под наше културно небе и че азобно нашият културен живот тръгнал назад и че нашата народна интелигенция, която се приобща и все повече и по-репнително се приобщава към Отечественния фронт, не била никаква народна интелигенция, а само събирщина от карьеристи, проспособления и пр.

Ще кажа по тая случай само едно: нека нашата опозиция продължава да държи такова поведение по отношение както на цялата наша културна политика и културно творчество, така и особено по отношение на нашата отечественофронтовска, народна интелигенция. Резултатите от тая овзифовска работа ще бъдат за опозицията само плачевни, най-плачевни. Що се касае пък за злоупотребяването с някои несъмнени трудности и отделни грешки и опущения, без което въобще не можеше да се мине, особено първите месеци и години след 9 септември, трябва да се каже, че една ли е имало у нас досега друго правителство и други партийни и масови организации, които да са се отнасяли така критически към своята работа, като правителството и организациите на Отечественния фронт. (Ръкоплексиания)

Критиката и самокритиката за нас не са празни думи, а основен метод на работа, докато няма случай опозиционните партии и лейци да са си правили каквато и да било самокритика, при все че в продължение на толкова време вече те натрупаха и продължават да трупат грешки и престъпления по отношение на нашите наводи и на нашата култура, че аз сега нито имам време, нито пък е нужно да ги разглеждам тук подробно (Ръкоплексиания), толкова повече, че преждеговорившите оратори аргументирано и неопровержимо разобличиха тях грешки и престъпления на опозицията, както е случаят и с техния, в абсолютна тайна приготвен и

с циркова сензационност изтърсен пред Народното събрание проект за нова конституция, който достатъчно бе вече разобличен тук.

Аз сега ще добавя само, че той, по подобие на търновската конституция, не дава никакви сериозни указания и гаранции за развитието на една действително нова и действително народно-демократична култура. Защото, преди всичко, каква нова, народна култура може да се строи, щом по същество се иска реставрация на досептемврийския режим, на капитализма, на великобългарския шовинизъм и т. н.? Каква нова, народна култура може да се гради, когато според техния проект за конституция, властта отново би се изплъзнала от ръцете на народа, капиталистическата частна собственост би почнала отново да се развива безпрепятствено и следователно хората на истинското народно културно творчество отново биха се оказали в онова положение на безправие, мизерия и демократизация, както това беше от освобождението до 9 септември и особено пък в мрачното време на откритата монархо-фашистка диктатура у нас.

Разбира се, това няма да бъде, защото, както правилно отбеляза д-р. Вълко Червенков, Великото народно събрание ще вземе всички необходими мерки, той „проект за конституция“ да си остане именно само проект или, ще добавя, само един лишен документ за безпринципната, антинародна, антиславянска и антикултурна линия на нашата злополучна опозиция.

Точно обратното — в нашия проект за конституция, първо, отразени са всички основни постижения на нашата нова народна култура и, второ, разкрити са огромни възможности за нейното по-нататъшно правилно развитие.

Преди всичко, в основните, най-общите, най-принципиалните, бих казал, постановления на новата конституция, като това например, че цялата власт изхожда от народа и принадлежи на народа, който я упражнява чрез изборите и чрез представителните свои учреждения, също така в постановленията на конституцията за забръняването на капиталистическите монополи, тръстове и т. н., за защита на частната собственост, за насърчаване на трудовата собственост, за всемерно развитие на държавното, кооперативното и общинско стопанство и особено и на първо място за плановете строителство у нас — всички тия и други подобни постановления на конституцията имат не само политически и стопански, но също така и културен характер и значение. Участието на целия народ в демократическите избори и референдума, в разните представителни учреждения, в отечественофронтовските комитети, в масовите кооперативни, профсъюзни, физкултурни и други организации — всичко това предполага огромно културно напрежение на народните маси, всичко това обуславя все по-голямото и по-голямо не само политическо, но и общо развитие на нашите народни маси.

Това особено важи за стопанския план. Достатъчно е да се напомним, че двегодишният план предполага нуждата от 8.500 инженери, от 3.000 агрономи и десетки хиляди средни и низши технически работници, машинисти, строители, отчетници и т. н. и т. н. — за да се види, как действително стопанският план е едно мощно средство и база за всестранно развитие на нашата нова народна култура. Строежът на язовири, на разни комбинати, на разни земеделски и други предприятия, рационалното обработване на нашите полета, рационалното използване на нашите горски и подпочвени богатства и т. н. и т. н. — всичко това също е мощен стимул и първостепенно условие за всестранното по-нататъшно развитие на нашата нова народна култура.

Също така подобрието на битовото положение на народните маси дава възможност на тези маси да проявяват и да развиват своите културни нужди и творчество. Що се касае пък по-специално за нашата народна интелигенция, трябва да се каже, че самата конституция, цялото наше законодателство и цялата дейност на правителството, на Националния комитет на Отечествения фронт и на всички наши партийни и други организации и учреждения са насочени към създаването на най-благоприятни и всестрани условия за дейността на нашата интелигенция, за да може тя действително да отговори на историческите задачи, които нова народна, демократическа и републиканска България са й възложили.

Всичко, което досега бе направено и се прави в това отношение, е именно в духа на предлаганата тук нова конституция. Дават се големи награди на заслужили учени, писатели, художници, артисти, музиканти и т. н.; присъждат се народни звания и народни ордени, устройват се юбилей, стипендии и контрактиции, откупват се картини и статуи от многобройните художествени изложби, подобриха се хонорарите на нашите писатели, освободиха се нашите културни творчески работници от данъка за общия доход и от еднократния данък, полагат се грижи за тяхното снабдяване, отдалеч, лечение, гарантиране на старините им и т. н. и т. н. Кажете ми съвест, г-жи и г-да народни представители, кога у нас в миналото е било така? На възражението, че това са прекомерни грижи на нашата интелигенция, ще отговоря, че това са все още в същност недостатъчни грижи. Нашият народ още от възраждането и до наши дни е научил да цени по достоинство културните творци и техните произведения и услуги, защото знае, че похарченото за тези цели ще се върне многократно на нашето стопанство, на нашата държава и въобще на целия наш народ. Защото той знае, също, от друга страна, че както конституцията, така и всички закони, и въобще цялата политика на новата отечественофронтовска власт са насочени не към създаването на никакви привилегировани културни съсловия и класи, а към развитието на целокупната наша култура и следователно към все по-голямото и по-голямо повишаване на културното равнище на целия народ.

Освен в общите положения на новата конституция, всичко това е намерило своето прекрасно отражение и в редицата специални постановления на проекта. Така например, докато в миналото културно министерство беше само това на народното просвещение, сега почти всички министерства, така или иначе, в една или друга форма

в степени, имат отношение към въпросите на културата, а освен това, по-специално, министерствата на Народното здраве, на Труда, на Социалните грижи и на Народната култура се занимават прелимно или изключително, както е случаят с Министерството на информацията и на изкуствата, с въпросите за нашата родна демократическа култура.

Самият факт, че се създава специално Министерство на народната култура, говори вече достатъчно сам по себе си и едва ли се нуждае от особени по-нататъшни коментари. В главата за местните органи се казва, че те действуват също и за провеждането на редица културни мероприятия.

Постановленията на чл. 68 за участието на съдебни заседатели и народни съдии в правораздаването е един мощен стимул и гаранция за всемерното повишаване на правната и социална култура на нашия народ.

Постановленията на чл. 62, че не се признават никакви привилегии, основани на народността произход, вяра или имотно състояние, и че всяка проповед на расова, национална и религиозна ненавист се наказва от закона, е също така един мощен стимул и гаранция за правилното и всемерно развитие на нашата демократическа култура.

Постановленията на чл. 63, че всички граждани имат право на труд и че трудът е дълг и въпрос на чест за всеки работоспособен гражданин, е също така един основен стимул и гаранция за правилното развитие на нашата народна култура. Защото, както казах още отначалото, именно трудът е основното, определящото начало на всяка човешка култура, в туй число и на нашата.

Постановленията на членове 64 и 65 за правото на гражданите на почивка, на пенсии, помощи и обезщетения в случай на болест, злополука, инвалидност, безработица и старост и гаранциите, които тези и всички по-горни членове дават за реалното осъществяване на тия права, както и ония на жената, на майката и на детето, са също така мощен стимул и конституционно-правова основа за всемерното по-нататъшно развитие на нашата народно-демократическа култура. Нищо подобно, разбира се, нямаше и не можеше да има в търновската конституция, поради изложените по-горе причини.

Чл. 68 гласи: „Държавата полага особени грижи за общественото, културното, трудовото, телесното и здравното възпитание на младежта.“ Само този член да беше в новата конституция, той би бил достатъчен, за да бъде характеризирана тя като една действително и в най-висша степен демократична и културна конституция.

Чл. 69 говори за свободата на съвестта и изповеданията и за отделилостта на църквата от държавата. Във въстателното си изложение вече посочих огромното културно значение на това постановление на нашата нова конституция; също и на постановленията на чл. 71, който говори за грижите на държавата за народното здраве и за физическата култура на народа; също и на чл. 74, в който се казва, че всички чужди поданици се ползват с право на убежище в Народната република България, когато са преследвани поради застъпването им за демократическите принципи, за националното освобождение, за правата на трудещите се или за свободата на научната и културната дейност. Само в една действително народна, демократична и културна конституция може да се съдържа подобно постановление.

Същото важи за чл. 80, който постановява, че защитата на отечеството е върховен дълг и въпрос на чест за всеки гражданин и че предателството към отечеството е най-висшето престъпление към народа, което се наказва с всичката строгост на закона. Любавта към родината и истинският патриотизъм, доказано на закона, са една от най-важните предпоставки за правилното и всестранно развитие на културния живот.

Членове 77 и 78 уреждат правата на българските граждани за свободно образуване на всякакви дружества, сдружения и организации, а също така свободата на печата, словото, събранията, митингите и манифестациите. Разбира се, в чл. 77 съвършено правилно е казано: „Стига само да не са против държавния и обществен ред.“ По тези въпроси опозицията вдигна и вдига голям шум, издигайки лозунги за абсолютната и безогледна свобода на събранията, на печата и пр. В същност, не веднаж от тази трибуна се е казвало и доказвало най-убедително, че такава свобода нито е имало, нито има, нито трябва да има във всяка държава, която се смята действително народно-демократична и културна. (Ръкоплескания от мнозинството) Така например, свобода за фашистите и за реставраторите да вършат конспирации, да готвят преврати, да саботират стопанския план, да злепоставят отечеството си пред чуждия свят, да клеветят правителството и народните водачи и, с една дума, да подготвят реставрирането на миналия режим — такава свобода за такива господа, а също и за всички ония, които съзнателно или несъзнателно, в един или друг смисъл и степен им съдействуват, нито има, нито трябва да има, нито ще има в нова отечественофронтовска народно-републиканска България (Ръкоплескания от мнозинството) Демагогията и кръсците не са никакво доказателство в този случай. Правителството, председателството на републиката, Великото народно събрание, Националният комитет на Отечествения фронт и всички партийни и други организации, които са действително народни, демократични и прогресивни, здраво са се обединили в твърдото си решение да не допуснат в никой случай такава свобода, която в същност е само свободия и по същество е върховна опасност както за новия демократически режим у нас, който е истински народен режим, така и за нашата нова народна, демократична култура.

Творческата, патриотична, разумна критика и опозиция не само са възможни у нас, но са и нужни и полезни. Какво обаче творческо, патриотично и разумно има в досегашното поведение и критика на опозицията, която отрече и отрича решително всички закони и мероприятия на правителството и на Народното събрание както по вътрешно-политическа, така и по външно-политическа и културна линия? Следователно не от конституцията, не от правителството и не от Великото народно събрание зависи, дали опозицията и нейните явни и

скрити вълковители и приятели ще могат действително да използват тези напълно демократически и прогресивни постановления на нашата нова конституция.

Най-ярко обаче, бих казал, и най-оригинално и най-последователно е изразена нашата нова културна политика в членове 70 и 71 от проекта за конституция. Поради това ще си позволя тук да процитирам изцяло тези два забележителни члена. (Чете)

„Чл. 70. Грeжданте имат право на образование. Образованието е светско с демократически и прогресивен дух. Националните малцинства имат право да се учат на своя майчин език и да развиват националната си култура, като изучаването на български език е задължително.

Основното образование е задължително и безплатно.

Училищата са държавни. Само с закон може да се разреши основанието на частни училища, но в този случай те се намират под надзора на държавата.

Правото на образование се обезпечавя чрез училища, учебно-изпитателни институти, университети, както и чрез стипендии, общежития, подпомагания и особено насърчения на проявилите дарования.

Чл. 71. Държавата полага грижи за развитието на науката и изкуството, като урежда изследователски институти, книгоиздателства, библиотеки, театри, музеи, народни читалища, художествени галерии, киностудии, кина и др. и като подпомага проявите се в тая област.

Тези два члена са характерни с това, че грижата за народното образование и за културното развитие са формулирани тук по един, бих казал, изключително сполучлив и действително съответстващ на целия народно-демократичен и прогресивен дух на нашата нова конституция. Особено важно е, че например правото на образование и задължителността и безплатността му не само се декларира — и то като важещи еднакво и за национално болшинство и за всички национални меньшества, които могат да водят обучението в своите училища на своя майчин език — но се формулират и гаранциите, които обезпечават това право. Особено важно е, че както този член, така и следващият, 71 говорят за даване на стипендии, общежития, помощи и особени насърчения за проявилите дарования. А по-специално чл. 71, не само говори общо за развитието на науката и изкуството, но и предвижда уреждане на разни изследователски институти, книгоиздателства, библиотеки, театри, народни читалища, художествени галерии, киностудии, кина и др. Някои може би ще кажат, че това са въпроси на отделни специални закони. В същност поместването в самата конституция на тези два и на всички поменати вече по-горе членове, които уреждат въпросите на нашето културно развитие, е абсолютно необходимо и е тъкмо на мястото си тук, защото иначе в конституцията би останало, тъй да се изразя, празно място и в нея не би бил изразен последователно и до край онзи действително народно-демократичен и прогресивен дух, който е характерен за цялата наша днешна отечественофронтиска действителност и по специално за целия наш нов, истински народно-демократичен и прогресивен културен живот.

По тоя начин, г-жи и г-да народни представители, вие виждате, че нашата конституция е действително една нова конституция и с всичките си а особено с току що разгледаните накратко членове, уреждащи въпросите за развитието на нашата култура, действително се характеризира със своя народно-демократичен и прогресивен дух.

Ето защо в заключение ще кажа, че така предложената на вашето внимание нова конституция отговаря напълно на всички онзи изисквания, за които вече няколкократно говорих и които ще правят от нея не само обективно-вярно отражение на новото разположение на обществените сили в днешната наша отечественофронтиска и републиканска България, но същевременно и мощно оръдие за правилното, всестрани и нарастващо с геометрическа прогресия развитие, както на нашата нов тип народна демокрация и на нашето народно, планово стопанство, така и на нашата нова, истинска народна и истинска демократична култура, която, бидейки национална по своята форма, по своето съдържание е и ще бъде именно народно-демократична, борческо-хуманитарна и общочовешка.

И ето защо аз заявявам от името на Българската работническа партия — комунисти, че ние напълно одобряваме предложението за нова конституция на нашата нова Народна република и с еднодушие и ентузиазъм ще гласуваме за него. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Преди да дам думата на следващия оратор, има да съобща на Великото народно събрание, че са постъпили следните законопроекти и предложения: От Министерството на финансите — законопроект за изменение и допълнение на закона за данъка върху оборота.

От същото министерство — законопроект за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия приход.

От същото министерство — законопроект за изменение и допълнение на закона за еднократен данък върху имуществата.

От същото министерство — законопроект за изменение на някои закони във връзка с облекчаване износа.

От същото министерство — законопроект за монопол на спирта и поделените спиртни напитки и търговия с плодови ракии и вино.

От същото министерство — предложение за разрешаване на „Български предачници“, а. д., в гр. София, да реализира някои сделки във връзка с вноса на суров ламук срещу износа на местни прежди, без мита, данъци, такси и др.

От Върховния стопански съвет — законопроект за изкупуване на метало-добивната фабрика Макс Дамбориц при с. Курило, Софийско.

От Върховния стопански съвет — законопроект за изравнителния фонд за цените.

От Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството — законопроект за извършване строежа по ремонта и преустройството на сградата на българската легация в Париж (Франция).

От Министерството на електрификацията, водите и природните богатства — законопроект за смесените стопански предприятия (дружества) за топлеелектрическо снабдяване.

Някои от тези законопроекти и предложения са вече раздадени на г-да народните представители, а другите ще бъдат раздадени и поставени на дневен ред.

Продължават разискванията по проекто-конституцията.

Има думата народният представител Иван п. Димитров.

Иван п. Димитров (зв): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Всеки основен закон на каквато и да е държава носи у себе си отпечатък на известни политически тежнения и принципи, които са присъщи за времето, през което той се създава, и с оглед на политическите цели, които преследва.

Не може един такъв закон да бъде смесица от принципи, а още повече да е неясен и замъглен относно властта, която установява. Всеки основен закон трябва да разреши сам по себе си следните въпроси: първо, кому принадлежи върховната власт — е теренът; второ, общественото стопанско устройство, което ще устат новява и, трето, какви основни свободи установява за гражданите и как ги гарантира?

За суверенитета в държавата. — Върховната власт в държавата дава най-ясния белег на управлението. На кого се тя дава, е въпросът, който е движил обществените и политически борби, откак се помни държавно устройство.

Досега могат да се наброят три форми на върховна власт, в зависимост от носителя ѝ: първо, когато е дадена на един монарх изцяло; второ, когато се намира в ръцете на такъв, но носи белези на ограничение от някакво тяло или орган и, трето, когато принадлежи на народа — в неговата цялост.

В зависимост от горното са построявани множество теории относно упражнението на суверенитета, като той е бил най-безмялостно раздробяван в своята същност и известни части от него, различно именувани, са придавани за управление от това или онова лице.

Произходът пък на властта е бил тълкуван в зависимост най-вече от епохата най-различно, като почнете от божественния ѝ произход, минете през благородството на известна класа, през чисто естествения произход на носителя ѝ и свършите с произхода ѝ от народа.

Разбира се, че упражнението на тази власт е носила в повече случаи извънредно големи тежести на масите; изнасявала е техните свободи, стеснявала е материалното им състояние, потискала ги е във всяко отношение като ги е обръщала често в политическо обезправяване, свършващо с пълно крепостничество и робство.

Това именно обезправяване е карало по-бундните умове на епохите да дирят начин да възспират, да омекотят неправилното упражнение на властта, да дирят различни начини, шото свободите на гражданите да бъдат защитени, да се чувствуват последните във възможност да творят не само за господаря, но и за себе си и за целостта — „господарят“, най-често монархът, да не бъде всевластен.

Тъй се е дошло до един от тия способи за възспирание — до идеята за „разделността на властите“. Тази идея е най-добре развита от френския философ Монтескиьо.

Всеки човек мислител е изразител на известни идеи, присъщи ѝ вълнуващи епохата, в която живее. Монтескиьо живя в епохата преди Френската революция, когато принципът на Людовик XIV „Държавата — това съм аз“ е бил най-широко провеждан и абсолютният монархизъм е бил в своя апогей. Посетил Англия където изучавал държавното ѝ устройство, Монтескиьо се завръща в Франция и вижда пълното безправие на френския гражданин: как монархията е заграбила цялата власт; как управлявала безконтролно и потиска всяка свобода в името на своя абсолютизъм. При безсилното си да се бори с други начини срещу това драстично упадъкание на властта на монарха, той потърси начин чрез някакво умопостроение да ограничи или да възпре това всевластно упражнение на властта. За него бе достатъчно да измери начин, тази власт да не е съсредоточена, а да бъде по-пръсната упражнявана и то с цел да се омекоти упражнението ѝ срещу гражданите.

Монтескиьо чисто и просто прибегна до едно умозрително разделение на властите, едно механично разделение, при което отделните власти да бъдат възспирани в упражнението им не чрез друго, а чрез други власти. Така той раздели властта на три власти: законодателна, изпълнителна и съдебна. (Духът на законите, 1748 г.) Той разби суверенитета на атрибутите му и се помъчи да възпре всепълната власт на Людовик XIV, като всяка отделна власт, носена от отделно лице или орган, стояща независимо от другите възспира другата власт, та по този начин всяка власт да не може да се отдаде на увлечения.

Основна предпоставка на това разделение според Монтескиьо е, шото всяка власт да бъде упражнявана законно т. е. тя сама чрез носителя си да не злоупотребява с упражнението си, защото иначе построеното би било безпредметно.

Това разделение е единствената възможност, шото при управлението на Людовик XIV и Людовик XV гражданите да получат гаранция за своите права. При този абсолютизъм не би имало друга възможност за спирачка, за уравнивяване и равновесие в управлението.

Сам Монтекино, според Дюги (Стайнов, стр. 7), не е употребил думите „разделност на властите“. Той по начало счита, че властите съществуват независими една от друга. Той не се занимава и с въпроса откъде произлиза властта и суверенитетът. Той не анализира произхода на властта, а чисто и просто се намира при едно фактическо положение: управление на пълен абсолютизъм, и него иска тъй да се каже, да „укроти“.

Тези схващания на Монтекино, квалифицирани по-късно и по онова време даже и в самата Франция като едно механично разделение на властите, без каквато и да е материална и друга обосновка за произхода на самата власт, са една „втвърдена“, бихме казали вкостеняла разделност.

Така за онова време, за една сравнително малка Франция — тогава тя имаше 4-5 милиона жители — просто устроена държава на монархията, единствената възможност и разбираема гаранция за опазване свободата на гражданите и за предотвратяване на увлеченията би било механичното разделение на властите. За това време чрез учредяване не на една, а на три власти с различни титуляри, при това равни и независими, можеше да се контролират взаимно, или, както се казва: „човек да спира човека“. Такова механично разделение на властите и такова построение идва най-често на бора с по-примитивно мислене, когато се касае да се създават гаранции за едно опростено общежитие.

Ами че и ние в нашата история имаме едно такова механично разделение. Простодушните калугери на Света гора не приличаха ли от стотици години и до ден днешен към подобно раздробление на властта, за да се взаимноконтролират? Те раздробили на четири части общия печат — знака, който може да „ангажира“ светогорската монашеска република — като всяка част се носи и държи от отделен манастир. Така че за каквото и да е акт, за каквото и да е решение, засягащо духовната република, щом е необходим печатът, трябва да се съберат частите му. По този начин всеки игумен носител на отделна част от печата, възпира другите от увлечение.

За това прилича и механичната разделност на властта според Монтекино. Но може ли днешната държава да прилича на светогорската монашеска република, та и ние да възприемем това механично разделение? И много правдиво швейцарският демократ Жан Жак Русо я нарече „фокус“.

И наистина днес и в самата Франция се спори дали тази разделност на властите, както я разбираше Монтекино, е прокарана в основата на днешната, вчерашна конституция на родината му — Франция. (Дюги, Артур).

Такава механична разделност на властите не се възприе цялостно в никоя държава като основен принцип, а се прокара само в следните конституции:

1. В революционните конституции на Франция — тая от 1791 г., траяла съвсем кратко, по-малко от две години; тая от 1793 г., невъзвела в сила, и тази от 1848 г., просъществувала само две години. Тези конституции отричат почти изцяло парламентарния режим: министрите не зависят от волята на парламента; последният не може да ги отправя питаня; министрите не са длъжни даже да се явяват в парламента.

2. В Северноамериканските съединени щати, където и днес съществува, почвайки от 1787 г. Щатите обаче са тип на непарламентарен режим; председателят не зависи от парламента — законодателната власт; той и министрите му не заседават в същата; председателят упражнява правото на вето върху гласуваните закони и разпоредби на парламента; Конгресът пък, за да възпре някои действия на председателя, може да го даде под съд; съдебната власт пък може да попречи на законодателната, като се произнесе, че гласуваният закон е антиконституционен.

Такова управление се оказва непрактично даже и за Щатите и там се подиря една връзка между „трите власти“ чрез сенаторския комитет по външните работи, който се произнася по международните договори и пр.

Нещо повече дори — това управление, което лесно би могло да се изгоди в една диктатура на изпълнителната власт, биде много остро критикувано от професор Удро Уилсън, бивш председател на Щатите, който като управник най-добре е почувствувал недостатъците на това разделение на властите.

У. Уилсън в „Gouvernement congressionnel“ на стр. 331 отправя изобщо срещу това учение на Монтекино и следната критика: „Строгата разделност ограничава работоспособността на властите и, като ги затваря в един специален кръг, ги обрича на ограничено съществуване и безсилие. Даже ако това би се счело, че обезпечава свободата на човека, въпрос е дали обществото печели от това, като развитието на държавната дейност се спира. А това е особено важно в трудни времена. Съвършеното равновесие на властите би означавало тяхната неподвижност. При раздробяване на властите на трите органи се раздробява управлението, а с това се позначава отговорността в управлението“.

Но не са само тия критиките, които се отправят срещу теорията за механичното разделение на властите. Тази теория на Монтекино, недържейки сметка за народния суверенитет, за народа и неговите права, нито за произхода на самата власт, изпада в една безизходност при осъществяването на някои принципи в републиканските режими.

Пръв нанесе удари върху тази теория женевишкият философ Жан Жак Русо, който като убеден републиканец и сторонник на народния произход на суверенитета, я отрича напълно. За Русо съществува само една власт: суверенната власт на народа, която и ние прокламираме. Народът не може да дели властта си с никого, нито да я делегира. Правителството, законодателната власт, изпълнителната власт — не са различни власти, а само едно изпълнение на поръчения от народа, и тия, които ги изпълняват, не са никакви отделна власт, а само „слуги“ на народа, който ги облича в едно до-

верие да упражняват известни функции като компетентни, но не им отстъпва никаква власт.

И ето как Русо фигуративно критикува това построение, в „Contrat social“, глава втора, книга втора: (Чете) „Нашите политики, като не могат да поделат суверенитета в неговия принцип, го разделят в неговия предмет: те го разделят произволно на власт законодателна и власт изпълнителна; в права за данък, за правосъдие и война; в администрация вътрешна и във власт да преговаря с чужбина. Те ту смесват всички тия части, ту ги разделят. Те призват от суверена едно фантастично същество, съставено от разни донесени части; това е като че ли човек, съставен от няколко тела, като едното ще има очите, другото ръцете, третото краката и нищо повече.“

Японските фокусници, казват, разсичат едно дете пред очите на зрителите и после, като хвърлят във въздуха всичките му части едно след друго, правят така, че детето падне от въздуха цяло — всичко е събрано в едно. Такива са фокусите и на нашите политики: след като разсичат общественото тяло чрез една магия, достойна за панзир, не се разбира как те събират частите... .

Пялата тая зблудна идва от това, че те не са си съставили точно понятие за суверенната власт“.

И ако Монтекино не познаваше народния суверенитет като понятие и съдържание, ако въобще не се занимава с него, пита се: как ще може в една конституция, която издава принципа на народния суверенитет като основно начало, да се иска такива едно механично разделение на властта, когато тия два принципа се основно отричат!

Това е първото принципино смещение, което има в проекта на специалната и което те не могат да обяснят, освен с желанието за демагогстване.

Ото Майер и Аншуц считат, че разделността е възприета в германските монархически конституции. Но се отнася за монархически конституции, които без тази залъгалка за народа — разделността на властите — не биха имали успех.

Лабанд, Георг Майер и Йелипек пък твърдят, че даже и в германските монархически конституции не е възприет принципът на разделността на Монтекино, защото тази теория нито е логически възприемлива, нито практически осъществима.

Виждале, че теорията за разделността, дори умове като тия на германските учени докарва до спорове, дали е приложена в монархическите конституции. От това е ясно, че има понятия за тая разделност на властите, които не са издържани, поради което нейното възприемане даже и в монархическите конституции не е било напълно убедително.

Това ни насочва на мисълта, че са прави онези, които считат, че Монтекино е създал това учение за механичното разделение на властите само с оглед на положението на онова време, и то само с оглед на оная дребна, мерена с по-съвременния мащаб монархия. Но ако този същият Монтекино би живял днес в многомилионните държави със сложни социални, стопански и политически отношения, с политически и професионални организации, в които са организирани стотици хиляди граждани, в които народните маси като течения са наложили началото на народния суверенитет, би разбрал, че подобно механично разделение на властта и подобна механична гаранция на свободите нито би била достатъчна, нито би била ефикасна. И той би потърсил други по-ефикасни гаранции, а не би крещал като арабин на табия: „Ще умра с тройното деление на властта“, както крещи нашата опозиция. А ако той не е олял — а сигурно не би бил такъв — той би видял, че няма днес три власти, а само една единствена власт; че не може да става и дума за раздробление на властта; че има само една власт, която се отправя в три направления, в три функции; че има само разделност на три функции — нещо, което обаче няма никакво отношение към запазване на свободите днес, както погрешно мислят някои.

При днешните сложни държавни и социални отношения в съвременната държава запазването на свободите се постига чрез нови, по-пригодни и ефикасни средства, които науката и държавното управление и практиката на западните демокрации са измислили, а не чрез методите на светогорските калугери и механичното деление на три власти.

По времето на крайния либерализъм се поставяше въпрос само за частните интереси, частната свобода и благо, като ролята на държавата се свеждала до гаранцията тия свободи и собственост. Монтекино, виждайки тия неща гарантирани в Англия, подиря чрез разделността на властите да гарантира по този начин именно тия свободи и собственост в Франция. Той нямаше пред вид сложната стопанска и политическа форма на днешната държава.

Днес свободата е важен елемент на политическото развитие. Но този проблем не съществува изолиран, преди него стои благото на общността; частната собственост се дирижира от държавния и обществен интерес, в и от името на които търпи ограничения и не може да има онзи облик на абсолютност, както се мъчат някои днес да й придадат такава, за да дразнят низките страсти на своите последователи.

Днес, когато във всички почти държави е легнал като основен принцип народният суверенитет и изброените на толкова органи от народа, не може да се поддържа, че механичната разделение на властите, прогласена от благородника Монтекино, е приложима.

За него и за неговото време понятието народ беше обособено. Той твърди не за друго, а за събрания, но такава на благородниците и привилегированите слоеве. Неговата теория наистина се оказва юридически неиздържана и практически неприложима и в други страни. Самият парламентарен режим в Англия е пълно отрицание на принципа на разделността, както го искаше Монтекино. Защото какво значи парламентарен режим? Той не е нищо друго, освен едно надмощие на законодателната власт — парламента над другите власти, т. е. даване преднина на самия парламент, като най-близък и ярък изразител на тежестите на народа и пълното му господство над дру-

ите две власти. А нали според Монтескьо властите трябва да са равни, независими една от друга?

Някои, които отричат напълно проекта на конституционната комисия, обявяват, че не била спасена догмата за разделността на властите, както иска Монтескьо, и поради това го отричат, а възхваляват търновската конституция.

Аз няма да отричам изцяло някои демократични възгледи, които за времето си са били наистина новост, които са легнали в търновската конституция. Но щом господата от дясно, които тъй добре бяха попарени от тоя душ днес и напуснаха заседанието, настояват да се правят сравнения между принципите на проекта ни и тия по търновската конституция, която уж била осветила всецяло разделността на властите и с това гарантирала свободите, нека на свой ред направя сравнение, и то само единствено за сега.

Отбелязвам най-първо, че при търновската конституция се създаде един закон за административно правосъдие, един прекрасен и демократичен закон, който не вярвам тук някой да отрече. Е добре, този закон предвижда едно рязко нарушение на принципа за разделността на властите — по отношение равенството им — защото с повода за отмяна поради „превратно упражнение на власт“ — чл. 44, точка трета, от закона — дава възможност на един съд да отмени акт на изпълнителната власт или съдебната власт, меси се в самото управление на администрацията и въобще в управлението. Къде остава тогава пълното равенство и разделност на властите според Монтескьо, за които викаме, че били осветени в търновската конституция?

Мисля, че няма спор, че все пак е един напредък на демократичност изкарването на преден план на парламентарния режим. Законодателните функции ще имат една преднина пред другите функции, защото народът дава по-големи правомощия именно на народното представителство. Това не е беда на управлението, защото и при нашите условия аз бих предпочел, както и мнозина от вас тук, да имаме етин силен, здрав Парламент отколкото една преднина на изпълнителната власт, една диктатура, като тая например на председателя на Съединените щати.

Зная, че веднага ще ми се възрази от дясно, ако присъствах: Хитлер имаше парламент, но управлението му беше тоталитарно. То беше наистина такова, но не поради надмощието на парламента, а поради безсилието на последния да се бори със силната изпълнителна власт на Хитлер. Разликата, както виждате, не е много малка.

Г-жи и г-да народни представители! С право всеки от вас би ме запитал: защо беше тази дълга екскурзия, нали имаме за предмет да говорим по проект-конституцията? Въпросът би бил много уместен, ако се слуша изложението само като изложение за един теоретичен и юридически спор и не се свърже с известни изводи, които подчертавам. А тези изводи са:

Първо, че няма разделност на властите там, където властта е поверена на народа, където суверенитетът е даден нему — както предвижда проектът на комисията.

Второ, че монархическото разделение на властите е било създадено за монархическите режими, и то за абсолютизма.

Трето, че в републиканските режими не може да съществува разделност на властите, както икоа Монтескьо, и че тази разделност не е никаква гаранция за свободите.

Заради това беше и това изложение: за да мога да поясня и защитя принципите, върху които конституционната комисия и специалистите са построили проекта, и да мога да докажа несъстоятелността на някои твърдения и текстове, предложени в проекта на опозицията.

Г-жи и г-да народни представители! Пред вашето внимание са поставени за разглеждане и приемане два проекта: този на конституционната комисия и този на опозицията, както го нарече и вносителят му: „Конституция на Българския земеделски народен съюз.“

Някои наши другари преждеговоривши описаха политическите, стопанските и други условия, които настанаха след 9 септември, за да не става нужда да ги подчертавам или повтарям. Едно е ясно — дори и за опозицията — че страната се нуждае от нова конституция.

И понеже много хвалби се казаха от дясно за търновската конституция, като я счетоха за по-съвършена и по-принципи и по изложение, отколкото тази на конституционната комисия, то нека ми бъде позволено да направя едно изложение върху въпроса, какво е било правното положение на управлението при търновската конституция.

Оттук от дясно се твърдеше: в търновската конституция и в предложения от нас проект, в който са легнали много от принципите на търновската конституция, има повече свободи и гаранции, тъй като в тях е прокаран принципът на разделността на властите, който е най-широката и голяма гаранция за свободите. Това е тезата на г-да проф. Петко Стоянов, Никола Петков, Петко Търпанов.

Вярно ли е това фактически и теоретически? Според търновската конституция, какво беше нашето управление?

„Чл. 4. Българското царство е монархия наследствена и конституционна с народно представителство.“ — Значи, че то е монархическо, в което носителят на властта е свързан с генетичния си произход, като е казано „наследствена монархия.“

„Чл. 5. Царят е върховен представител на държавата“ — не се говори за народа нищо и никъде.

Г-да! Аз си направих тази сутрин един малък труд да проверя в търновската конституция на колко места е спомената думата „народ.“ И трябва да ви кажа, че думата „народно“ е употребена в чл. 23, където се казва: „Българското народно знаме е трицветно.“ В чл. 82 е употребен изразът „Жителите на българското царство имат право да се събират“ и т. н. В чл. 86 е казано:

„Избираеми за народни представители са всички български граждани.“ В чл. 131 в клетвата на народните представители във втората ѝ част е казано, че ще имат пред очи „общото благо на народа и на царя.“

Това са случаите, в които се поменава за народа в търновската конституция. Всичкото останало е за царя, за правата на царя, за правата на правителството, за правата на министрите но не и за народа.

„Чл. 17. Царят е представител на държавата във всичките ѝ сношения с другите държави. От негово име... се сключват договори...“ и т. н.

В тия два текста се говори за върховно представителство на държавата, но не и на народа, което ще рече, че суверенитетът принадлежи на царя. И не напразно навремето си един тънък юрист, като Лукиянов, както и представителят на руския император в България генерал Каулбарс, като правеха доклади за положението тук в България, употребяваха вместо думата „княза“ думата „суверен“, защото наистина и те бяха убедени, че носител на властта, на суверенитета е именно князът. Това е именно най-реакционното, средновековно схващане за суверенитета, както го изрази Жак Боден.

В чл. 4 се говори: „Българското царство е монархия с народно представителство.“ От тази фраза може да се извади едно заключение: а именно, че народът го няма в търновската конституция, защото според този текст той е отстъпил властта си, суверенитета си на царя и на народното представителство. Според Жан-Жак Русо, както видяхме по-горе, народният суверенитет е едно неделимо цяло и той не може нито да се дели, нито да се отстъпва. Следователно съставителите на търновската конституция са били чужди на народния суверенитет — да бъде той на народа. Това е ясно от постановлението на чл. 4.

Проектът на опозицията хем го дава на народа, а пък след това веднага казва: властта е разделена на няколко части.

Чл. 9 на търновската конституция гласи: „Законодателната власт принадлежи на царя и на народното представителство.“ В републиканските режими се счита, че най-важната част от управлението, в което народът взема най-пряко участие, това е законодателната функция. Значи и чрез този текст търновската конституция е изключила народа, а специално е ангажирала царя. Ако това може да се каже че е разделност на властите, не зная кое ще бъде единна власт!

„Чл. 12. Изпълнителната власт принадлежи царю; всичките органи на тая власт действуват от негово име...“

Този текст сочи, че в изпълнителната власт монархът има „абсолютна власт“, т. е. тук е най-силният аргумент за разделността на властите, тъй като при тази власт няма вмешателство на другите две власти. Докато законодателната власт е ясно поделена между монарха и народното представителство, при изпълнителната власт няма такава подялба, а това вече напълно е съобразено с принципа за разделността на властите; но то е, за да бъде обезпечена властта именно на монарха.

Според чл. 13 съдебната власт принадлежи във всичката нейна ширина на съдебните места и лица. Но и тя се упражнява не в името на народа, истинския суверен, а от името пак на царя.

Какво излиза от всичко това? Че първата власт е поделена, като при това е турена една възможност царят да играе един вид роля на „горна камара“. Дава се още по-голяма възможност на царя да се меси в законодателната власт и то винаги не в упражняване на законна власт и да „възспира“, да упражнява абсолютната си власт — чл. 10 от търновската конституция — обявяване на закони. Изпълнителната власт принадлежи само царю, а съдебната, пак с ограничения — каквито са тия в чл. 15 за помилянията и чл. 14 за смекчаване на наказанията, както и за отменяването им — принадлежи на съдебните места и лица.

Вижда се обаче, че търновската конституция не е осъществила теоретически и юридически пълната разделност на властите, както искаше Монтескьо, а допуска едно проникване на властите една в друга, и то все с желание да се засили властта на монарха. Това ли е гаранцията за правата на гражданите — като се засилва властта на монарха?

Пълната разделност на властите не е изразена по отношение на изпълнителната и законодателната власт. И ако бяха тук господата от дясно, които толкова много претендираха за разделение на властите и че то е постигнато в търновската конституция...

Министър Георги Трайков: Има, има тук представители. Те ще кажат.

Иван п. Димитров (зв): ... сякаш да видят, че няма никакво разделение. Това е само едно книжно разделение.

Изпълнителната власт издава наредби-закони — чл. 47. Тя утвърждава законите — членове 10 и 45. Царят, като орган на изпълнителната власт, има законодателна инициатива, съгласно чл. 108. Изпълнителната власт има право да продължи действията на бюджета — чл. 122. Същата има право относно държавните займове — глава 18 на търновската конституция. Свикването, разтурването, определяне място на заседаване, отваряне, затваряне, продължаване на сесията, невъзможността за свикване без указ на царя на Народното събрание — права, изброени в глава 19 на търновската конституция — не са ли законодателни функции на царя и то в качеството му на изпълнителна власт? Не говори ли всичко това, че в това отношение има пълно проникване на „трите власти“ и че принципът на Монтескьо е нарушен из основи?

Според същата конституция има пък случаи, когато Народното събрание се меси в работите на изпълнителната власт: например обявяване на обществена полза — чл. 68 и чл. 2 от закона за отчуждаване в обществена полза; приемане чужди поданици на държавна служба — чл. 66 от търновската конституция и др.

Казахме по-горе за повода за отмяна поради превратно упражнене на власт, което е едно вмешателство пък на съдебната власт в рамките на изпълнителната власт.

Специалистите наброяват и много други случаи на вмешателство на власт във власт, допущани от търновската конституция. За нарушението на един принцип не са необходими масови нарушения — които между впрочем са масови за един основен закон като конституцията — за да се постави на изпитание и под съмнение доказателството, че в търновската конституция е постигнато едно механично разделение на властите, както го искаше Монтескьо.

Значи, присъщата черта на монархическите конституции за раздельността на властите не е напълно прокарана и в търновската конституция. Единственият аргумент за това си остави само инатът на нашата опозиция, че го имало. В търновската конституция няма власт да спира власт, за да се гарантират свободите на гражданите, а има само едно книжно и словесно упоменаване на това разделение и то все в превес да се усили властта на монарха. Това е изводът, намерен по теоретичен и юридически път. Друг е невъзможен.

Сега да видим пак как фактически търновската конституция, която „гарантира“ свободите на гражданите по-добре от нашия проект, приложи на практика „разделността на властите“, — „Властта да възсире власт“, както казваше Монтескьо — за да видим как българският народ преживя 68 години щастлив живот под режима на тази конституция.

Г-жи и г-да народни представители! Към десницата би могло да се отправи само един въпрос: те, които считат и твърдят, че в търновската конституция бил прокаран като гаранция за свободите принципът на пълната разделност на властите и че по този начин свободите на гражданите били по-добре защитени, отколкото предвижда проектът на конституционната комисия, да ни посочат един единствен случай в политическата ни история, когато власт възсиря власт от увлечение! Един единствен пример да ни посочат! Имало ли е един случай поне, Народното събрание да спре престъпната политика на монарха и да предотврати поне една от трите катастрофи?

Каква разделност на властите имаше, когато всички политически лица, институции — да не казвам и партии — говореха, че цялата власт принадлежи на царя, когато чрез този начин на политически хашиш му позволиха да вземе цялата власт в ръцете си, да поеме пълното управление на страната, да разпорежда като пълен господар и да установи личен режим?

Къде беше прочутата разделност на властите да спре законодателната власт, изпълнителната, съдебните места и лица, когато падаха главите на хиляди младежи и граждани под ударите на личния режим на Фердинанда и Бориса?

Очевидно, че не там — в разделността — се крие гаранцията за свободите. Тя се крие само в едно: в смелостта и беззаветната любов на гражданите за осъществяване на пълното свое господство, в желанието на народа да се бори, а не да дири опора за съществуването на някаква ефимерна гаранция за правата си в книжни постановления, каквито имаше в търновската конституция. Правата не се бранят с писани текстове, а чрез постоянството да ги гоним и осъществяваме чрез един контрол върху управлението — парламентарен или партийен, обществен или частен, чрез административно правосъдие, чрез съразмерност и разумност на отстъпените функции на властта. Но и тогава би била невъзможна гаранцията, ако не е легнал във всяко управление принципът за народния суверенитет, който по начало отрича всяка разделност на властта, тъй като суверенитетът е управление на широките маси, чийто принцип е: управление на народа, за народа, чрез народа.

Г-жи и г-да народни представители! Няма да се спирам на фактическите нарушения, извършени от монарха при търновската конституция, и то правени все в името на „добродетелността на народа“. Достатъчно е да помена, че в съзнанието на наши парламентаристи — уж — търновската конституция беше по-скоро едно прикритие на всевидната власт на монарха в дадената му власт да сменя министри и парламенти, да назначава администратори и съдии чрез представителите му укази от министъра на правосъдието, че това съзнание заседна даже и в парламентаристи като Андрей Лячев, който заяви при прокарване на 5-милионния стерлингов заем: „Аз со цар и со Англия не се борам. Царят дава власт, а Англия — парите“.

Това е най-ярката илюстрация за разбиранията на суверенитета според търновската конституция и до каква степен народът е затътен в нея.

Г-жи и г-да народни представители! Нека накратко сега надникнем пък в опозиционния проект, за да видим той на какви принципи почива, за да видим как той гарантира свободите по-добре от нашия проект, какво устройство дава, как обяснява суверенитета и как го дели на три власти.

Първо, съгласно чл. 3 от предложената проекто-конституция, върховната власт се дава на народа. Значи, провъзгласен е принципът на народния суверенитет. С членове 6, 7 и 8 от проекта властта се разделя на три власти. Теоретично това е недопустимо. Трите власти трябва да са различни и независими. Народът не може да отстъпва власт — той дава правомощия, той отстъпва някакви функции, но не и власт. Така че в проекта си г-да опозиционерите или трябва да приемат народния суверенитет, или разделността на властите — едно от двете — тъй като двата принципа се изключват.

Второ, съгласно чл. 96 на проекта си, те прогласяват труда като основен обществен-стопански фактор, а с чл. 84 прогласяват абсолютността на частната собственост. Това значи, че, изхождайки от тази абсолютност, те въздигат принципите на либерализма, при който частното е на преден план. Въздигането на труда като обществен фактор е принцип на трудовата държава. Трудовата държава и либерализмът са взаимно изключващи се принципи, следователно трябва да се избере единият от тях.

Трето, с членове 46 и 95 от проекта си те възприемат, че държавата се нуждае от един стопански план, или с други думи казано, застават на становището, че в съвременната държава и бъдещата наша република ще има планирано стопанство.

С чл. 84 прогласяват неприкосновеността на собствеността. Как ще планират те стопанство, ако не се подложи тази собственост на ограничения в името на общността? Не са ли това два различни принципа: свобода абсолютна, да управляваш правото на собственост — и веднага тази абсолютност се ограничава!

Четвърто, с чл. 93 те прогласяват свободата на вътрешната и външната търговия, а държавата ще ги „направлява“. Какво ще стане тогава с тяхната свобода, щом държавата ще ги направлява и то, разбира се, все в интерес на общността, пред която трябва да преклонят глава частната собственост и почин?

Пето, и в проекта на опозицията не е прокаран напълно принципът за разделността на властите, в който те виждат гаранция за свободите, и то ето как:

а) Съгласно чл. 7 от проекта им, законодателната власт принадлежи на правителството, значи, на изпълнителната власт — според Монтескьо — и, което е важно, тя върви пред другата власт — на Парламента, законодателната власт. Това не е разделност на властите. Тук и дума не може да става за някакъв контрол на една власт над другата.

б) Съгласно чл. 16 от проекта им, председателят на републиката, който е изпълнителната власт, свиква Народното събрание, одобрява и подписва законите, разпуска Събранията и пр. Значи, изпълнителната власт има законодателна власт, а това не е разделение на властите — същото нещо, което имаше и в търновската конституция. Ако е въпрос за разделение на функции — не на властите — в проекта на комисията има повече разделение, и ако се базираме на същото като гаранция, ние го имаме в по-голяма форма: в нашия проект Събраниято само се свиква и разпуска и законите се обнародват от председателя на Камарата.

в) Създаването на конституционен съд, съгласно чл. 72, както те предвиждат, е тоже едно смесение на властите: съдебната власт има вмешателство в законодателната. По-горе видяхме критиката на Удро Уилсън по това вмешателство на съдебната власт в изпълнителната власт.

г) Създаването на Върховен съдебен съвет, съгласно чл. 70, а също едно смесение на властите.

д) Най-сетне последен аргумент: вие с този проект не излязохте пред народа и до днес, нещо повече — не го показвахте на избирателите, когато ви пратиha тук. Правилно давате суверенитета на народа. Властта произтича от народа и принадлежи на народа. Вие обаче се явявате веднага с проекта си и казвате: „Властите са три“ и веднага давате законодателната власт на правителството и на Парламента.

Народът, за да отстъпи власт, трябва изрично да даде пълномощие за това; изрично да имате неговото поръчение, че ви дава това право да разделяте властта му и да я предоставите на този или онзи колективен орган. Кога народът ви даде това поръчение, когато вие не му съобщихте, че искате такова разделение? И давайки законодателната власт на Парламента, вие които сте членове на същия, не си ли присвоявате права, които не са ваши, и не си ли давате като законодатели повече права като такива, и следователно не ставате ли вие нарушители на разделенията на властите, давайки преднина на Парламента, а чрез него на вас?

Виждате, че и в този случай вие не удържахте това разделение докрай: съюзването на изпълнителната власт и на Парламента в законодателството води до опасен прецедент. Това беше през времето преди Хитлер, когато ваймарската конституция позволи на последния да установи фашизма. Ето как сте използвали вие тази конституция, правейки една неудачна компликация от органи и принципи между ваймарската конституция и отхвърлената француска такава.

Опозицията препоръчва, изборът на председателя на републиката да става от Велико народно събрание, съгласно чл. 13 от проекта и. Какво би могло да стане? Политическите партии ще избират представители за това Велико народно събрание и според това, коя партия ще прати повече представители, такъв ще бъде и председателят на републиката. И понеже последният е мандатар на Великото народно събрание, няма ли той да каже: „Аз имам право да разпускам Камарата, съгласно чл. 15, пункт 7, от конституцията. Тази Камара е резултат на избори за едно обикновено Народно събрание. Марш! Вървете си, вие и правителството ви!“

Кой ще спре едно подобно деяние? Коя самостоятелна власт? Конституционният съд ли? Но той се произнася само върху законите, а не върху административните актове на председателя на републиката. Къде е тогава гаранцията ви срещу една подобна диктатура? Очевидно нямате я. Ние не щем такива избори, като тия за председател в Америка, каквито препоръчвате вие.

Тук трябва да се поясня, г-да! У нас е залегнало неправилно убеждение, че в Америка има пряк избор на председателя на републиката. Там се избират представители и, в зависимост от гласовете за всяка партия, казват: за Рузвелт са дадени толкова гласа, за Уилки са дадени толкова гласа. В същност представителите отиват в конгреса и там избират председател на републиката. Затуй ние, които сме на отечественофронтовска линия, не одобряваме и не щем такъв избор. Ние искаме пряк избор, в който народът, селачеството да вземе участие. А то ще стане, след като се избере Народно събрание като представителен орган и в него са всички всички като представители, като мандатарни на народа и, подсилени с народностен елемент, изберат председател на републиката.

С чл. 73 се препоръчва съдебна милиция. Аз бих желал някой тук от дясно, които теоретизираха за съдебната милиция, ...

Един от мнозинството: Няма ги сега.

Иван п. Димитров (зв): ... да даде едно уточняване, какво значи съдебна милиция. Говорят за съдебна милиция като гаранция на правосъдието, но никой от тях не обясни какво разбират под това понятие. Ако те разбират, че това са милиционери, подчинени на министъра на правосъдието и на съдилищата, тогава кой ще разрешава конфликтите между двете милиции, ако възникнат такива между съдебната милиция и тази, която е при Министерството на вътрешните работи? Или ще речете: ще дадем и на министър-председателя милиция, та като се скарат първите две, последната да ги помирява. Виждате до какви парадокси може да се дойде! Затуй ние стоим на становището, че милицията е една: тя принадлежи на народа и на правителството му. Не може да се говори за съдебна милиция, когато такава милиция няма абсолютно в никоя държава.

С чл. 13 опозицията иска, председателят на републиката да е народен представител. То значи да е оформен като член на една партия. И това е опасно. Нима не е по-добре, както в нашия проект, той да е само гражданин? Може и да е народен представител, но не е необходимо да бъде народен представител. В такъв случай ние ще разчитаме само на неговата добросъвестност и неговата неутралност, а не, както иска опозицията, да бъде непременно народен представител, да принадлежи на една партия.

След всичко изпесачо дотук, уважаеми г-жи и г-да народни представители, мъчно би могло да се установят принципите, върху които е легнал проектът на опозицията. Едно обаче е ясно и безспорно: в него няма разделност на властите, както го изискваше Монтескьо, и в това отношение неправилни са твърденията, че тази разделност била гаранция за свободите. Разделността се създаде като гаранция по онова време. Сега тя не е прокарана в проекта на опозиционерите по онези терк, които те чертаят. Тогава, като я няма в проекта им, какво гарантират те? Нищо не гарантират. Гарантират само иная си, да не дадат усилията и съдействието си за едно творчество, което ще бъде много добро. И понеже това творчество ще се припише на отечественофронтовските партии, а те са против отечественофронтовските партии, каквото и да стане, те имат един аргумент: да отричат, та след нас и поток да дойде!

Г-жи и г-да народни представители! Помъчих се да изтъкна само някои противоречия в проекта на опозицията. Аз няма да се съмнявам в духа другите въпроси, които повдигнах в самото начало — като какви принципи са легнали в нашия проект. За тях се говори много, ще има да говорят още. За мене е важно, че ние установяваме пълното народовластие, властта на народа сам да си е господар той. Този принцип установяваме във всички линии на функциите, които даваме на отделните органи и колективни тела.

Аз я мюзица като мене считаме, че предложеният проект от комисията не носи нито едно безспорно и една безспорност в терминологията и точност на някои понятия. В основните си принципи обаче той е издържан и много правилен. Ние, звенарите, считаме, че все има нещо, което трябва да бъде поправено на второто четене. Затова е и предложено то. Има неща, които трябва да се съобразяват с мненията на специалистите. И все пак трябва да се разбере, че тази ще е основата на бъдещата ни конституция, а не тази на опозицията, защото нашата е, която накарва народа да даде над три милиона гласа за нея и за нейните принципи и съдържание.

Опозицията постоянно крещи и повтаря: нямамо в проекта ни свобода, нямамо гаранции. Посочете ги! Кажете какво няма! Ако са недостатъчни, посочете нови такива! Обаче това не правят.

Спорите за текстове. Ако вие намирате, че нашият текст не бил свобододлюбив и не толкова съвършен и че бил по-съвършен руско-търновският ви проект, готови сме на едно конкретно състезание даже и всред народа.

Но не е там въпросът. Ние имаме амбицията да създадем не само една колкото се може по-съвършена и възвишена конституция, но и да управляваме според нея и съгласно нея да направим живота на българския гражданин по-съвършен и да нормализи-реме живота. Ние ще се борим за пълното и осъществяване, както виеят да се борят отечественофронтовците. За нас това е въпрос на чест.

Написването на един или повече текстове с значително съвършенство не значи още, че имаме съвършена конституция. За нас. Отечествен фронт дотук няма да свърши задачата — аие ще одухотворяваме текстовете, ние ще се борим за приложението им.

Ако вие считате, че гаранциите се добиват от текстове, ние не считаме. Ние ги търсим и ги гоним чрез борба и напрежение, чрез творчество и ентузиазъм. Ние знаем гаранциите на възможностите на народни, ние знаем възможностите на стопанския ни живот.

И когато пишем, че зачитаме частната собственост и почии, които за нас са въпроси на принцип, ние си даваме сметка каква е тази собственост и почии и кога ще се проявят в пълния смисъл. Ние знаем обаче едно: че от тази маса на г-да министрите има борци, които са дали всичко за този народ, и че тия борци са имали пред вид само желанието да поднесат на народа едно истинско народно управление.

Г-жи и г-да народни представители! Проектът, поднесен ни от конституционната комисия, е плод не само на нейните усилия. Той е резултат на една изборна борба, която ни прати на 27 ноември 1946 г. тук именно в името на принципите, легнали в тази конституция. Никой от нас не ще има кураж, воля, или съзнание, че трябва да наруши тези принципи. Ние дойдохме в името на принципа за народния суверинитет и ще го устояваме. Ние дойдохме в името на принципа да построим едно държавно устройство, в което трудът ще бъде основно начало. В държавата да няма лентяи! Нас ни прати народът да устроим една „чиста и свята народна република“. Нас ни даде народът доверие, защото знаеше, че ние ще бъдем свободни му с всички средства. Получихме пълномощия да отредим права и на другата част на народа — жените. Получихме доверие, за да направим от нашата младеж граждани, които

да познават само труда и вихрения възход на родината ни! Найсетне ние дойдохме тук със съзнанието за едно зряло трудово творчество. Всичко това ни налага само един дълг: да одобрим по принцип и начало проекта на конституционната комисия. Ние, звенарите, по дълг и убеждение ще го гласуваме на първо четене. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-да народни представители! Гюрот предлага едно пререждане на дневния ред, като точка трета и точка пета излезнат на преден план и ги разгледаме сега; а другите точки останат назад.

Тия г-да народни представители, които са съгласни с това пререждане, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка трета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за отчуждаване недвижимите имоти, необходими за прокарване нов булевард в гр. Пловдив. Моля секретаря да докладва законопроекта на второ четене. Ако няма дежурният секретар, който от секретарите е тук, той да го докладва.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„ЗАКОН

за отчуждаване недвижимите имоти, необходими за прокарване нов булевард в гр. Пловдив.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат заглавието, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„Чл. 1. Отчуждават се в полза на Пловдивската градска община на недвижимите имоти, подробно указани в приложения списък, нужни за прокарване на нов булевард в гр. Пловдив.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 1, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„Чл. 2. Обезщетенията за отчуждените недвижими имоти се определят от комисия в състав: председател — председателят на Пловдивския областен съд или посочен от него съдия и членове: представители — на Пловдивската градска община, на стопанина, чийто имот се отчуждава, и на държавната техническа власт — инженер или архитект, посочен от М. О. П. Б. Ако Пловдивската община, чийто имот се отчуждава, не посочи свои представители в срока, определен от председателя на комисията, такива се назначават от самия председател. Решенията на комисията са окончателни.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 2, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„Чл. 3. Председателят на комисията по предходния член издава заповед за въвеждане на Пловдивската градска община във владение на отчуждените места, след като общината удостовери, че е внесла определеното обезщетение като депозит в Българската земеделска и кооперативна банка на името на стопанина, чийто имот се отчуждава.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 3, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„Чл. 4. Молбите, заявленията, жалбите и другите разменени книжа по отчуждаването, производството за оценка, въвода във владение се освобождават от мита, берии, такси, герб и др. към държавата и общината.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 4, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за намаляване броя на кръчмите и ограничаване пиянството.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Илия Радков (з): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за намаляване броя на кръчмите и ограничаване пиянството

Г-да народни представители! Главната задача, която предстои пред правителството на Отечествен фронт и нашия народ в настоящия момент, е мобилизирането на всички производителни сили на страната, на всички нейни средства и ресурси, за да бъдат те приложени в изпълнение на държавния стопански план, за увеличение производството и повишаване жизнения и културен урив на народа. Съществуването на

голямото число кръчми у нас в един такъв момент е не само без-
ползено, неоправдано, но и вредно. Според направените проучвания
в страната има към 24,000 кръчми, или по една кръчма на 290 жи-
тели, включително жените и децата, а в отделни населени места
една кръчма се пада на 100, дори на по-малко от 100 жители. Много
от тях са огнища на спекуланти, безделници, хронически алкохо-
лици, разпространители на зловредни слухове и други социално
вредни елементи. Там често стават скандали, сбивания и други
опасни представления. А известно е, че пиянството води до физи-
ческо израждане на народа, руши обществен морал и внася би-
тово разложение сред населението.

Особено социално вредни са кръчмите, които се намират в
районите на индустриалните предприятия и мините, понеже отко-
няват работниците от трудовия процес, увеличават престъпността
сред тях, разлагат трудовата дисциплина.

От друга страна, затварянето на всички кръчми и въвеждането
еднакъв режим на абсолютна забрана да се употребяват спиртни пи-
тиета би било една крайна мярка, която би дала обратни резул-
тати, както показва опитът с въвеждането на такъв режим в Сесе-
роамериканските съединени щати и другаде.

Ето защо, при съществуващите у нас условия, най-подходяща
мярка в борбата с това обществено вредно явление се явява нама-
ляването броя на кръчмите и регулиране на търговията със спиртни
питиета на дребно. Участието на общините в тази търговия, предвиде-
но в закона, ще улеснява провеждането на тези мерки. Така ще се
увражнява контрол над тази търговия, ще се вземат ефикасни
мерки против пиянството, а приходът от търгуването със
спиртните питиета ще остане за сметка на общината. Това не е без-
значение за финансите на нашите общини, много от които са фи-
нансово-слаби, затруднени. Добитите по този начин средства ще
бъдат употребени за общинско строителство, за благоустройство
и стопански мероприятия, които общините предприемат за повдиг-
ане на нашите градове и села. От друга страна, общините ще об-
заведат образцови питейнопровадници с по-добър ред и чистота.

Законопроектът допуска по една кръчма най-много на 800 жи-
тели и забранява откриването на нови кръчми от частни лица.
Броят на кръчмите ще бъде сведен на 8500—9000, с което не само
ще се ограничи пиянството, но ще се освободят помещения за
други полезни обществени цели.

Възниква е системата за райониране на кръчмите. При опреде-
лянето коя кръчма в района да бъде оставена, ще се вземат под
внимание известни обективни обстоятелства, за да се направи под-
бор на най-добрите от гледище на място, хигиена и други удоб-
ства, а кръчмите, които се намират в района на мините и фабри-
чни предприятия, училищата и казармите ще бъдат закрити без-
условно.

Общинският съвет във всяка община има право да решава колко
и кои от допустимите по закона кръчми да бъдат превърнати в
общински, като всяка община се задължава да обзаведе и поддър-
жа поне една общинска питейнопровадница. Това е направено с оглед
да се даде възможност на общините да посмат на първо време само
толкова кръчми, колкото биха могли да организират с възмож-
ностите, средствата и кадрите, с които разполагат.

Предвиждат се и редица мерки против пиянството. Някои от
тях са определени в закона. Министерът на вътрешните работи, об-
ластните директори и общинските съвети могат да вземат и други
мерки в зависимост от нуждите и конкретните условия по различ-
ните места.

Друг важен дял в законопроекта представляват разпоредбите на
глава III, относно допитването до населението за затваряне на
кръчмите. Освен общите ограничения, предвидени в първите две
глави, които важат за цялата страна, в отделни населени места,
по волята на населението, изразена в специално извършени за тази
цел допитвания, ще може да се въведе един по-строг режим за
консумацията на спиртните питиета. Населението ще може по опре-
деления в закона ред да взема решения за затваряне на кръчмите,
а вместо тях общината трябва да открие общински магазин за
продажба на дребно на спиртни питиета, само за домашна консу-
мация. Такива магазини се откриват задължително, за да се избег-
нат лошите последици от абсолютната забрана за продажбата на
спиртни питиета, каквито се проявиха в миналото при затваряне на
всички кръчми в някои села: развитие на контрабандна търговия,
хорене и пиянство в кръчмите на други съседни села и пр.

Мерките, предвидени в законопроекта, са една важна реформа за
нашия обществен и стопански живот и целят подобряването бита
и социалните условия на грамадното мнозинство от народа. С тях
ще се ограничи възможността на спекулантския и паразитен ка-
питал да трупа богатства за сметка на здравето и материалното
разорение на много работнически и селски семейства. Те няма да
дадат лошо отражение върху нашето здравство. Интересите на фи-
ска няма да бъдат съществено увредени, тъй като производството
на спиртни напитки за вътрешна консумация и особено за износ,
а от там и приходите от акциза върху спиртните напитки се за-
пазват. Незначителни загуби поради намаляване приходите от па-
тенти ще бъдат многократно компенсирани от благоприятните от-
ражения, които законът ще даде за запазване на здравето и повдигане
благосъстоянието на нашия народ.

Гр. София, май 1947 г.

Министър на вътрешните работи: **Ант. Югов**

ЗАКОНОПРОЕКТ

за намаляване броя на кръчмите и ограничаване пиянството

I. Намаляване броя на кръчмите

Чл. 1. Във всяко населено място може да има най-много по една
кръчма на всеки 800 жители, според последното преброяване.

По решение на общинския съвет в населени места с по-малко
от 800 жители може да се остави една кръчма.

Забранява се откриването на нови кръчми от частни питейно-
провадници.

Чл. 2. Всяко населено място се разделя на толкова еднакви
района, колкото е броят на кръчмите, които му се падат, съгласно
чл. 1. Във всеки район може да има само една кръчма.

Чл. 3. Комисия в състав: председател — кметът или негов за-
местник и членове: един общински съветник, избран от общин-
ския съвет, представители на милицията, на местния комитет на
О. Ф. и на Сдружението на търговците определя районите и решава
коя от наличните в района кръчми да се остави.

Всички останали кръчми се затварят в двумесечен срок от ре-
шението на комисията.

Чл. 4. Затварят се всички кръчми, които се намират на разстоя-
ние до 150 метра от мините и фабричните предприятия, училищата
и казармите.

При определяне коя кръчма да бъде оставена в района, коми-
сията взема пред вид местонахождението, размерите, удобствата,
приспособленията и хигиеничните условия на помещението.

При равни условия затварят се онези кръчми, чиито собственици
са били наказвани за нарушения на законите или административните
наредби.

Чл. 5. Счита се за кръчма всяко заведение, което има като ос-
новна търговска дейност продажбата на спиртни питиета на дребно
и в което се извършва консумация на спиртни питиета. Такива са
например всички питейнопровадници, аперитиви, механи, бирхалета и
други подобни. Ресторантите и гостилниците, в които продажбата
на дребно и консумацията на спиртни питиета е странична и допъл-
нителна дейност, не се засягат от ограниченията, предвидени по-
горе, освен от предвиденото ограничение в ал. I на чл. 4.

При спор дали едно заведение е кръчма или ресторант, въпросът
се разрешава от областния директор, а за София — от директора
на милицията. Решението на областния директор или на директора
на милицията могат да бъдат отменявани или изменявани само от
министъра на вътрешните работи.

Чл. 6. Общинският съвет решава колко и коя от допустимите
по закона кръчми да се превърнат в общински, но във всяка об-
щина трябва да има най-малко една общинска кръчма.

Чл. 7. С оглед на местните нужди, общинският съвет може да
реши да не се закриват някои от съществуващите отранноприемници
(ханаица), ако се преустроят и обзаведат в ресторанти и хотели.

Чл. 8. Помещенията, които са били използвани за кръчми, зат-
ворени по силата на този закон, се предоставят на разположение на
комисията, предвидена в глава IV от закона за наемите.

На същата комисия се предоставят помещенията, използвани за
кръчми към 1. I 1947 година, макар и след тази дата съдържате-
лите им да ги използват за други цели.

По решение на общинския съвет, общината може да откупи ин-
вентара на тези заведения, срещу заплащане по пазарната им цена,
определена от комисия с председател — представител на данъч-
ното управление и членове — представител на общината и на Сдру-
жението на питейнопровадниците.

II. Мерки против пиянството

Чл. 9. Министерът на вътрешните работи или упълномощеното от
него лице определя работното време на кръчмите и времето, през
което може да се сервират напитките в ресторантите и гостилниците.

Чл. 10. Забранява се достъпът в кръчмите на лица, проявени за
хронически алкохолизъм или пиянство. Общинският съвет съставя
списък на такива лица. Списъкът се обявява с заповед от околн-
ския управител.

Чл. 11. Забранява се продажбата и консумацията на спиртни на-
питки в лавките и магазините при минните и индустриални предприя-
тия, в казармите, в бюфетите на читалниците и театрите, в училищ-
ните сгради, в лавките при спортните игрища, туристическите хижи,
почивните домове и клубовете на сдруженията с идеална цел.

Министърът на вътрешните работи може да забрани продажбата
и консумацията на спиртни напитки на дребно в в други обществени
места, когато се налага в интереса на обществен ред и спо-
койствие, както и да издава обща наредба относно вътрешния ред,
начина на продажбата в общинските и частни кръчми и консума-
цията на спиртните напитки.

III. Допитване до населението за затваряне на кръчмите

Чл. 12. Допитване до жителите на общината за затваряне на
кръчмите се извършва, когато общинският съвет реши, или когато
една трета от избирателите подпишат писмено предложение до
областния директор. То може да се произведе за всеки селища
в общината или само за отделни населени места.

Чл. 12. Областният директор с заповед свиква избирателите на
определен ден, който трябва да бъде неделен, да се произнесат по
въпроса за затваряне на кръчмите.

Тази заповед се разгласява на населението най-малко 10 дни
преди датата на допитването.

Един ден преди и в самия ден на допитването, всички кръчми в
населеното място трябва да бъдат затворени.

Чл. 14. Допитването се извършва по реда на закона за избира-
не народни представители за общинско Народно събрание, с из-
мененията и допълненията, предвидени по-долу.

Чл. 15. За затваряне на кръчмите се гласува с бюлетини с ръко-
писен или печатен текст: „За затваряне“, а против — с бюлетини
с текст: „Против затварянето“.

Чл. 16. Изборните книжа се изпращат чрез общинското управ-
ление на областния съд, който проверява редовността на гласу-
ването и прогласява резултата от допитването.

Ако 60% от подадените гласове са за затваряне на кръчмите, бита се, че населението е решило тяхното затваряне.

В този случай областният директор разпорежда по административен ред да бъдат закрити всички кръчми в общината.

Чл. 17. Общината, в която са затворени кръчмите по реда на тази глава, е длъжна в месечен срок, откакто е приведено в изпълнение решението, да открие според нуждите един или повече общински магазини за продажба на спиртни напитки.

В тези общински магазини се забранява консумацията на спиртни напитки, а се извършва продажба за домашна консумация.

Чл. 18. След допитването се затварят ония заведения, в които продажбата на спиртни напитки е основната търговска дейност, а не онези, в които тази продажба е странична и допълнителна дейност, се забранява продажбата на спиртни напитки.

В случай на спор, относно характера на заведението, авторът се разрешава от областния директор, решенията на когото могат да бъдат отменени или изменявани само от министъра на вътрешните работи.

IV. Наказание

Чл. 19. Който търгува с спиртни напитки на дребно в други заведения и места, освен в заведенията, определени по настоящия закон, се наказва с тъмничен затвор и глоба от 10.000 лева до 200.000 лева.

Който допусне консумация на спиртни напитки в общодостъпни заведения освен в ония, определени по настоящия закон, се наказва с глоба до 100.000 лева и тъмничен затвор до 1 месец.

Който консумира спиртни напитки в такава общодостъпна заведение, се наказва с глоба до 50.000 лева.

Чл. 20. За други нарушения на този закон или на издадени въз основа на него заповеди и нареждания на органите на властта, нарушителите се наказват с глоба до 100.000 лева.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народната представителка Анастасия Василева Вълкова.

Анастасия Вълкова (к): (От трибуната. Посрещната с ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Тези реформа на правителството, които се предлагат в законопроекта за намаляване броя на кръчмите и ограничаване на пиянството, не е едно случайно хрумване на правителството. Това е една реформа, за която нашият народ е напълно узрял и е готов да я приеме. Това се вижда от повсеместното движение отдоу срещу големия брой кръчми и срещу пиянството. Всички наши институти, като се почне от министър-председателя до различните министерства и на първо място до Министерството на вътрешните работи, Министерството на социалната политика, Министерството на народното здраве, ежедневно са атакувани с резолюции, предложения, искания за вземане решителни мерки в това отношение. Самото население даже по свой начин взема мерки по места. Мерките, предвидени в законопроекта, не са никакви теоретични построения, а са извлечени от сита на народа в неговата борба за ограничаване на това социално зло. Наистина в миналото беше създаден закон за референдум — допитване до народа — който закон засягаше и борбата със същото зло. Но този закон беше чисто процесуален закон, уреждащ начина, по който биваше консултиран самият народ с въпроса за закриване на кръчмите по места, без да даде с това едно ефективно, радикално разрешение на този важен и жизнен въпрос за здравеопазването на нашия народ. В миналото управляващите буржоазни класи нямаха интерес да се справят сериозно с това социално зло, тъй като трябваше да се държи сметка за частните интереси на големи спиртни и винени акули, които можеха да пострадат от такъв законодателни мерки.

Предлаганата днес законодателна мярка на министъра на вътрешните работи обаче не се влияе от подобни капиталистически сметки. Тя единствено се вдъхновява от съображението да запази здравето на трудовия народ, който се е въпрегнал с неистощим ентузиазъм да изгражда своята съдба, да твори в Димитровския масшаб новите икономически форми на своя материален и духовен живот.

Прочее предлаганата реформа е добила вече голяма популярност сред народа и тя иде само да отговори на всеобщото желание да бъде уреден този въпрос по законодателен ред. Още след като нашата преса даде гласност на предлаганата законодателна реформа, на много места на митинги и събрания народът изрази своето безрезервно съгласие и подкрепа. Предлаганият законопроект иде да отговори на една акутна нужда — да се поведе една организирана борба срещу едно зло, което нанася неумерени поражения върху душата и тялото на настоящите и бъдещи поколения на нашия народ, а най-вече върху подрастващата младеж. Това се залага и от върховни държавни съображения с оглед да се създадат предпоставките за най-рационалното и пълномерно изпълнение на начертания правителствен двегодишен стопански план. Осъществяването на този план предполага не само наличието на материални финансови средства, но най-вече на здрав и организиран колективен труд на целия трудоспособен народ. Днес, когато и в проект-конституцията е прокламиран девизът, че трудът е чест и че трудът е признат за основен фактор в коноватражданца се О. Ф. България, не можем да се не съгласим, че предлаганият законопроект иде да отговори на социалните грижи, които трябва да се водят за опазването на здравето на трудовите маси.

Г-жи и г-да народни представители! Вам е известно вече, че през парламентарна тази година вие бихте сезирали с един вобавил в нашия парламентарна история закон за двегодишния стопански план, предложен от нашето Димитровско правителство, осъществяването на който започва с небивал трудов ентузиазъм. Въпреки това се стигна хиляди народни сънове и дъщерии в това гражданско дело на младата ни република, и то не под заплахата на фашистката на-

гайка, а под свободния и необуздан напор на творческия ентузиазъм на нашия народ. Честните и доблестни сънове на нашия мирод почувстваха, съзнаха, че правителството на Отечествения фронт е тяхно правителство, правителство на отрудения народ. Хилядите трудни бригади, които сам народът излъчи и продължава да излъчва ежедневно из своята среда, са блестящо доказателство за казаното дотук.

В предлагания вече закон за двегодишния стопански план на правителството е предвидено увеличаване производителността на труда до края на 1948 г. в индустрията и строителството с 20%, в транспорта с 15%, в мините с 5%. Бихме ли могли да разчитаме, че това процентно увеличаване производителността на труда, предвидено по плана, ще се осъществи, ако не положим всички необходими здравно-хигиенични грижи за запазване здравето на трудещите се? А нам, г-жи и г-да народни представители, ви е известно крайно разрушителното влияние на алкохола върху човешкия организъм, което неслучайно аличе като неизбежно последствие намаляване трудоспособността на работническите маси.

Алкохолизмът не само причинява поражения върху човешкия организъм, но влияе още по-страшни поражения върху човешката душа. Пиянството деморализира човека, а още повече това важи за трудовия народ — намалява неговата трудоспособност, неговия трудов капацитет.

Статистиката ни дава и това относително крепящо доказателство в подкрепа на казаната мисъл. Хилядите трудови злополуки, нещастия, които работническата хроника отбелязва ежедневно, катастрофи по ж. п. линия, по автомобилния транспорт, при пожари и други подобни се дължат за много случаи на пиянство, на нетрезвост. След направените анкети и разследвания се е констатирали печалният факт, че много такива злополуки се дължат на пиянство на ангажираните работници. А колко вредни и загуби струват тъй нещастия за нашето народно стопанство — това е известно на всички ни. Деморализираният от пиянство работник закъснява в работата си, губи често пъти часове и дни от работата си в предприятието, а това безспорно води към разстройството на народното ни стопанство. В общонационален мащаб това дава един значителен пасив, с който нам се залага да се справим.

Независимо от гореспоменатото, алкохолизмът не само поражда живите сили на настоящите поколения, но дава своите тридесетдневни последици и за бъдещите поколения. Дегенерирали деца, идиоти, душевно и органично дефективни млади поколения — ето печалният баланс на това социално зло, алкохолизма.

За производството както на алкохола, така и на неговите деривати, като коняк, ментовка, бенедиктин и пр. подсладени спиртни напитки, се изразходват от спиртни фабрики с хиляди тонове захар, така необходима за изхранването на народа и за нашето подрастващо поколение.

Предлаганият законопроект се разделя на три части. Първата част урежда въпроса за ограничаване броя на кръчмите, като намалява техния брой до една кръчма за всеки 800 граждани или селани. Мене ми се струва, че това е недостатъчно и бих предложила да се иде по-далеч, като се предвиди в законопроекта по една кръчма за 1000 души население. (Ръкоплескания от мнозинството) Втората част предвижда мерки за ограничаване на самото пиянство, като тяхното прилагане е делегирано на административните органи по места. Третата част урежда въпроса за народното допитване за закриване на излишните кръчми.

Съгласиените условия, които наистина в нашата страна, станаха благоприятни почва за понижаването на хиляди и хиляди кръчми и аперитивни по градове и села, които станаха опасни гнезда за политическа и морална поквара на млади и стари. В тях зловещи врагове на народната отечественофронтска власт намират най-благоприятни условия за разпространяване на своите клюки против всички мероприятия на новата народна власт за възстановяване на нашето народно стопанство. Тук се коват интригите против всички честни дейци на отечественофронтските партии. С една реч, кръчмите и аперитивните станаха същински вертепи на декларираните социални типове, вожди и невоинни агенти на реакционните и фашистките сили. Тия гнезда на социална и политическа язва — кръчмите и аперитивните — чийто брой след войната неестествено нарастна на 24.000 броя, т. е. по едно за всеки 200—300 мъже, жени и деца, трябва, ако не да бъдат закрити изцяло, то поне да се сведат до един минимум, както предвижда законопроектът.

Какви други още положителни резултати ще донесе законопроектът, след като стане вече закон? Тук ще посоча само на един значителен резултат: ще се освободат маса джокански и други помещения, които ще бъдат използвани за други по-благородни и общо-полесни народни цели, за по-голяма материална и духовна култура на трудещите се маси. С тази мярка значително ще бъде облекчена жилищната криза за джокански и други помещения.

Наистина с тази мярка ще бъдат засегнати и частни интереси на досегашни кръчмари и съдържатели на аперитивни и кабарета, но пред високо благородните общонародни интереси какво значат частните интереси да шепат кръчмари и съдържатели на аперитивни и кабарета, които за сметка на народните маси натрупах вече милиони? Здравото и кесните на настоящите и бъдещи поколения на народа трябва да се пазят. А що се касае до освободените работни сили от закритите спиртни заведения, за тях е вече открит широките друм, който води към осъществяване на епохалната правителствена програма с двегодишния стопански план за създаване на щастлива и благоденстваща България за целия трудещ се народ, а не само за шета капиталисти и спекуланти.

Здравното опазване на народните маси от пораженията на алкохолизма ще осигури за нашата по-здрав и жизнеспособна нови поколения — нови творци на материални и духовни блага. Много от досегашните нацисти на психиатричните болници, жертви на алко-

колхоза, ще освободят заеманите от тях места и ще спестят милиони средства за нашия бюджет.

С предлаганите ограничителни мерки в законопроекта може би ще се намали консумацията на вината и ракиите, а това безспорно ще повлияе и намаление на патентите и акцизите, които постъпват в държавните и общински бюджети. Това ще бъде обаче само един преходен етап, докато окончателно завърши новата организация на производството на вина и други спиртни напитки, за планирането на които във външния пазар имаме блестящи перспективи.

Подхвърля се от заинтересовани среди тенденциозната интрига, че с предлаганата реформа ще се нанесе сериозен удар върху нашето лозарство, в което са ангажирани стотици хиляди семейства, за да изкарват своето препитание. Няма сериозни основания за подобни опасения, защото пласментът на нашите грозда, както и на дериватите от тях — вина, ракии — е досега от осигурен не само на вътрешния пазар, но, при откриваните се перспективи, и на външния пазар. Модерните начала, на които почива производството на нашите вина, ни осигурява и количествено и качествено превъзходство, за да бъдат конкурентноспособни и търсени на външните пазари. Независимо от това държавата насочва и ще продължава да насърчава кооперативния и частен сектори за производство на гроздов мед, гроздови мармалади, безалкохолни вина и пр., които са отлична храна за всички. Те намират и ще намират добър прием както на вътрешния, така и на външния пазар. Развитието на индустрията на разни мармалади, гроздов мед, безалкохолни вина и пр. нейното разширение и поставяне на още по-модерни начала ще създаде възможности за планирането труда на значителен брой работници, освободени от довершените питейни заведения, и пр.

Откриването на общинските кръчми в градове и села ще осигури една по-добра организация и контрол на търговията със спиртни напитки, ще даде по-доброкачествени на консуматора, а за самите общини — един доход, който ще бъде използван за тяхното благоустройство.

Напълно отговаряща на опита от миналите референдуми за затваряне на кръчмите по места е и мярката за създаване на общински магазини за продажба на спиртни напитки. Чрез тях магазини ще се отреже пътят на контрабандата на спиртни напитки, а и те ще се явят като един вид отдушник на тях, които изведнаж не ще могат да се откажат от посещението.

Последният въпрос, на който ще се спра, е тоя за референдума. Предвиденото в законопроекта болшинство от 60% при провеждане на референдума е едно положително указание за намерението на законодателя да даде безспорно и несъмнено доказателство за значително желанието на населението, което участва в тоя референдум и отразява още по-пълно и подчертано демократичното начало за неприкосновеността на волята на народа.

И така, тоя законопроект, който вече е получил народното одобрение, не може да не бъде одобрен и от нас, народните представители, които сме изразители на неговата воля.

Нашата парламентарна група, на Българската работническа партия — комунисти, ще гласува по принцип законопроекта. (Ръкоплескания от мнозинството)

Като бъде пратен в комисията за редакционни поправки и допълнения, мисля да се имат пред вид и следните предложения:

Първо, предвидената комисия по чл. 3 да се допълни още с два лица — общински лекар и представителка на местното женско дружество. (Ръкоплескания от мнозинството)

Второ, в чл. 4 предвиденото разстояние, на което трябва да отстоят кръчмите в индустриалните и минни райони, ще трябва чувствително да бъде увеличено, а не да бъде, както се предвижда в законопроекта, само 150 м.

Министър Георги Попов: Особено за минните райони.

Анастасия Вълкова (к): Трето, минималният брой жители за определяне броя на кръчмите за гъсто населени селища да бъде по-голям, а не 800, както е предвидено, и друг някой поправки и допълнения, които биха се поискали и биха били в духа на законопроекта.

Четвърто, да се предвиди също и затваряне на кръчмите в районите на болниците. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народната представителка д-р Вера Златарева.

Д-р Вера Златарева (з): (От трибуната. Посрещната с ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Когато фашистите управници, използвайки закона за надзор върху дружествата и сдруженията, забраниха на българското въздържателно движение да работи, на въздържателните организации да живеят и да пропагандират своите идеи, тия фашистки управници имаха свои цели: по-добре, по-лесно се управлява един пиян народ, по-мъчно се управляват трезви хора. А ние знаем, че по-ценни работи творят трезвите хора, а по-неценни работи творят пияните хора. Затова различieto в отношението към въздържателната борба на управлението на фашистите и на днешното народно управление е съвършено мотивирано.

Не напрасно във въздържателните среди намираха място най-прогресивните наши млади хора и не напрасно във въздържателното движение се поддържаше един живот за създаване на нови хора. И затова веднага след народната победа на 9 септември още на 10 септември, по радиото нашият другар тук Лялю Генчева изразява волята на българските въздържатели да поздравят народната победа, да участвуват в новото творчество на нашата нова народна държава.

Когато въздържателното движение беше унищожено от фашистката власт, ние имаме налице: Ученическия неутрален въздържателен съюз, създаден в 1920 г.; Младежкия въздържате-

лен неутрален съюз, създаден в 1924 г.; студентските въздържателни дружества първото, създадено в София в 1922 г.; Българският неутрален въздържателен съюз, създаден в 1926 г.; Учителският въздържателен съюз, създаден в 1923 г.; Железничарският въздържателен съюз, създаден в 1923 г.; Евангелският въздържателен съюз, създаден в 1893 г.; Лекарският въздържателен съюз, създаден в 1923 г.; Женското християнско въздържателно дружество, създадено в 1920 г.; ИОГТ, създадено в 1910 г. Десет въздържателни съюза съществуваша, обединени в своята въздържателна федерация.

Защо трябва да подчертаем това? Трябва да го подчертаем, за да отговорим на онези, които казват: „С законодателни мерки пиянството няма да бъде победено“. Ние ще го победим не с законодателни мерки само, а с широка народна просвета. Съществуването на тия десет въздържателни организации, дейността на които беше забранена и които веднага след 9 септември се обединиха в един единствен въздържателен съюз — с клонка само ученическото дружество — показва, че волята на българския народ за трезва просвета и за трезво изграждане на нашия нов обществен живот е воля твърда. И ние стигнахме до тоя законопроект днес тъкмо поради тази твърда воля на българския народ да създаде Народната република като една трезва република.

Това е обаче само една страна на въпроса, който показва, че тоя законопроект намира своята основа в народното искане. А това народно искане, г-да народни представители и представителки, се мотивира и от нещо друго. „Позволете ми да ви дам малко цифри за броя на алкохолните питейни заведения у нас.“

У нас имаме през 1946 г. 25.853 питейни заведения. Една кръчма у нас се пада средно на 270 души. В Нова Зеландия една кръчма се пада на 700 души, а в Швеция — на 5.000 души, в Норвегия — на 8.000 души, а у нас, както казах — на 270 души. Не трябваше ли ние да се загрижим за това състояние у нас? В България има около 8.000 учебни заведения — по едно на 900 души и 3.500 читалища — по едно на 2.000 души, а кръчми по една на 270 души! Само в София през 1946 г. имаме 1.415 питейни заведения. Консумирани са били 14.070.000 литра вино, бира, ракии и други подсладени спиртни напитки, на стойност около два милиарда лева, според сведенията на здравния отдел при Столичната община.

Но извънредно интересно е положението на отделните селища в България. Кръчмите са никнели наистина като гъби. Защо? Защото имаме частния интерес, интересът на кръчмаря. Може би ще се постави от някои среди, там някъде по кръчмите, въпросът: „Защо се нахвърлят интересите на кръчмарите?“ Ние тук във Великото народно събрание трябва да кажем: защото предприемателите на българския народ пред печалбата на кръчмаря. (Ръкоплескания от мнозинството)

В с. Вършец, което има 2.000 жители, има 33 кръчми — по една на 60 души! В с. Река Девня, Варненско, с 550 жители, има 9 кръчми — по една на 61 човека! В с. Костинброд, Софийско, с 2.000 жители, има 33 кръчми — по една на 60 души! В с. Генерал Тошево, Добруджа с 1.776 жители, има 20 кръчми — по една на 80 души, а читалище няма! В с. Медвен, Котленско, с 950 жители, има 13 кръчми — по една на 73 души! В гр. Банско, с 6.000 жители, има 40 кръчми и 6 складове на спиртни напитки — по едно питейно заведение на 150 души. През 1945 г. консумацията е била 250.000 литра вино — по 40 литра на глава, а то значи и на кръчмачетата, и на бабите, които не пият, и 20.000 литра ракия — по 3 1/2 литра на глава, на обща стойност 40.000.000 лв. или на глава по 7.000 лв. Това градче се отличава, както ви е известно, с голяма беднотия, нехигиенични къщи, с лоша храна, със слабоумни, кретени и идиоти. В с. Клисура, Берковско, с 3.000 жители, има 20 кръчми.

Всички тия данни потвърждават едно и също: ние имаме не само воденост, а извънредно голяма пиянестост на кръчми. Това е втората страна, която мотивира законопроекта, който днес разглеждаме.

Още малко други данни. Средно по 1.000 души умрели в България четирма са умрели от остро алкохолно отравяне. Самоубийствата вследствие на алкохолизъм за една година имаме 54 и 10 опити за самоубийство.

Разходите, които алкохолната консумация налага на народа, са огромни. Консумират се спиртни напитки близо за 30.000.000.000 лв. общо за населението в България, или пада се на глава по около 4.000 лв. годишен разход за спиртни напитки. През 1943 г. едно тричленно работническо семейство е изразходвало за спиртни напитки 4—5% от общия си доход, а едно чиновническо семейство — 3—7,5% от общия си доход.

Разходите за спиртни напитки на българите са големи. В Етрополе се падат 7.000 лв. годишно на глава; в с. Долно Камарци, Пирдопо — 4.000 лв.; в с. Робертово, Софийско — 6.000 лв.; в с. Баня, Карловско — 10.000 лв.

Г-н министър Георги Попов миналата година на едно публично събрание е съобщил извънредно интересни данни за пиянството сред работническото. Позволете да ви кажа само една данна: един работник от Горна Джумая е пропилил десетки хиляди левовете, а е занесъл в продължение на шест месеци в семейството си само 1.500 лв. Друг работник от Първомай е пропилил 75.000 лв. в кръчмите, а е занесъл в дома си 30.000 лв. Има извънредно много такива случаи. Фабричният лекар д-р Станев, от София, донася официално следния факт: средно може да се вземе, че една тета от заплатата си работниците дават за пиење, а някои изразходват и по-голяма част, дори половината от това, което получават.

Друг интересен факт, драги народни представителки и народни представители, е, че в понеделник много от работещите чиновници и работници са още „вчерашни“, както те обичат да се изразяват, и затова изпоскуките в понеделник са средно 163, а в събота 115. Финландският лекар Хелстен е доказал, че 30—50 грама чист алкохол, вкаран в организма, за 24 часа намалява работоспособността на работника с 17%. Това е един загубен работен час.

Главният директор на мина Перник инж. Караджов с писмо № 1990 от 4. април 1946 г. съобщава за пианството на миньорите, което се отразявало много зле на трудовата дисциплина и на производството, което значи много тонове въглища по-малко за народното стопанство. Той иска закриване на кръчмите около рудниците.

Струва ми се, че няма нужда от повече цифрови данни, за да мотивирам необходимостта от този закон. Кръчмите в България са извънредно много. Пиенето в България е твърде много, много повече, отколкото в други културни страни, а заедно с това и намаляването на работоспособността, и то в един момент, когато имаме поставени пред себе си извънредно много творчески задачи.

Студентското въздържателно дружество през 1927 г. издаде своя първ сборник по алкохолния въпрос със статия от проф. д-р. В тоя сборник има една прекрасна статия, която даде тогава проф. Иван Кинкел, за намаление работоспособността, поради пиенето. Професор Кинкел до момента, когато Студентското въздържателно дружество го натовари да му даде тази статия, беше за умереното пиене. Но след като направи проучвания, как се отразява пиенето върху работоспособността на хората, проф. Кинкел заточа да поддържа разбирането, че всака изпита чаша намалява работоспособността. И наистина този, който иска да бъде господар на своите сили, не може да бъде поддръжник дори и на умереното пиене. (Ръкоплескания от мнозинството)

Законопроектът, който е поставен тук на разглеждане, не представлява онова, което представляваше американската забрана. Това не е един забранен закон, тъй, които са въздържатели, не могат идеално да бъдат поддръжници на закона в този смисъл. Но българските въздържатели за шастие са реалисти. Те гледат идеала, който свети на небето, но вървят и тъпчат по земята. И затова българските въздържатели за шастие са реалисти. Те гледат идеала, подкрепят мислата не за забраната, а за ограничаването.

По въпроса за намаление броя на кръчмите ние трябва да внесем няколко поправки в съответната глава на законопроекта. Първата поправка е за числото на кръчмите. В чл. 1 е казано, че във всяко населено място може да има най-много по една кръчма на всеки 800 жители, според последното преброяване. Но 800 жители при една гъсто населена София, при една гъсто населена Пловдив, при една гъсто населена Варна, пак значи кръчма до кръчма. Ние трябва тук това да направим — да увеличим броя на жителите за гъсто населените градове. И предложението е следното: в гъсто населените места да има по една кръчма поне на 1.500 жители.

Комисията, за която се говори в чл. 3, която ще има за задача да определя районите и да решава кой от наличните в района кръчми трябва да се остави, трябва да бъде попълнена в състава си от представителка на женското дружество и от представител на местното въздържателно дружество. Вие знаете, че от 9 септември насам не е станало нито едно свободно женско събрание — а от 9 септември стават постоянно свободни женски събрания без да е поставен лозунгът: „Искаме затваряне на кръчмите!“ Защо? Защото ние, майките, искаме да върнем бащите на нашите деца. И когато бащата е ангажиран в работа — а безспорно всеки трябва да бъде ангажиран в работа — ние искаме свободното време бащата да прекара в семейството си. Ние искаме детето да не заспи, без да види своя баща, без бащата да го погали. А не когато детето жадно чака своя баща да дойде, за да поиграе с него, или пък да му покаже някаква задача, той да дойде от кръчмата пиян, да ритне детето, да го бутне или да го набие. Такива бащи не искаме в нашите семейства.

Ето защо в комисията, която ще определя районите на кръчмите, която ще определя как ще се прилага законът, ние смятаме, че е абсолютно нужно да участва и представителка на женското дружество. (Ръкоплескания от мнозинството) И аз се налявам, че това ще бъде прието.

Друго нещо, което смятам, че също така с ръкоплескания ще приемете и значи, че ще внушим на комисията да го поправи, е по отношение на разстоянието, на което трябва да се намират кръчмите от мините, фабричните предприятия, училищата и казармите. То трябва да бъде увеличено. Какво са 150 м? То е едно изтичане. А ние искаме на време на работа в мините, в фабричните предприятия, по време на занимания в училищата и по време на работа в казармите слабохарактерните хора да не могат да изтичат да си гаврътнат по някоя чашка. Ние искаме тази възможност да се отнеме и затова правим предложение, разстоянието да бъде поне 500 м. (Някои народни представители от мнозинството ръкоплескат)

Един друг въпрос, драги народни представители и народни представители, който също така представлява голям обществен интерес, е въпросът — пак повтарям: аз съм въздържателка, но ние не провеждаме тук забранна въздържателна политика, а правим разумно и възможното да бъде постигнато днес — кога да бъдат отворени кръчмите. В чл. 9 е казано, че министърът на вътрешните работи или упълномощеното от него лице определя работното време в кръчмите и времето, през което може да се сервираат напитки в ресторантите и гостилниците. Като имате пред вид съединята, които ви дадох за законолуките в понеделник, като имате пред вид това, че в събота се получават пари от работника и че той разполага със свободно време, дека приемем тази система, която има в Швеция и Норвегия и в Финландия: кръчмите от събота по обед до понеделник сутринта да бъдат затворени. (Ръкоплескания от мнозинството) За нас жените то значи нещо друго, то значи друго и за децата, и за целия народ: мъжът да прекара своето свободно време в семейството, бащата да бъде при децата си — това въздържателите нима да ми простят, ако го кажа — ако трябва да пие, дека да пие в семейството си, пред погледа на жена си и децата си, пред критичния поглед, който ще го смущава при всяка изпита от него чаша. Заедно с това няма да има и проливане на запалката. Тук аз няма да предлагам това, което съм натоварена от въздържателите да предложа, което обаче аз не споделям — заплатите

на работниците да се изплащат в понеделник, за да не се чизнат в свободното време в събота и в неделя. Аз намирам, че е по-разумно заплатите да се изплащат в събота, но кръчмите да бъдат затворени в събота и неделя до понеделник сутринта, за да може семейството да прекара весело, с удоволствие, празнично, дори в охолство с парите, които се получават. (Някои от народните представители от мнозинството ръкоплескат)

В чл. 11 може би случайно е направен един пропуск, другар! Казано е: „Забравява се продажбата и консумацията на спиртни напитки в лавките и магазините при мините и индустриалните предприятия, в казармите, в бюфетите на читалищата и театрите.“ Пропуснато е да се каже „и в бюфетите на гарите.“ Всички ние сме свидетели на твърде много железопътни катастрофи, които стават не само поради невнимание, а и поради изхабеност анос на нашите машини. Тази изхабеност изисква много по-голямо внимание от страна на железничарите. Самите железничари са разбрали колко голям враг на тяхната професия е пиянството и затова, както прочетох, от 1920 г. ние имаме Железничарски въздържателен съюз. Трябва да се забрани продажбата на спиртни напитки в бюфетите на гарите. Това значи да се създаде още една предпоставка за редовно и спокойно движение.

Натоварена съм пак от нашите въздържателни организации — които по този случай изпратиха извънредно много резолюции, които може би много от вас са получили — да искам чл. 17 да бъде отменен. Чл. 17 постановява: (Чете) „Общината в която са затворени кръчмите по реда на тази глава, е длъжна в месечен срок, откакто е приведено в изпълнение решението да открие според нуждата един или повече общински магазини за продажба на спиртни напитки.“ В последната резолюция, която е резолюция на Габровското въздържателно дружество, е казано, че там, където народът гласува за затваряне на кръчмите, значи, той не иска да пие. Това е така, но ние имаме един печален случай и аз не мога да не го спомена.

Имаме референдум в с. Долни Пасарел. Затвориха се кръчмите с гласовете на жените. И един прекрасен летен ден, когато жените са на пикника, на един от мъжете се допика зода, друг гавката го заболява, трети имал някаква работа и всички еднв по едни се измъкват и на полето остават само жените да работят. По едно време жените се оглеждат и виждат, че са сами. Къде са мъжете? Търсят ги тук, търсят ги там — най-после ги намират в кръчмата на Горни Пасарел.

Ние не искаме да пращаме мъжете от едно място на друго. Затова отваряме на общински магазини за продажба на спиртни напитки — не кръчми, където да се пие на място, а магазин за продажба на спиртни напитки — за да може да се пие в къщи, е една временна мярка, която трябва да приемем като една необходимост, за да не стигаме до случая с Долни Пасарел.

Всичките резолюции, които и вие сте получили и аз получих от името на въздържателните организации у нас, почват с поздрав до отечественофронтовското правителство, че прави първата крачка за отрезвяване на нашата страна и за запазване здравето на народа. Този поздрав смятам, че трябва да го поднесем на тези, които внесоха законопроекта в нашето Велико народно събрание. Този поздрав е поздрав на българския народ, който съдържа пожеланието, това да бъде първата крачка, която да бъде последвана от редния и редния други крачки.

Въпросът за земеделското производство. Аз изхождам от парламентарната група на Земеделския съюз. Аз съм народна представителка от една колегия, която произвежда твърде много грозде. Никъде в природата вино не се създава, никъде в природата ракия не се създава. Те се създават от продуктите, които ни дава трудът на човека и природата. Ние искаме — и смятам, че интересите на земеделеца-стопанин ще бъдат толкова по-добре защитени — да има трансформиране в земеделското производство, за което ще говоря другарят министър Георги Попов. На тези, които смятат, че интересите на народа са засегнати от забраната на спиртни напитки и от ограничаване на пиянството, аз нося един брой от в. „Земеделско знаме“ от 1921 г. с една уводна статия от Стамболийски, озаглавена „Едно зло“. В нея той пише, че българският народ е трезвен, работлив и пестелив. Това е действително така, като се имат пред вид на първо място жените. Грамадното мнозинство от българските жени не са пияници, не са мързеливи и не са разточителни. От трезвост, трудолюбие и пестеливост правят вече изключение доста мъже. По-нататък той казва, че няма нищо друго в живота, което да ни прави по-голямо отвращение от пияния и мързеливия човек. И Стамболийски заключава, че Земеделският съюз чрез своето управление трябва да направи твърде много за ограничаване на мързеля и на пиянството. (Ръкоплескания от мнозинството)

Ако това може да го каже представителят на земеделския народ, големият син на този земеделски народ, Стамболийски, не може никой да упрекне днешното правителство, че не държи сметка за земеделското производство.

Когато преди 20 години — и аз много съжалявам, че моят уважаем проф. Петко Стоянов не е тук — събрахме статии за въздържателен сборник на студентското въздържателно дружество с мненията на професори по алкохолния въпрос, г-н Петко Стоянов ни изпрати, като каза: „Вашето движение няма място в живота, защото то е изкуствено създадено движение на аскета и фанатика“. Ето, дойде време това въздържателно движение да бъде признато не формално, а фактически, неговата работа да бъде призната като народнополезна, като извънредно ценна, строителна работа в нова републиканска България. И затова ние, които 20 години се огъвахме под разните укори, че въздържателното движение няма място в България, че нямат място фанатичните разбирания на някаква група аскети, днес сме горди, че нашето разбиране за трезвост е основа на ново строителство на нов живот. Само оня живот, който е построен върху трезва основа, може да даде здравя устой-

чива сграда, не построена на пясъчна основа. Ние днес сме горди и щастливи, че се намери отечественофронтовско народно правителство, което да сподели тези разбирания. (Ръкоплескания от мнозинството)

Един другар, който стои на твърде високо място, преди един ден ми каза: „Убийте красотата в нашия живот. Вие искате да убийте философията на селото — кръчмарите“. Кръчмарите могат да бъдат философи на селото, могат да бъдат украшение на живота! Ние смятаме, че по-добро украшение от здравия и работлив човек, по-добро украшение от здравото, щастливо семейство в нашата страна не трябва да съществува.

Вчера и онзи ден заседава конгресът на питейнопродавците. Години наред представители на въздържателното движение ходеха и по-здравяваха конгресите на питейнопродавците, защото въздържателите не са врагове никому, нито на питейнопродавците. Нужно е трансформиране на производството. Онзи, който продава това производство, той би могъл, вместо да продава алкохолни произведения, да продава безалкохолни и тогава ще служи на народа, ще му дава храна и ще създава удобствие.

Като се присъединявам към всички, които поздравиха правителството с внасянето на този извънредно важен, извънредно полезен за народа ни законопроект, и като пожелавам, ако не Великото народно събрание, то бъдещите Народни събрания да гласуват редица и редица закони, докато стигнем до една трезва България, аз искам да споделя с вас вярата на въздържателите, изразена във въздържателния химн: „Бъдещите дни са наши, трезви, ний ще победим!“ (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Има думата г-н министър Георги Попов.

Министър Георги Попов: (От трибуната) Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Аз зная, че мнозина от вас може би ще смятат този законопроект като един от много сектиско разбиране, като плод на аскетическо схващане, като плод на фантазбърско схващане на живота, защото наистина така се гледаше изобщо на въздържателното движение в миналото. Нас ни смятаха фантазбъри, нас ни смятаха, че бягаме, както каза другарката Вярта Златарева, от живота, от красотата, от веселото в живота. Даже мене на много места са ми казвали, че съм станал протестантин, защото свързвах въздържателното движение, трезвеността с в. „Зорница“, който най-напред е повдигнал въпроса за въздържанието в нашата страна. Съвсем погрешно разбиране, както за въздържателното движение, така и за мотивите, за намерението на правителството за създаване на този законопроект.

Този законопроект, г-жи и г-да народни представители, е плод на обмислено решение на правителството. Той е, така да се каже, включен в цялата негова политика за заздравяване на нашата страна. В този законопроект има стопански, биологични, народностни и културни мотиви. Аз ще ви изтъкна с няколко думи само поотделно всички тези мотиви.

Какви са стопанските мотиви на този законопроект? Вие знаете, че днес правителството мобилизира всички материални сили, всички трудови сили в нашата страна, за да възстанови, да реставрира разрушеното народно стопанство и да подготви стопанския възход на нашата страна. Нашето правителство мобилизира всички трудови сили, за да осъществи двегодишния стопански план, този план, който е толкова много хулен, осмиван, а правителството оскърбявано. Но въпреки всичко, той ще бъде осъществен, защото има единство между народа и правителството. (Ръкоплескания от мнозинството) Искане се, драги народни представителки и народни представители, напрежението и трудът на всички работоспособни сили в нашата страна, а тъкмо пиянството намалява работоспособността на човека.

Асен Паянгов (ЗНП): Чл. 17 не изразява тия мотиви, г-н министре!

Министър Георги Попов: Моля, ще Ви отговоря. — Вие чухте, че научно е доказано, че алкохолът намалява работоспособността. Статистиката е установила, че от 30 до 50 гр. чист алкохол, вкаран в организма, намалява за 24 часа работоспособността с 17%. Вие можете да си представите колко работни дни, колко труд се губи благодарение на разпространението на пиянството. За голямо съжаление, у нас няма статистика, която да изтъкне колко работни дни се губят, колко отсъствия се дават. Установено е, че най-много отсъствия във фабриките, в мините, в работилниците има в понеделник и вторник, когато хората са още махмурливи и че към сряда, четвъртък започва редовното посещение на фабриките и на работилниците. От статистиките, които Дирекцията на труда дава за злоупотуките, също така се установява, че най-много злоупотуки стават в понеделник. Дирекцията на статистиката дава следната статистика за годините 1937 до 1941 г.: в понеделник средно стават 163 злоупотуки, а в събота — 115.

Биологичните народностни мотиви на този законопроект са следните. Вие знаете, че алкохолът прояжда основната част на организма — клетката. В клетката алкохолът причинява разрушения, които се предават по наследство, и в резултат имаме дегенериране в семействата на пияните. В това отношение у нас липсва една статистика, каквато има в други страни. Но има страни, където са проследени няколко поколения на известни прияници и е установено, че от рода на тези прияници се раждат и развратници, и крадци, и всевъзможни дегенерирани типове. Идиотите, епилептиците, предразположените към болести и морално изродените именно са плод до голяма степен на пиянството. Увеличението на престъпността се дължи пак на алкохолизма. 50—60% от всички престъпления, особено нараняванията и убийствата, се дължат именно на пиян-

ството. И в това отношение ние нямаме още една добра съдебна статистика, за да излезем с данни пред вас, да видите поразителните поражения, които причинява пиянството.

Другарката Вярта Златарева ви каза нещо за градчето Банско. Аз имам на ръка едно изложение на един комитет в Банско. Да видите страшната картина в това малко градче! Природа великодушна, всичко хубаво, курортно градче, но в него се шират мизерията. Вие ще видите там кретени, ще видите епилептици. Отидете, г-жи и г-да народни представители, в това красиво градче, злезте в онзи дом, където има нещастници, за да почувствувате с всичкия си угрозата, влиянието, последиците от пиянството. Ще видите дегенерирани типове, които будят съжаление не, а просто огорчение. Вие ще излезете от този дом със страшна тъга, защото всички тези нещастия се дължат на пиянството, според статистиката и проучванията, които са направени. Позволете ми да ви прочета една част от това изложение. През 1945 г. в града е консумирано толкова литри вино, колкото ни каза Вярта Златарева, да не го повтарям. (Чете)

„Последиците от такъв разстроен живот са налице: за да има ендемичен кретенизъм в Банско, една от причините е алкохолизъмът — от 77 слабоумни кретени и идиоти в града 34 са на алкохолна почва! от 11 епилептици — 6 имат алкохолна основа.“

Обаче злоупотуките, убийствата и нараняванията още повече са увеличени. Така, през 1943, 1944 и 1945 г. в града общо е имало, под влиянието на алкохола: 4 убийства, 18 тежки наранявания и 285 по-леки наранявания. За нараняванията това се изразява в 2.840 дни, загубени в лечение и почивка.

От сведенията на общинския лекар се вижда, че преждевременните раждания и мъртвораждания всяка година се увеличават. Така, през 1941 г. е имало 2 мъртвораждания, през 1942 г. — 6, през 1943 г. — 5, през 1944 г. — 6, а през 1945 г. — 11!

Миналата 1945 г. народната власт, на местна почва, ограничили времето на отваряне на кръчмите на 2 часа дневно. Това разпоредение бе в сила около 8 месеца, обаче резултатите бяха явни. От статистиката на общинския лекар се вижда, че през това време не е имало нито едно убийство, нараняване или злоупотрека, предизвикани от злоупотреба с алкохол! Обаче, след отваряне на кръчмите за цял ден, за 5 месеца имаме: 2 убийства, 4 тежки наранявания и 36 по-леки наранявания.

Културните мотиви кои са? Алкохолът засяга нервната система, най-нежната част на организма на човека, и затова именно се поразява умствената дейност. А днес, вие знаете, на нас ни трябва хора на техниката, на науката, на изкуствата. Отечествонофронтовската власт полага много грижи за тяхното създаване и за техния по-добър живот, тъй както се полагат големи грижи за тези хора и в Съветския съюз.

На нас често пъти ни възразяват: виежте, че най-големите хора, най-големите майстори, най-големите хора на изкуството особено, са пияници. — Да, вие го знаем това. Ние знаем един Шарл Бодлер, ние знаем Едгард По, ние знаем наши видни композитори и писатели, че наистина са злоупотребявали с алкохола. Но ние знаем също, че тези нещастници са умирали млади, на млади години са ставали живи трупове. Ако не бяха пияници, те щяха да дадат много повече от това, което са дали. Един Едгард По, особено един Шарл Бодлер би дал много повече от това, което е дал, ако не беше злоупотребявал с пиянство. Един негов биограф ни казва: „Вие трябва да видите този 46-годишен човек, който изглежда като един старец на 80 години, благодарение на наследствеността и злоупотребата с алкохола.“

Реална ли е опасността от алкохолизма у нас, има ли основателни тези законопроект да ви бъде предложен и вие да го гласувате, г-жи и г-да народни представители? На вас ви се даде тук една хубава картина за консумацията на големи количества спиртни напитки. Вие видяхте, че голяма част от дохода на нашия работник, на нашия земеделец, на нашия занаятчия, на нашия чиновник днес, вместо да отива за подобрене живота на семейството, отива за пиянство. Изчислено е, че някъде това, което се харчи за пиянство, съставлява половината част от държавните бюджети. Такава статистика има в много страни.

Аз няма да повтарям това, което прочете народната представителка Вярта Златарева за броя на кръчмите. Но ще ви кажа, че кръчмата е — много право забеляза първата ораторка, която говори тук преди малко — огнище на зарази, кръчмата е гнездо на клоки, на вицове. Всички онези вицове, които се кроят против правителството, се създават в тия аперитиви, където разни зони и сунинги, под влияние на парите на алкохола, нямайки друга работа, измислят клоки и създават золумлуди против днешната народна власт. (Ръкоплескания)

Между вас има юристи. Спомнете си, г-да юристи, вашата едвокатска практика, делата, които сте защищавали за станали убийства, наранявания, обиди. По-голямата част от тях, да не кажа 60—70%, са извършени в кръчми и то от хора не в съвършено пияно състояние, когато се загубва и съзнанието и движението, а тъкмо тогава, когато са, както се казва, чакър-кефливи, малко пийнали вече. Затова ние сме решително и против умерените пияници. Защото този пияница, който се търкаля в пепелта или се клати из улици, той агитира против пиянството, той буди умерение и отвращение, но този почтен интелегент, който лие на крак, по чашка всеки ден, който е умерен пияч, той агитира много повече, отколкото онзи, който се търкаля по улици.

Особено зле се отразяват кръчмите, които са близо до работилниците, до фабриките, до мините. Аз обиколих всички минни в нашата страна и изнесох просто поразителни факти, г-жи и г-да народни представители. За такива спомена тук и Вярта Златарева. Аз видях работници, които си отиват в отпуск след 5—6 месеца и носят по 1.000—2.000 лв. в къщи, защото всичко са пропили. В с. Брижени, Горноджумайско, има 150 къщи и 17 кръчми. Там минерите, като излизат от мината, пропиват всичко, което са изка-

рали, и не могат да изпратят на своите семейства нищо. Така е при фабриките, така е и при казармите. Кръчмите край тях се отразяват най-зле.

Нам ни се правят възражения. Един от народните представители ми зададе въпрос — ние го знаем този въпрос, той ни се задава винаги, откакто съществува въздържателното движение: — „Лозарите какво ще правят? Ние не сме против лозарите. Не се ражда вино, не се ражда ракия, а се ражда хубавият, благодатен и полезен за организма плод — гроздето. У нас се произвеждат близо 600 милиона килограма грозде — 400 милиона килограма винен сок и около 200 милиона килограма за ядене. Установено е колко грозде трябва да яде един човек на ден. Само за два месеца трябва 200 милиона килограма грозде за българския народ. А вие знаете каква хранителност съдържа гроздето. Като вземете пред вид, че гроздето може да се съхранява и за по-късно време, то 300—350 милиона килограма грозде годишно може да бъде консумирано у нас.

Ето защо ние не сме против лозарите. Ако от гроздето може да се прави само спирт, ако от гроздето може да се прави само вино, ако от гроздето може да се прави само ракия, тогава вие можете да ни кажете: убивате лозарството. Но от гроздето могат да се правят деривати, могат да се правят мармалади, може да се прави гроздов мед, който е великолепна храна за децата, може да се прави и гроздов сок. Ние трябва да свикнем нашия народ да яде тия гроздови деривати, които са отлична и полезна храна за организма. Е, за какво убиване на лозарите можете да ни говорите? Не, тъкмо обратното — ние ще дадем възможност на лозарите да произвеждат, но не да произвеждат алкохол за отравяне, а храна за българския народ. (Ръкопляскания от мнозинството) Касае се, значи, да създадем нови навици — клин клин избива, гдето се казва — вместо да пие вино, да се ядат дериватите на гроздето.

На второ място нас ни се прави възражение: вие убивате помилката на кръчмарите. Вярно е. Но има друго нещо. Обикновено кръчмарството е странично занятие. Ние ще дадем възможност на тия хора да пласират своя труд. Отечественият фронт създава толкова много стопанска дейност, че те могат да намерят пласиране на своя труд в много по-полезна работа. Най-после за живота на 7 милиона български граждани ние няма да гледаме интересите на 20 и няколко хиляди граждани и заради тях да тровим тия 7 милиона души.

Но най-силното възражение, което ни се прави, г-жи и г-да народни представители, е, че щял да се оцети фиксът. Нам ни се казва: ами акцизът, ами патентът! Вие убивате финансите, вие пречите на държавата в настоящия момент! Аз съжалявам, че в България нямаме статистика, обаче в други страни има статистики, от които се вижда, че когато са правили баланс на туй, което държавата взема във форма на акцизи, на такси, на патенти, и онуй, което държавата харчи за болници, за престъпници, за затвори и за други такива, свързани с пиянството, балансът е съвършено ясен: пасивът е винаги за народното здраве.

Ето ви една статистика за Съветския съюз. На-напред нека ви кажа за нас. Общо от акцизи на вина, на каша, пиво и спирт за пиятиета, зредно с патента за производство и продажба в 1946 г. са постъпили 4.228.472.600 лв. Ако се направи сметка какво се харчи за болници и др., ще се види, че много повече се дава. Ние обаче имаме статистика за Съветския съюз. В Съветския съюз са направени сметка за 1927 и 1928 г. Постъпили са доходи от акциза на спиртните пиятиета 728 милиона рубли, а загубите се равняват на 1.270.000.000 рубли — два пъти повече. Печалбите на държавата от употребата на алкохолните напитки са два пъти по-малки от загубите, които тя претърпява, когато трябва да се грижи за алкохолиците, за болните от употреба на алкохолни напитки, за погасяване на всички загуби от пожари, злополуки, смъртни случаи и пр.

Ето, самите цифри за Съветския съюз за тази година говорят много повече, отколкото думите: загуба 2 милиона тона зърнени храни за приготвяне на спиртни напитки на обща стойност 150 милиона рубли; други разходи по приготвянето на спиртни напитки — 200 милиона рубли; безработни дни от пиянство — 135 милиона рубли; понижаване производителността на труда — 600 милиона рубли; 6.000 смъртни случаи от пиянство, като се смята средно цената на възрастния човек по 10 хиляди рубли — 60 милиона рубли; 300 хиляди престъпления върху личността на пиянството, като се смята 200 рубли за всяко престъпление — 60 милиона рубли; пожари от пиянство — 25 милиона рубли; лекуване на 500 хиляди алкохолици в градовете — 25 милиона рубли; 20 хиляди болни от алкохолни психози, лекуването им и социално осигуряване — 5 милиона рубли; 2 милиона задържани по улици в пияно състояние — 10 милиона рубли. Или всичко 1.270.000.000 рубли.

В Русия е започната сериозна борба още в първите дни на съветската власт. Аз ще ви прочета в последствие, какво е казал Ленин и след това Сталин за пиянството. Държи се точна сметка. Вие ще видите какви загуби има срещу приходите, които държавата получава от акциз и др.

В Франция положението е следното: печалбата от акциз е 300 милиона франка, а загубите са достигнали до 1.500.000.000 франка, т. е. загубите са 5 пъти повече. В Германия печалбата от акциз е 535 милиона марки, а загубата — 6.334.000.000 марки, т. е. загубата е 12 пъти повече. Независимо от това, като имате пред вид, че от гроздето се получават и други продукти, става една трансформация на производството и се получават срещу това приходи от нови данъци. Като притурите и тези нови данъци, които се получават, и печалбата на държавата от малкото харчене за болници, затвори и т. н., вие ще видите, че и това голямо възражение, което ми се прави, и то от хора държавници, е несъстоятелно. Ние ще имаме голяма полза от ограничаване на пиянството.

Аз ще ви дам сведения за борбата срещу пиянството в други държави, за да видите, г-жи и г-да народни представители, че не само свободните организации, въздържателни съюзи и други такива

се борят, но вече и организираната държавна власт предприема мерки против пиянството, против това голямо социално зло.

Ето, в Швеция например е въведена Готембургската система, усъвършенствувана със системата на д-р Брат. Преди 100 години се е казвало: „Пиян като швед“, а днес се казва: „Трезвен като швед“.

През 1855 г. се създава първият закон: забранили са производството на ракия на дребно и 90% от ракиоварните са били затворени. Ограничаване се времето за вързване на ракия. В кръчмите се сервира пиятиета само с ядене, а не с закуски. Дълговете за алкохол не се признават. Алкохол не се отпуща срещу залог на вещи. За производството и продажбата на спиртни пиятиета се дава преимущество на държавата, а не на частни лица. Търговията и производството на спиртни пиятиета е монопол на специални дружества.

Ето по какъв начин се ограничаване пиянството. И днес Швеция е една от трезвите страни изобщо. Преди няколко дни беше тук Георг Браунинг, който в разговор с министър-председателя му е изтъкнал благодатните резултати от въздържанието, от дейността на въздържателното дружество, от мерките, които е взела държавата. Налага се час по-скоро да бъдат изпратени хора в Швеция, които да проучат как там са се борили цели години срещу пиянството, за да постигнат тия резултати.

Още по-голяма борба е проведена в Русия. Аз ще ви дам някои сведения, за да видите, как е проведена борбата срещу пиянството в Съветския съюз. В Съветския съюз след Октомврийската революция настъпва страшно опияняване. Първите водачи, начело с Ленин, вземат сериозни мерки за ограничаване на пиянството в младата съветска държава. Сам Ленин казва: „Пролетариатът е възходяща класа. Той няма нужда от опиянение, нито като упойка, нито като стимул за творчество. Употребата на спиртните напитки ни води към капитализма, а не напред към социализма!“

Вие знаете, какво настана у нас, когато фашизмът съществуваше, г-да народни представители! Забрашиха се въздържателните дружества, забраниха се спортните дружества, забраниха се много ученически дружества и вместо тях изникнаха специални дружества, членовете на които заседаваха в кръчмите. Аз имам случая в Свищов да наблюдавам ученици, които заседаваха с учителите си в кръчми и пиянствуваха. Освен това и нашите спортисти се напиха и завързваха с побоища, а често — с убийства. На фашистите трябва се опиянено работничество, за да бъде владяно по-лесно, отколкото трезво работничество, което съзнава своето положение, своите интереси и особено чакана за борба за по-добър живот. Затова именно през време на фашизма се насърчаваше, и между учениците, и навсякъде, пиянството за сметка на културата. Нас ни забраняваха въздържателни сказки, кооперативни сказки, научни сказки, но за сметка на това кръчмите се пълнеха и това задоволяваше тогавашните управници.

Сталил казва: „Без водката — тази смъртоносна — би било по-добре, защото водката е зло. Сега нашата политика се заключава в това, постепенно да намаляваме производството на водката. Аз мисля, че в близко бъдеще ние ще отменим изцяло спиртния монопол и ще намалим производството на спиртните напитки до минимум и ще произвеждаме спирт толкова, колкото е необходим за технически цели, и след това ще ликвидираме напълно с продажбата на водката“.

А председателят на въздържателното движение в Съветския съюз Юрий Ларин казва: „Борбата с алкохолизма е част от нашето строителство. Алкохолизмът и социализмът са несъвместими“.

В Съветския съюз борбата срещу алкохолизма се води още непосредствено след Октомврийската революция. Обаче от 1927 г. до 1937 г., през време на двете петилетки, наред със строителството, се води борба с алкохолизма, борба за трезвост в Съветския съюз. Между работничеството се води усилена пропаганда за отрезвяване. Цялата съветска младеж, пионери, октомврийчета, комсомолци, женското движение, професионалните организации и въздържателното движение масово и широко провеждат пропагандата из пределите на Съветския съюз. Милионна книжнина се разпространява из съветската земя. Спиртните напитки стават лукс за работническата класа. Цената на водката става 3000 лв. за половин литър. Работниците, за да се напият добре, биха се замислили, защото при два пъти напиване би отишла цялата им заплатата. Така говори една посетителка в Съветския съюз през 1933 г.

Засилва се безалкохолното производство, производството на плодови вина — от ябълки, малини и пр. Увеличаване се мрежата на млекарниците в работническите райони. Увеличаване се производството на захар. Увеличаване се употреблението на минералните води, вместо бира и т. н. и т. н.

Както виждате, аз бих ви изредил още много интересни данни за борбата срещу алкохолизма. Забранява се търговията със спиртни напитки, ракия, бира или вино в районите около държавните предприятия — индустрия, транспорт, совхоза — на разстояние на 1 км. от тях в дните, когато се плащат на работниците надниците. Забранява се също така в районите, разположени до съответните предприятия — на разстояние 1 км. от тях — продажба на посочените пиятиета във време на почивката на работниците. Забранява се рекламата на спиртните пиятиета в общия печат, в справочниците, улици, върху зданията, трамваите, витрините и т. н. А у нас тъкмо обратното виждаме: с най-големи букви се рекламират спиртни пиятиета и се предлагат за консумация.

В Съветския съюз се забранява при лотарии да се предвиждат в печалбите спиртни напитки. Насърчава се откриването на безалкохолни чайни, млекарни и трапезарии, като се намаляват всички данъци върху тях. Забранява се продажбата на спиртни пиятиета върху територията на селските съвети, където има индустриални предприятия със 100 или повече работници, а също така и в районите на общините, където има индустриални предприятия с 1000 или повече работници. И когато се започна тази борба, пиянството започна да намалява в Съветския съюз.

И у нас е започнала борба с пиянството. Вие знаете, какво ви каза и другарката Вира Златарева, че у нас имаше 10 въздържатели съюзи, които развиваха великолепна дейност. Тези въздържателни съюзи обединяваха нашата интелигенция преди войните и особено в фашистко време играха голяма културна и просветителна роля. В тях си даваха срещи напредничавите елементи и това движение изигра благотворна роля не само за трезвеността, но изобщо за просветата и културата на нашия народ. Създаде се закон за референдума, обаче в последствие се отмени този закон. Издадох се много наредби и окръжия от Министерството на вътрешните работи и от Министерството на железниците.

Вие знаете, че много катастрофи станаха по нашите железници. Нека си признаем гук, голяма част от тях се дължат на нетрезвото състояние на железничарите. Също така Министерството на народното здраве издаде известни окръжия и най-после като резултат на тази свободна борба от въздържателните съюзи, полета вече и от новата отечественофронтиска власт, се явява в настоящият законопроект.

Според този законопроект борбата против пиянството се води в три направления. Най-напред се предлага намаляване на кръчмите. Аз нямам нищо против, че от името на министъра на вътрешните работи другарят Антон Югов е внесен този законопроект, за което трябва да бъде поздравен. (Ръкоплескания от мнозинството) Аз заявявам, че нямам нищо против да се възнат някои изменения. И така едно да пропуснем, а-а-а и само народни представители: колкото по-малко кръчми имаме, толкова ще имаме повече училища, читалища, просветителни културни учреждения, толкова по-добре ще бъде нашият народ. (Ръкоплескания от мнозинството) Помеждията на кръчмите ще ги превърнем в детски домове, ще направим от тях клубове, ще направим убежища, където младежта ще се събира за култура, за просвета, за наука, за да бъде полезна на утрешната възродеза република България. (Ръкоплескания от мнозинството)

Измененията, които се препоръчват, нека се внесат в комисията и там ще бъдат разглеждани.

Добре е да бъде по-голямо разстоянието от кръчмите до мините, казармите и фабриките. Колкото разстоянието е по-голямо, толкова по-трудно ще бъде пиянството на работниците.

Отварят се общински кръчми за домашна консумация. Направих ми се възражение, че не трябва да съществуват такива кръчми. Тъкмо тук аз не искам да издадем в ролята на американските въздържатели, да компрометираме въздържателното движение и борбата против пиянството. Ние се съобразяваме с реалните условия у нас. Ние знаем, че се борим с едно вековно зло, ние знем колко е дълбока традицията за упияне: ще се роди — ще пият; ще се жени — ще пият; ще умре — пак ще пият. Никой не може да се отърси от този обичай. Най-голямо учудване, г-жи и г-да народни представители, аз съм предизвиквал, когато, отивайки в провинцията съм отказвал да пия. Казвали са ми: „Как може един държавник, как може един министър да не бъде сериозен“, — т. е. да бъде въздържател! Толкова много е вкоренен навиът към пиянето.

Както казах, ние има да се борим с вековно зло и няма защо да правим скокове, няма защо да вземем невременния мерк, които ще компрометират тази борба. Затова ние казваме: да има по-малко кръчми. Може да няма кръчми, където селяните да пият, но може да има общински кръчми за кудуване напътки за домашна консумация. В такъв случай по-рядко ще се пият хората и по-малко ще бъде пиянството, защото мъжът ще се срамува да пие в присъствието на своята жена и деца. А в кръчмите може да се отпусне, защото там атмосферата е такава.

Второто направление, в което се развива борбата срещу пиянството по този законопроект, е: ограничаване на времето за продажба на спиртни напитки. Нека комисията разгледа по-подробно тази глава и да оточи през кои часове да не се прозават спиртни напитки. И аз съм съгласен, че в бюфетите на гарите не трябва да има пие, защото всички катастрофи, които са ставали по железниците, са предизвикани от хората в пияно състояние, когато машинистите слизат от машините, пияват се в бюфетите по гарите и след това правят катастрофи. Това е въпрос на комисията.

Забранява се продажбата на спиртни напитки в читалища, лавки, магазини, фабрики, казарми и пр.

И най-после, последната глава — това е затварянето на кръчмите чрез референдум. Недейте мисли, че тази идея е чужда на нашия народ. Знате ли колко резолюции имаме по този въпрос? Знате ли как жените ни посрещат, когато говорим за затварянето на кръчмите? В много села кръчмите биха били затворени. Би се получила голям резултат. И това затваряне ние го правим не задължително, а факултативно. Там където населението иска, може да затвори кръчмите, а където не иска, където няма условия за това, може да не ги затвара.

Заклучавам, г-жи и г-да народни представители! Днешната отечественофронтиска власт предприема една голяма задача — да трансформира нашия стопански, политически и културен живот. Тя иска да създаде благоденствие на целия народ, да създаде нови стопански институции, нови стопански форми, да създаде по-усъвършенствувани начини за производство в индустрията, занаятите и земеделието. Напето управление се стреми да създаде една истинска народна демокрация, свобода и права на гражданите. То се стреми да създаде култура — всеки български гражданин да бъде въведен в културните блага, създадени от техниката, науката и изкуството. Е добре, за всичко това трябва нов човек, който ще твори този нов чужд живот. Този човек трябва да бъде физически здрав, трябва да бъде умствено силен, трябва да бъде умствено усъвършенствуван. Между многото други условия, които ще допринесат за създаването на този човек, е и трезвеността. Трезвеността е един от факторите за създаване на новия човек. И затова

правителството на Отечествения фронт, създавайки тази голяма нужда от превъзпитание на човека, от новия човек, който ще твори нова възродеза и демократична България, ви предлага този законопроект. И аз вярвам, че вие ще го гласувате единодушно и че в комисията всеки от вас ще може да нанесе ония изменения, които са необходими и полезни. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ще пристъпим към гласуване. Тия г-да народни представители, които са съгласни да приемат на първо четене законопроекта за намаляване броя на кръчмите и ограничаване пиянството, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Г-да народни представители! Пристъпваме към точка шеста от дневния ред.

Одобрене решенията на прошегарната комисия, взети в заседание и № 15 май 1947 г., протокол № 6.

Моля докладчика да докладва решенията на комисията.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„РЕШЕНИЕ

за одобрение решенията на прошегарната комисия при Великото народно събрание, взето в заседанието и на 15 май 1947 г., протокол № 6

Одобрено е означените по-долу решения на прошегарната комисия при Великото народно събрание, взети в заседанието и на 15 май 1947 г., а именно:

1. Борис Григоров Любенов, от с. Владай, Софийско, вх. № 8852 от 1938 г.

Опрошаване му се сумата 5.145 лв., заедно с лихвите до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 4250, 4258, 7780 от 1934 г. на Софийската областна сметна палата, акт № 33/1934 г. на бившата Софийска окръжна постоянна комисия и изпълнителни листове № 584/1940 г. на Софийския околийски съд и № 748 от 1939 г. на Софийския областен съд.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 1 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

2. Илю Иванов Пенков, от гр. Борисовград, вх. № 10584 от 1940 г.

Опрошаване му се сумата 8.900 лв., произлизаща от остатък от глобата по постановление № 337 от 1938 г., дължима към Първомайското данъчно управление.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 2 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

3. Иван Николов, от гр. Стара Загора, вх. № 9700/1941 г.

Опрошаване му се сумата 12.957 лв., заедно с лихвите до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 147, 148, 149, 150/1940 г. на Хасковската областна сметна палата.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 3 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

4. Марияка Люба, Йордан и Добриня Иванова Данчева, от с. Хърсово, Исперихско, вх. № 10192/1941 г.

Опрошаване му се наследниците на Иван Данчев от с. Хърсово, Исперихско, лихвата върху сумата 82.478 лв. до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 571/1939, 550, 567, 626 1941 г. на Варненската областна сметна палата и постановление № 1321/1923 г. на Варненската сметна палата, а главницата на сумата 82.478 лв. да изплатят безлихвено на разсрочки.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 4 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

5. Лазар Вълков Добреца, от гр. Каофер, вх. № 671/1944 г.

Опрошаване му се лихвите до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 180.072 лв., дължима по решения № № 1266 от 1943 и 1147/1946 г. на Пловдивската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 5 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

6. Атанас Петков Троянски, от с. Класура, Берковско, вх. № 6354/1946 г.

Опрошаване му се сумата 143.917 лв., произлизаща от лихви 5% месечно за закъснение, начислена до 30 юни 1946 г., както и след

двумата се такава след 1 юли 1946 г. до деня на изплащане таксата върху фактурна стойност, дължими към Берковското данъчно управление."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 6 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"7. Асен, Вира и Жана Андонови п. Харалампиеви, от гр. Кюстендил, вх. № 6611/1946 г.

Опрощава се на наследниците на Андон п. Харалампиев, от гр. Кюстендил, сумата 44.337 лв. и лихвата върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по решения № № 1117 от 1936 и 197/1942 г. на Пловдивската областна сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 7 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"8. Стою Петков Йолов, от с. Полица, Белослатинско, вх. № 7103 от 1946 г.

Опрощава му се сумата 19.700 лв. глоба по постановления № № 17, 50 и 59/1945 г., дължима към Белослатинското акцизно управление."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 8 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"9. Атанас Драганов Данчев, от г. София, вх. № 10171/1946 г. Опрощава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 2.390 лв., дължима по решение № 3287 от 1935 г. на Бургаската областна сметна палата и резолюция № 413 от 1935 г. на съда при Върховната сметна палата, а главницата да изплати безлихвено."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 9 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"10. Грую Любенов Груев, от гр. София, вх. № 1212/1946 г. Опрощава му се сумата 7.080 лв., заедно с лихвите до деня на обнародване настоящото решение, дължима по постановление № 60 от 1924 г. на министъра на финансите."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 10 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"11. Георги Филипов Тонев, от гр. София, вх. № 12573/1946 г. Опрощава му се сумата 22.677 лв., заедно с лихвите до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решение № 109 от 1943 г. на Пловдивската областна сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 11 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"12. Васил Сотиров Терзиев, от гр. Ямбол, вх. № 1466/1946 г. Опрощава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 79.086 лв., дължима по решения № № 1176 от 1929, 3274 от 1936, 385 от 1937 и 241 от 1941 г. на Бургаската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 12 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"13. Желязка Ганчева Петрова, от с. Фердинандово, Карнобатско, за себе си и като законна представителка на малолетните си деца, вх. № 14148/1946 г.

Опрощава се на наследниците на Генчо Петров, от с. Фердинандово, Карнобатско, лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 174.346 лв. и 50% от главницата или сумата 87.173 лв., дължими по решения № № 416 от 1930, 518, 1166 от 1938, 1468, 2646 от 1936 г., 249, 1385 от 1937 г., 1297 от 1939 г., 2031 от 1940 и 490 от 1946 г. на Бургаската областна сметна палата, а остатъка от главницата на сума 87.173 лв. да изплатят безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 13 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"14. Александър Стоянов Великов, от гр. Русе, вх. № 14155/1946 г. Опрощава му се 50% от сумата 48.454 лв. или сумата 24.227 лв., дължима по решения № № 2303 от 1927 г., 663 от 1929 г., 728 и 4093 от 1931 г. на Търновската областна сметна палата, а остатъка от главницата на сума 24.227 лв. да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 14 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"15. Неделчо п. Павлов, от с. Тетово, Кубратско, вх. № 14511 от 1946 г.

Опрощават му се лихвите до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 29.537 лв., като внесена сума 23.000 лв. се прихваща срещу главницата, а остатъка от главницата на сума 537 лв. да изплати."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 15 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"16. Кузман Матов, от с. Старо село, Врачанско, вх. № 14746 от 1946 г.

Опрощава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 14.490 лв., дължима по решения № № 1734 от 1931 г. на Врачанската областна сметна палата, 2334, 2541, 2947 от 1937 г. на Видинската областна сметна палата и резолюция от 24 декември 1928 г. на съда при Върховната сметна палата, а главницата да изплати безлихвено."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 16 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"17. Данка Стоянова Стойменова, от гр. София, вх. № 15386/1946 г. Опрощава се на наследниците на Стоян Стойменов Стоянов, от гр. София, сумата 65.001 лв. и лихвата върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по решение № 1193 от 1942 г. на Софийската областна сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 17 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"18. Цвятко Христов Стоянов, от гр. Златица, Пирдопско, вх. № 16140 от 1946 г.

Опрощава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 150.721 лв., дължима по решение № 333 от 1937 г. на Софийската областна сметна палата, и 123.000 лв. от главницата, а остатъка от главницата на сума 30.721 лв. да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 18 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"19. Наследниците на Руско Петров Русев, от гр. Ямбол, вх. № 16345 от 1946 г.

Опрощава се на наследниците на Руско Петров Русев, от гр. Ямбол: а) сумата 212.286 лв., дължима глоба по изпълнителен лист № 22 от 1942 г., издаден от Ямболския областен съд; б) върху сумата 54.532 лв. до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 3059 от 1935 г., 27 от 1936 г., 26, 364, 1354 от 1940 г., 557 от 1941 г., 97 от 1944 г. и постановление № 143 от 1940 г. на Бургаската областна сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 19 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

"20. Мария Иванова Димитрова, от гр. Елхово, за себе си и като представителка на малолетните си деца, вх. № 16530 от 1946 г.

Опрощава се на наследниците на Иван Димитров Димов, от гр. Елхово, лихвата върху сумата 84.017 лв. до деня на обнародване настоящото решение, дължими по решение № 189 от 1937 г. на Бургаската областна сметна палата и изпълнителен лист № 1073 от 1937 г., издаден от Ямболския областен съд, и 60.000 лв. от главницата, а остатъка от главницата на сума 24.017 лв. да изплатят безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 20 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

21. Димитър Иванов Димитров, от гр. Пазарджик, вх. № 16690 от 1946 г.

Опрошава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 12.357 лв., дължима по решение № 1161 от 1946 г. на Пловдивската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 21 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

22. Никола Костадинов Попов, от с. Широка лъка, Девинско, живущ в с. Фотино, Пещерско, вх. № 16863 от 1946 г.

Опрошава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 76.557 лв., дължима по изпълнителни листове № № 172 от 1925, от 27 март 1928 г., издаден от Пашмаклийския окръжен съд, 862 от 1926 г. от 16 ноември 1927 г., издаден от Пловдивския апелативен съд, постановление № 251 от 1928 г. на министъра на финансите и решения № № 1793 от 1937, 194 и 2071 от 1940 г. на Пловдивската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 22 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

23. Божан Иванов Ненов, от с. Памукчим, Новопазарско, вх. № 1875 от 1947 г.

Опрошава му се лихвата върху сумата 50.007 лв. до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 2744 от 1941, 7510 от 1946 г. на Върховната сметна палата и постановления № 75 от 1928 г. на министъра на финансите и резолюция № 228 от 1933 г. на съда при Върховната сметна палата, и 50% от главницата или сумата 25.003 лв., а останалите 50% от главницата на сума 25.004 лв. да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 23 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

24. Стоян Попов Захариев, от с. Джулюница, Горнооряховско, № 2413 от 1947 г.

Опрошава му се сумата 121.760 лв., съставляваща глоба по нарушение закона за акцизите, дължима по постановление № 109 от 1946 г. към Дунавското данъчно управление."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 24 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

25. Христо Трайков Иванов, от гр. Горна Джумая, вх. № 2383 от 1947 г.

Опрошава му се сумата 18.585 лв., заедно с лихвите до деня на обнародване настоящото решение, дължими по решение № 452 от 1942 г. на Софийската областна сметна палата и резолюция № 639 от 1943 г. на съда при Върховната сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 25 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

26. Георги Димитров Желев, от гр. Варна, вх. № 3296/1947 г. Опрошава му се сумата 36.636 лв., остатък от дължима за конфискационна стойност глоба и др. по наказателно постановление № 2622, от 17 юни 1943 г., на Варненската митница."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 26 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

27. Иванка Кирилова Даракчиева, от гр. Габрово, бивша народна учителка в с. Трялестник, Пловдивско, вх. № 3725/1947 г.

Опрошава ѝ се дължимата сума за неправилно получена заплата и допълнително възнаграждение върху нея за времето от 1 октомври 1945 г. до 20 септември 1946 г., като народна учителка в с. Трялестник, Пловдивско."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 27 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

28. Дончо Милутинов Каварджиков, от гр. Ямбол, живущ в с. Генерал Иззов, Ямболово, вх. № 3690/1947 г.

Опрошава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 85.245 лв., дължима по решения № № 137/1923, 1597, 1739, 2425 от 1929, 1021 от 1932, 2121/1935, 1741, 3462 от 1936 г. на Бургаската областна сметна палата и решения № № 6854, 6855 от 1934 г. на Пловдивската областна сметна палата, и 50% от главницата или сумата 42.623 лв., а остатъка от главницата на сума 42.622 лв. да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 28 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

29. Христо Кочов Христов, от с. Бохот, Плевенско, вх. № 4360 от 1947 г.

Опрошава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 53.649 лв., дължима по решения № № 1507, 1793 от 1924 г., 154, 1249 от 1926 г., 1701 от 1927 г., 1593 от 1928, 1536 от 1931, 910, 1010, 6872 от 1935 г. на Близката Плевенска окръжна сметна палата и Търновската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 29 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

30. Желю Маргаритов Желев от с. Ветрен, Казанлъшко, вх. 5015 от 1942 г.

Опрошава му се сумата 104.219 лв., произхождаща от втори размер акциз, двойно мито и конфискация по постановление № 230 от 1925 г. и изпълнителен лист № 117 от 1926 г., издаден от Старозагорския окръжен съд."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 30 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

31. Стефана М. Конакчиева, от гр. София, вх. № 6166/1942 г.

Опрошава ѝ се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 3.400 лв., дължима по решение № 3890 от 1935 г. на Софийската областна сметна палата и резолюция № 306 от 1938 г. на съда при Върховната сметна палата, а главницата да изплати безлихвено."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 31 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

32. Наследниците на Атанас Димитров, от с. Първенец, Ямболово, вх. № 9145/1942 г.

Опрошава се на наследниците на Атанас Димитров, от с. Първенец, Ямболово сумата 30.715 лв., заедно със следващите се лихви до деня на обнародване настоящото решение, дължими от покойния им наследодател по решения № № 67 от 1927 и 315 от 1941 г. на Бургаската областна сметна палата."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 32 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

33. Владимир Димов Висилев, от гр. София, вх. № 6591/1943 г.

Опрошава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 108.437 лв., дължима по решения № № 1322, 1937, 206 от 1941 и 122 от 1945 г. на Бургаската областна сметна палата, а главницата да изплати безлихвено на разсрочки."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 33 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

34. Костадин Давидков Марков, от гр. Горна Джумая, вх. № 61 от 1944 г.

Опрошават му се лихвите до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 35.649 лв., дължима по решение № 785 от 1940 г. на Пловдивската областна сметна палата, и 50% от главницата или сумата 17.825 лв., а остатъка от главницата на сума 17.824 лв. да изплати безлихвено."

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 34 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„35. Марийка Владимировна Григорова, от гр. Трън, за себе си и като законна представителка на малолетните си деца, вх. № 687 от 1944 г.

Опрошават се на наследниците на Владимир п. Григоров, от гр. Трън, лихвите до деня на обявяване настоящото решение върху сумата 66.327 лв., дължими по решение № 612/1937 г. на Софийската областна сметна палата, и изпълнителен лист № 325/1937 г. на Кюстендилския областен съд, и 50% от главницата или сумата 33.164 лв., а остатъка от главницата на сума 33.163 лв. да изплатят безлихвено на разсрочки.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 35 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„36. Михо Господинов Михов, от с. Добросел, Елховско, вх. № 1029 от 1944 г.

Опрошават му се сумата 8.641 лв., заедно с лихвата до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решение № 1647 от 1928 г. на Бургаската областна сметна палата. Събрането не се връща.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 36 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„37. Любен Г. Чорбаджиев, от гр. Ляковец, вх. № 5603/1946 г.
Опрошават му се сумата 6.485 лв. и лихвите до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решение № 1451/1935 г. на Търновската областна сметна палата. Събрането не се връща.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 37 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„38. Стефан Михайлов Драгев, от с. Сигмен, Карнобатско, вх. № 882/1946 г.

Опрошават му се сумата 132.917 лв., дължими по решения № 129 и 1062/1927 г. на Бургаската областна сметна палата и постановление № 76/1926 г. на Министерството на финансите.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 38 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„39. Бонка Господинова Вържарова, от гр. Котел, вх. № 11790 от 1946 г.

Опрошават се на наследниците на Господин Христов Вържаров (Бонка и Слава Господинов Вържаров) от гр. Котел, сумата 1.494.739 лв., заедно с лихвите до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решения № 7 и 8/1943 г. на Бургаската областна сметна палата и резолюции № 110 и 111 от 1944 г. на съда при Върховната сметна палата.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 39 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„40. Наследниците на Флоре Ст. Рачелов (Марийка, Димчо, Алек. сандър Флорев), от с. Гулянци, Никополско, вх. № 12638/1946 г.
Опрошават се на наследниците на Флоре Ст. Рачелов, от с. Гулянци, Никополско, лихвите до деня на обявяване настоящото решение върху сумата 6.384 лв., дължими по решение № 2173 от 1945 г. на Търновската областна сметна палата, а главницата да изплатят безлихвено.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 40 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„41. Христо Михайлов Момчев, от гр. Ямбол, вх. № 14416/1946 г.
Опрошават му се 50% от сумата 172.508 лв. или сумата 86.254 лв., дължими по постановление № 261/1934 г. на министъра на финансите.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 41 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„42. Стефан Добрев Мелджиков, от гр. София, вх. № 14885 от 1946 г.

Опрошават му се лихвите до деня на обявяване настоящото решение върху сумата 511.532 лв., дължими по решение № 8976 от 1935 г. на Софийската областна сметна палата.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 42 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„43. Марийка Кирова Бойчева, от гр. Търговище, вх. № 15456 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 17.599 лв. и лихвите върху нея до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решение № 381 от 1944 г. на Търновската областна сметна палата.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 43 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„44. Димитър Станков Мичев, от гр. София, вх. № 1059/1947 г.
Опрошават му се сумата 65.000 лв. глоба, дължима по постановление № 5839, от 19 март 1947 г., към Софийското акцизно управление.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 44 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„45. Атанас Х. Ибрахимов Ходков, от с. Белоград, Новопазарско, вх. № 15796/1946 г.

Опрошават му се сумата 66.426 лв. глоба III и III размер данъка, дължима към Новопазарското данъчно управление.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 45 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„46. Илия Чернев Илиев, от гр. Нова Загора, вх. № 16606 от 1946 г.

Опрошават му се лихвите до деня на обявяване настоящото решение върху сумата 19.960 лв., дължими по решение № 31 от 1945 г. на Върховната сметна палата, и от главницата само сумата 9.960 лв., а остатъка от главницата на сума 10.000 лв. да изплатят безлихвено.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 46 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„47. Юрдан Маринов Добрев, от гр. Търговище, вх. № 16993 от 1946 г.

Опрошават му се сумата 28.656 лв. и лихвите върху нея, до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решение № 669/1941 г. на Варненската областна сметна палата.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 47 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„48. Димо Пенев Радаков, от с. Совгурларе, Карнобатско, вх. № 16939/1946 г.

Опрошават му се: а) сумата 150.613 лв., дължима по изпълнителен лист № 1250/1941 г., издаден от Бургаския областен съд; б) лихвите до деня на обявяване настоящото решение върху сумата 179.888 лв., дължима по решения № 693 и 840/1942 г. на Бургаската областна сметна палата, а главницата 179.888 лв. да изплатят безлихвено на разсрочки.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 48 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„49. Тончо Пенчев Шишков, от гр. Габрово, вх. № 1202/1947 г.
Опрошават му се сумата 38.843 лв. и лихвите върху нея до деня на обявяване настоящото решение, дължими по решения № 112, 2296 и 2227 от 1946 г. на Търновската областна сметна палата, по съгласно задължение по отношение на задължените лица Стоян Крадев Иванов, от гр. Пловдив, и Георги Константинов, от гр. Русе, остава в сила.“

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 49 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„30. Пею Тотев Пеев, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1204/1947 г. Опрощава му се сумата 2.460 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановление № 516 от 1945 г., издадено от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 50 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„51. Пенчо Дончев Пенчев, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1205 от 1947 г.

Опрощава му се сумата 380 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановления № № 160 и 510 от 1945 г., издадени от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 51 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„52. Стефан Пеев Стоев, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1212 от 1947 г.

Опрощава му се сумата 7.200 лв., дължима по постановление № 577 от 1944 г., издадено от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 52 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„53. Стефан Гевев Христов, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1213 от 1947 г.

Опрощава му се сумата 17.920 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановления № № 571, 557 и 576 от 1944 г., издадени от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 53 от решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„54. Райна Станчева Цонева, от с. Моневица, Габровско, вх. № 1215.

Опрощава ѝ се сумата 3.080 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановление № 518 от 1945 г., издадено от Габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 54 от решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„55. Нелю Цонев Недев, от с. Моневица, Габровско, вх. № 1216 от 1947 г.

Опрощава му се сумата 4.060 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановление № 516/1944 г., издадено от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 55 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„56. Нела Стефанова Добрева, от с. Моневица, Габровско, вх. № 1217/1947 г.

Опрощава ѝ се сумата 5.010 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановление № 517 от 1944 г., издадено от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 56 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„57. Йордан Димитров Иванов, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1219/1947 г.

Опрощава му се сумата 2.720 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановления № № 159 и 512/1945 г., издадени от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 57 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„58. Христо Рачев Христов, от с. Търсия, Габровско, вх. № 1220 от 1947 г.

Опрощава му се сумата 1160 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по постановления № № 162, 308, 478, 463, 517/1945, 477 и 733/1946 г., издадени от габровския административен лесничей.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 58 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„59. Наследниците на Ненко Цонков Мръдаков (Йова, Анка, Марийка и Цонка Ненкови), от гр. Котел, вх. № 3865/1947 г.

Опрощава се на наследниците на Ненко Цонков Мръдаков, от гр. Котел, сумата 100.408 лв., дължима по изпълнителен лист № 71 от 1938 г., издаден от Сливенския областен съд.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 59 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„60. Настоятелството на читалище „Васил Левски“, гр. Варна, вх. № 2737/1947 г.

Опрощава се на читалище „Васил Левски“, гр. Варна, сумата 649.404 лв., дължима за акциз и други берии върху входни билети за кинопредставления за минали години.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 60 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„61. Васил Атанасов Христов, митницата, гр. Ивайловград, вх. № 4841/1947 г.

Опрощава му се сумата 4.267 лв., дължима по контролни изло- жения № № 536 и 537/1944 г. на Дирекцията на митниците.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 61 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„62. Стоян Статев, от с. Вресово, Айтоско, вх. № 6924/1938 г.

Опрощава му се сумата 15.102 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по решение № 1547 от 17. X. 1930 г. на Бургаската областна сметна палата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 62 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„63. Руси Алдинов Инджов, от с. Трън, Старозагорско, вх. № 10084/1938 г.

Опрощава се на наследниците на Руси Алдинов Инджов, от с. Трън, Старозагорско, сумата 8.423 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими по болнична сметка към Александровата болница.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 63 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„64. Димитър Панайотов Такев, от гр. Сливен, вх. № 4974 от 1940 г.

Опрощава му се остатъкът от дължимата сума 41.547 лв. и лих- вите върху цялата дължима сума до деня на обнародване настоя- щото решение, дължими по решения № № 234 и 235 1937 г. на Бургаската областна сметна палата, потвърдени с решения № № 183 и 184, от 8 август 1939 г. на Върховната сметна палата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 64 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„65. Наследниците на Димитър С. Боювски, от гр. София, вх. № 7375/1940 г.

Опрощава им се сумата 48.790 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 65 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра- нието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„66. Давид Митов Тронков, от гр. Враца, вх. № 8324/1940 г. Опрощава му се сумата 14.550 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 66 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„67. Иван Конев Минов, от гр. София, вх. № 8529/1940 г. Опрощава му се сумата 21.165 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължими данък занятие „гостилничарство“ за 1930 до 1933 г. към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 67 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„68. Жейка Димитрова Стоянова, от гр. Айтос, вх. № 8754/1940 г. Опрощава се на наследниците на Димитър Стоянов Милев, от гр. Айтос, сумата 22.183 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължима по решения № № 806 и 1364/1928 г. на Бургаската окръжна сметна палата (ревизирани с решения № № 307 и 308/1940 г. на Бургаската областна сметна палата) от покойния им наследодателя Димитър Стоянов.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 68 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„69. Тотю Димитров, от с. Левски, Плевенско, вх. № 8797/1947 г. Опрощава му се сумата 15.750 лв., дължима към отделението за подпомагане пострадалите от войните.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 69 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„70. Александър Митев Механджийски, от гр. София, вх. № 225 от 1941 г. Опрощава му се сумата 5.693.762 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължима за данъци, глоби и други по постановление № 85/1923 г. и изпълнителни листове № № 29651/1922, 5 1925, 590/1923, 85/1923 и 86/1923 г. към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 70 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Понеже часът е 9, моля, съгласно правилника, онези г-да народни представители, които са съгласни, заседанието да продължи след 9 ч., да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„71. Димитър Маринов Енчев, Георги Вълзов Василев, Иван Вълзов Василев, Минчо Стойков Стоянов, Васил Тодоров Василев, Петко Петков Петков и Лазар Георгиев Лазаров, преселници, живущи в с. Писарево, Касъмска околия, вх. № 1529/1942 г.

Опрощава им се стойността на падежата за изхранване царевича на следните лица, живущи в с. Писарево, Касъмска околия: 1) Димитър Маринов Енчев — 750 кгр.; 2) Георги Вълзов Василев — 600 кгр.; 3) Иван Вълзов Василев — 600 кгр.; 4) Минчо Стойков Стоянов — 550 кгр.; 5) Васил Тодоров Василев — 890 кгр.; 6) Петко Петков Петков — 680 кгр. и 7) Лазар Георгиев Лазаров — 650 кгр.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 71 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„72. Кмета, : Николаево, Казанлъшко, вх. № 3906/1942 г. Опрощава се на жителите на махалата Златни-рът, Николаевска община, Казанлъшка околия, сумата 62.940 лв. съдебни и деловодни разходи, дължима по изпълнителен лист № 653/1939 г. от 18. XII. 1940 г., издаден от Търновския областен съд.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 72 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„73. Димитър К. Добрев, от гр. София, вх. № 702/1943 г. Опрощава му се сумата 4.339 лв. данък занятие „харуцарство“ и лихвата върху нея, дължими по картон № 16006 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 73 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„74. Ханим Исак Елеа, от гр. Стара Загора, вх. № 1486/1943 г. Опрощава му се сумата 11.533 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължима по изпълнителни листове № № 1649, 2427/1938, 829 1939, 393 1940 и 207/1941 г. към отделението за подпомагане пострадалите от войните, при условие, че върне предварително дадената му от последното пишеша машина.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 74 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„75. Павел Начев Наумов, от гр. София, вх. № 2563/1943 г. Опрощава му се сумата 8.190 лв. данъци за 1935 г. и лихвите върху нея, дължима по картон № 44300 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 75 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„76. Милан Мартинов Тасев, от гр. София, вх. № 3841/1943 г. Опрощава му се сумата 13.237 лв. данъци и лихвите за закъснение върху нея, дължим данък занятие „коларо-дърводелство“ по картон № 34041 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 76 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„77. Пенка Андреева Касъджикова, от гр. Пловдив, вх. № 6291 от 1943 г. Опрощава ѝ се сумата 4.088 лв., от които 2.046 лв. акциз и общински налог реколта 1929 г., 250 лв. данък занятие с върхуния за 1929/1930 г. и лихва за закъснение 1092 лв., дължими от покойния ѝ съпруг Андрей Йозов към Пловдивското областно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 77 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„78. Мирка и Луиза Костови Мирчеви, от гр. София, вх. № № 6740 и 6741/1943 г. Опрощава им се сумата 14.910 лв. данък занятие „шапкарство“ за времето до 1931 г. и лихвите върху нея, дължими по картон № 35112 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 78 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„79. Стоян Христов Карастоянов, от с. Теодосиево, Горнооряховско, вх. № 8319/1943 г. Опрощава му се сумата 107.062 лв., дължима за данъци и лихви към Горнооряховското данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 79 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„80. Иван Радоев Козаров, от гр. Попово, вх. № 1090/1944 г. Опрощава му се сумата 59.394 лв., дължима за лихви към 19. III. 1947 г. по решение № 708/1940 г. на Варненската областна сметна палата и изпълнителен лист № 830/1940 г., издаден от Шуменския областен съд.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 80 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„81. Еравант Касабян Оханов, от гр. София, вх. № 4402/1946 г. Опрощава му се лихвата до деня на обнародване настоящото решение върху сумата 244.198 лв. дължими данъци за 1930-1935 г. от занятието му „слякарство и кафеджийство“ и 50% от гланицата по картон № 20708 към Софийското градско данъчно управление, а остатъка от гланицата да изплати.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 81 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„82. Слэве Стоилов Радев, от гр. София, вх. № 4734/1946 г. Опрошавя му се сумата 36.436 лв. и лихвите върху нея, дължима по картон № 51453 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 82 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„83. Петко Ангелов Петков, от с. Стижеров, Свищовско, вх. № 4913/1946 г. Опрошавя му се сумата 6.854 лв. данък занятие за 1928 и 1929 г. и такса за парни котли 1928, 1929 и 1930 г., дължими към Свищовското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 83 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„84. Гарабет Оханес Мушахиян, от гр. София, вх. № 5187/1946 г. Опрошавя му се сумата 9.971 лв. данък занятие и лихвата върху нея, дължима по картон № 94081 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 84 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„85. Павел Димитров Ненчев, от гр. София, вх. № 5215/1946 г. Опрошавя му се сумата 14.312 лв. данък занятие и лихвата върху нея, дължима по картон № 45219 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 85 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„86. Богдан Стоянов Ценков, от с. Редипа, Софийско, вх. № 5286 от 1946 г. Опрошавя му се сумата 20.520 лв., дължима глоба по постановление № 627/1941 г. към Софийското градско акцизно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 86 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„87. Тодор Тодоров и наследниците на Атанас Т. Керезов, от гр. Ихтиман, вх. № 5336/1946 г. Опрошавя им се сумата 5.622 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване на настоящото решение, дължими по постановления № 23, 296, 926 и 34 от 1927 г. на М-во на финансите и резолюции № 218, 221 от 1928 г. на съда при Върховната сметна палата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 87 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„88. Владимир Михайлов Стоянов, от гр. София, вх. № 5466/1946 г. Опрошавя му се сумата 12.663 лв. данъци и лихвата върху нея, дължима по картон № 8993 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 88 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„89. Васил Д. Божинов, от гр. Пловдив, вх. № 6608/1946 г. Опрошавя му се сумата 3.435 лв. дължим данък за 1934 и 1935 г. към Пловдивското областно данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 89 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„90. Харизан Ангелов Харизанов, от гр. Казанлък, вх. № 6624 от 1946 г.

Опрошавя му се сумата 1.072 лв. данък върху материали, от които се вари ракия, дължима към Казанлъжкото данъчно управление от покойния Ангел Харизанов Веселинов.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 90 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„91. Хасан Хакъев Каракаш, от гр. Разград, вх. № 6890/1946 г. Опрошавя му се сумата 3.500 лв., дължима по постановление № 182/1945 г., издадено от Исперихския данъчен началник.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 91 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„92. Борис Велков Нинов, от с. Извор, Видинско, вх. № 7265 от 1945 г.

Опрошавя му се сумата 9.996 лв., дължима по постановление № 144/1945 г., издадено от Михайловградското данъчно управление, към Видинското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 92 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„93. Яшар Едем Мурадов, от гр. Пещера, вх. № 7304/1946 г. Опрошавя му се сумата 50.045 лв., дължима към Пещерското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 93 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„94. Васил Монон Дяков, от с. Извор, Видинско, вх. № 7328/1946 г. Опрошавя му се сумата 10.640 лв., остатък от дължима глоба и обезщетение по постановление № 149/1945 г. на михайловградския лесничей към Видинското областно данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 94 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„95. Банчо Кацаров, от с. Леси-дрен, Тетевенско, вх. № 8007 от 1946 г. Опрошавя му се сумата 2.500 лв. и лихвите върху нея, дължима по решение № 2883/1940 г. на Търновската областна сметна палата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 95 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„96. Киво Израел Хиршхори, от гр. София, вх. № 8183 от 1946 г. Опрошавя му се сумата 3.136 лв. и лихвата върху нея, дължима по партида № 1794 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 96 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„97. Борис Гръпков Христов, от гр. София, вх. № 3946 от 1946 г. Опрошавя му се сумата 81.545 лв., дължима по изпълнителен лист № 14 от 1946 г., издаден от Софийския областен съд.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 97 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„98. Александър Илиев Видинлиев, от гр. София, вх. № 9801 от 1946 г.

Опрошавя му се сумата 18.178 лв., дължима за лихви върху надвзета пенсия по пенсионна книжка за изслужено време № 42821. а главницата да изплати безлихвено.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 98 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„99. Станчо Георгиев Станчев, от с. Оряхово, Свиленградско, вх. № 9804 от 1946 г.

Опрошават се на: 1) Теню Станчо и Вангел Георгиеви; 2) Станчо и Вангел Г. Станчови и Павел Т. Станчов; 3) Вангел Г. Станчев и 4) Станчо Г. Станчев, от с. Оряхово, Свиленградско, сумата 73.028 лв., дължима съответно по изпълнителни дела № № 1171, 1172 и 1173 от 1940 г., постановления № № 266/267 от 1945 г., изпълнителен лист № 426 от 1938 и постановление № 277 от 1945 г. към агента по държавните имоти при Свиленградското околийско агрономство, без право на възвръщане на имота.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 99 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„100. Ради Апостолов Иванов, от гр. Ямбол, вх. № 10362/1946 г. Опрошават му се 50% от сумата 133.100 лв. и лихвите върху цялата дължима сума, дължим патентен данък за 1945 и 1946 г. към Ямболското данъчно управление, а остатъкът от 50% да изплати безлихвено.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 100 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„101. Борис Иванов Самарджиев, от гр. София, вх. № 10526 от 1946 г.

Опрошават му се сумата 6.342 лв. данък занятие и лихвата върху тая сума, дължима по картон № 65085 към Софийското градско данъчно управление за 1945-1946 г.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 101 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„102. Тодор Златов Пехов, от с. Дерманци, Врачанско, вх. № 10619 1946 г.

Опрошават му се сумата 657.165 лв. глоба и обезщетение по присъда № 111/1946 г., издадена от Плевенския областен военен съд.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 102 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„103. Юлиан Георгиев Търев, от с. Поповица, Асеновградско, вх. № 11167 1946 г.

Опрошават му се сумата 100.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 26 от 1943 г. към Асеновградското данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 103 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„104. Есма Рашидова Шабакова, от гр. Пазарджик, вх. № 11224 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 10.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 539 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 104 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„105. Еметула Мехмедова Асенова, от гр. Пазарджик, вх. № 11225 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 10.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 544 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 105 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„106. Каймет Фаитова Салиева, от гр. Пазарджик, вх. № 11226 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 10.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 541 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 106 на решението, така

както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„107. Кадрие Юсеинова Карасмаилова, от гр. Пазарджик, вх. № 11227 1946 г.

Опрошават й се сумата 10.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 543 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 107 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„108. Назла Камберова Юсеинова, от гр. Пазарджик, вх. № 11228 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 1.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 685 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 108 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„109. Зюре Рамаданова Реджепова, от гр. Пазарджик, вх. № 11229 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 5.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 680 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 109 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„110. Силеис Ахмедова Жилева, от гр. Пазарджик, вх. № 11230 от 1946 г.

Опрошават й се сумата 4.000 лв. глоба по н. о. х. дело № 676 от 1946 г. на Пазарджишкия областен съд, дължима към Пазарджишкото данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 110 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„111. Пенко Трифонов Ценов, от с. Бойница, Видинско, вх. № 11390 1946 г.

Опрошават му се сумата 33.045 лв. глоба и съдебни и процесни разноски, дължими по изпълнителен лист № 299/1945 г., издаден от Видинския областен съд, към Видинското данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 111 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„112. Александър Недялков Видков, от с. Бухово, Новоселско, вх. № 11679 1946 г.

Опрошават му се сумата 327.703 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване на настоящото решение, дължима по постановление № 270/1934 г. на министъра на финансите към Софийското областно данъчно управление.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 112 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„113. Трайко Манолов Сотиров, от гр. София, вх. № 11740/1946 г.

Опрошават му се сумата 49.142 лв., дължима към Софийското градско данъчно управление по изпълнителен лист № 37/1942 г., издаден от Софийския областен военен съд.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 113 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„114. Невена Иванова Векилова, от гр. София, вх. № 12253 от 1946 г.

Опрошават се на наследниците на Иван Векилов, от гр. София, сумата 31.922 лв. данъци, върху които и др., заедно с лихвата до деня на обнародване на настоящото решение, дължими от покойния Иван П. Векилов към Софийското градско данъчно управление.

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 114 на решението, така

както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„115. Георги Георгиев Гъмзаков, от гр. Ловеч, вх. № 12450/1946 г.

Опрошавя му се сумата 50.000 лв. глоба, дължима по изпълнителен лист № 1, от 14 април 1945 г., към Ловешкото данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 115 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„116. Куртеза Георгиева Шевкенова, от гр. Сливен, вх. № 12519 от 1946 г.

Опрошавя ѝ се сумата 9.607 лв. и лихвите до деня на обнародване на настоящото решение, дължими по изпълнителен лист № 652 от 1926 г., издаден от Сливенския окръжен съд, от покойния ѝ съпруг Георги Хр. Шевкенов към Сливенското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 116 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„117. Али Салиев Башков, от гр. София, вх. № 12569/1946 г.
Опрошавя му се сумата 68.505 лв. данък занаятие „ковач“ за 1942/1946 г. и лихвите върху тая сума до деня на обнародване на настоящото решение, дължими по картон № 3432 към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 117 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„118. Йордан Д. Милковски, директор на земеделския изпитателен институт в гр. Цирпан, вх. № 12593/1946 г.

Опрошавя му се сумата 18.900 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване на настоящото решение, неправилно получена в повече заплатата за времето от 16 февруари до 31 декември 1942 г.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 118 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„119. Наследниците на Христо Георгиев Пешаков, от гр. Плевен, вх. № 12707/1946 г.

Опрошавя им се сумата 162.846 лв. данък патент за 1942/1946 г. и др. II и III размер увеличение и лихви, дължими към Плевенското областно данъчно управление от покойния Христо Георгиев Пешаков“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 119 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„120. Георги Миладинов Рафаилов, от гр. София, вх. № 12952 от 1946 г.

Опрошавя му се сумата 2.696 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване на настоящото решение, дължими по писмо № 5423 от 1935 г. на Министерството на външните работи към Софийското градско данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 120 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„121. Ангел Мянков Димовски, от с. Патрешко, Орешакска община, Троянско, вх. № 13018/1946 г.

Опрошавя му се сумата 3.000 лв. и лихвите върху нея до деня на обнародване на настоящото решение, дължими по решение № 1866 от 1946 г. на Търновската областна сметна палата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 121 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„122. Иван Атанасов Ничов и Йордан Георгиев Печинков, двамата от гр. Дупница, вх. № 13155/1946 г.

Опрошавя им се сумата 29.200 лв., дължима за бандеролно право по постановление № 5.1937 г. на Софийския градски акцизен инспектор.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 122 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„123. Георги Митов Петров, от с. Песочница, Берковско, вх. № 13598/1946 г.

Опрошавя му се сумата 16.857 лв. глоба и обезщетение по постановление № 97, от 11 юни 1940 г., на министъра на земеделието и държавните имоти.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 123 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„124. Димитър Славов Ников, от гр. Кюстендил, вх. № 14114 от 1946 г.

Опрошавя му се сумата 9.500 лв. глоба по постановление № 926 от 1945 г., дължима към Кюстендилското акцизно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 124 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„125. Иван Василев Първанов, от с. Орешец, Белоградчишко, вх. № 14223/1946 г.

Опрошавя му се сумата 12.000 лв. глоба по постановление № 33/1946 г. към Белоградчишкото данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 125 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„126. Иван Атанасов Синадинов, от с. Копривлен, Неврокопско, вх. № 14351/1946 г.

Опрошавя му се сумата 61.395 лв., дължима по изпълнителен лист № 55, от 31 януари 1946 г. на Софийския полени военен съд.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 126 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„127. Жечо Янев Жечев, от гр. Перник, вх. № 16081/1946 г.

Опрошавя му се сумата 90.000 лв. акциз, герб и др. такси върху входния билет за представяне, дължими по постановление № 31 от 1946 г. към Перникското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 127 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„128. Никола Георгиев Дърмански, от с. Вансево, Кюстендилско, вх. № 1669Ca/1946 г.

Опрошавя му се 50% от сумата 28.602 лв. глоба по постановление № 290 и 324 от 1946 г., дължима към Кюстендилското акцизно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 128 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„129. Йосиф Георгиев Игнатов, от гр. Видин, вх. № 16946/1946 г.

Опрошавя му се сумата 100.000 лв., дължима по изпълнителен лист № 925/1946 г., издаден от Видинския областен съд, дължима към Видинското данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 129 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)
„130. Мария Иванова Христова, от гр. София, вх. № 596/1947 г.

Опрошавя ѝ се сумата 2.664 лв. военен данък и лихвите върху нея, дължими към Софийското градско данъчно управление по картон № 2064 на писмо на покойния ѝ съпруг Иван Христов Баханов“.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 130 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„131. Павел Николов Гицов, от гр. София, вх. № 1237/1947 г. Опрошавя му се сумата 13.750 лв., дължима за износни данъци и такси по изпълнително дело № 299/1941 г., по постановление № 23 от 1941 г. на Софийската митница.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 131 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„132. Настоятелството на Българо-съветското дружество, гр. Асеновград, вх. № 2578/1947 г.

Опрошавя се на Българо-съветското дружество в гр. Асеновград сумата 51.970 лв., дължима за наем на държавна сграда, заедно с лихвите върху тази сума до деня на обнародване настоящото решение.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 132 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„133. Ангел Генев Ангелов, от гр. Казанлък, вх. № 2590/1947 г. Опрошавя му се 50% от сумата 100.757 лв., дължима по изпълнителен лист № 284/1946 г., издаден от Софийския областен военен съд, и лихвите върху цялата сума до деня на обнародване настоящото решение.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 133 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„134. Христо Георгиев Генев, от гр. София, вх. № 3342/1947 г. Опрошавя му се сумата 16.000 лв., от която 6.000 лв. военен данък и 10.000 лв. глобална сума.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 134 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„135. Александър Константинов Коев, от гр. Варна, вх. № 3915 от 1947 г.

Опрошавя му се сумата 590.692 лв., дължима по постановления № 24 и 36/1944 г. на министъра на финансите към Варненското данъчно управление, а гербовия налог да заплати.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 135 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„136. Тодор Костадинов Божилов, от гр. Петрич, вх. № 5092 от 1947 г.

Опрошавя му се сумата 10.523 лв. и лихвата върху нея до деня на обнародване настоящото решение, дължима по изпълнителен лист № 261, от 3 август 1943 г., към Петричкото данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 136 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„137. Коста Цветков Атанасов, от гр. Ловеч, вх. № 5338/1947 г. Опрошавя му се сумата 42.857 лв. лихви и върхули на данъка му от 1942 до 1945 г. включително.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 137 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„138. Настоятелството на Фондация „Земеделско съюзно книгоиздателство — Ал. Стамболийски“, гр. София, вх. № 5460/1947 г. Опрошавя се на Фондация „Ал. Стамболийски“ при Българския земеделски народен съюз в София сумата 74.777 лв., дължим наем до 20 август 1946 г. на Дирекцията за държавните имоти по писмо № 7592, от 16 април 1947 г.“

Председател: (п) ВАСИЛ КОЛАРОВ

Подпредседател: (п) Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 138 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„139. Коцо Василев Христов, от гр. София, вх. № 5471/1947 г. Опрошавя му се сумата 39.888 лв. по изпълнително дело № 9 от 1938 г. на IV софийски бирник по изпълнителните дела, а да заплати сумата 50.040 лв. по изпълнителен лист № 354—41—3, от 6 август 1942 г., издаден от Софийския областен съд.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 139 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„140. Кмета на гр. Видин, вх. № 361/1947 г. Опрошавя се на Видинската градска община сумата 4.676.542 лв., дължима към Комисарството по изпълнение приирието.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 140 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„141. Васил Митев Лекон, от гр. Перник, вх. № 1295/1947 г. Опрошавя му се сумата 18.205 лв., съставляваща 3% такса върху нова постройка, дължима към Пернишкото данъчно управление.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с пункт 141 на решението, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Костадин Лазаров (з): (Чете)

„Забележка. За всички случаи по настоящия списък събраните суми до деня на обнародването му не се връщат.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с забележката, така както се прочете, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Идното заседание ще стане утре, сряда, 11 юни, 15 ч. Председателството предлага следния дневен ред:

Одобреие на предложенията:

1. За одобрение I-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 май 1947 г., протокол № 85 — относно облагането с акциз чистия спирт, употребяван за производство на „пектин“.

2. За разрешаване на „Български предачници“, а. д. — София, да реализират някои сделки във връзка с вноса на суров памук срещу износа на местни преди без мита, данъци, такси и други.

3. Първо четене проекта за конституция на Народната република България. (Продължение на разискванията)

4. Второ четене на законопроекта за облекчаване земеделските стопани, пострадали от сушата през 1946 г.

Първо четене на законопроектите:

5. За изменение и допълнение на закона за данъка върху оборота.

6. За изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доход.

7. За изменение и допълнение на закона за еднократен данък върху имуществата.

8. За смесените стопански предприятия (дружества) за топло-електрическо снабдяване (ТЕС).

9. За изкупуване на металодобивната фабрика Макс Дамбори при с. Курило, Софийско.

10. За изравнителен фонд на цените.

11. За изменение на някои закони във връзка с облекчаван износ.

12. За извършване строежа по ремонта и преустройството на сградата на българската легация в Париж.

13. За обществени грижи за слепи, глухонemi, морално паднали лица и пр.

14. Доклад на комисията по проверка на изборите.

Ония г-да народни представители, които приемат предложения дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 21 ч. 30 м.)

Секретар: (п) ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ

Началник на Стенографското отделение: (п) ТОДОР АНГЕЛИЕВ